بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް

ވޮލިއުމް: 55 އަދަދު: 135 ތާރީޚު: 18 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1448 - 31 އޮގަސްޓް 2026 ހޯމަ

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 16/2026

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ފޯން: 3336211
މޮބައިލް: 7242885
ވެބްސައިޓް: www.gazette.gov.mv

- ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްދިނުމަށް އެދި ފޮނުއްވާނީ legalaffairs@po.gov.mv އަށެވެ.

2026 އޮގަސްޓް 26 ވި ބުދަދުވަހު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 2026 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 28 ވަނަ ޖަލްސާއިން ފާސްކުރައްވައި، 2026 އޮގަސްޓް 27 ގައި މި އޮފީހަށް ފޮނުއްވައިފައިވާ، "އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ބިލު" ޤާނޫނުއަސާސީގެ 92 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، 2026 އޮގަސްޓް 31 (1448 ރަބީޢުލްއައްވަލް 18) ވި ހޯމަދުވަހު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކުރެއްވުމުން، މި ބިލު ޤާނޫނަކަށްވެ، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި މިއަދު ޝާއިޢުކުރެވިއްޖެއެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު:16/2026

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު

ފިހުރިސްތު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

1. ތަޢާރަފާއި ނަން 9
2. މަޤްޞަދު 9
3. ޤާނޫނު ހިންގާނެ ދާއިރާ 10
4. އެއްގަމު އުޅަނދު 11
5. އިސްތިސްނާވާ އުޅަނދު 11

ދެވަނަ ބާބު

ޤާނޫނު ހިންގުން

6. އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުން 13
7. އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓްރެޓަޖީ 13
8. ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލް 15
9. މިނިސްޓްރީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް 16
10. ރޯޑް ސޭފްޓީ އެންޑް ޓްރާންސްޕޯޓް މެނޭޖްމަންޓް އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީ 18
11. ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް 20
12. ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް 22

ތިންވަނަ ބާބު

އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރުން

13. އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރުން 23
14. ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދު ގިންތިކުރުން 23
15. އެއްގަމު އުޅަނދު އެތެރެކުރުން 25

16. ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމާއި ރަޖިސްޓަރީކޮށްދިނުން 25

17. ދެ ފަރާތަކަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކާ އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރުން 26

18. ވަގުތީގޮތުން ރަޖިސްޓަރީކުރުން 28

19. ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުން 29

20. ވެރިފަރާތް ބަދަލުކުރުން 30

21. ނަންބަރާއި ނިޝާން ޖެހުން 30

22. ރޯޑްވަރދިނަސް 32

23. އުޅަނދު ބޭނުންކުރުމުގެ އުމުރު 34

24. އަހަރީ ފީ 35

25. އެއްގަމު އުޅަނދު އިންޝުއަރކުރުން 36

26. އުޅަނދުގެ އަސްލަށް ބަދަލު ގެނައުން 37

27. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދު ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދުއްވުން 40

28. ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވުން 40

29. ރަށްރަށާއި ސިޓީތަކާއި އަދި ސަރަހައްދުތަކުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްދެވޭ އުޅަނދުގެ ޢަދަދު ކަނޑައެޅުން 41

30. އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ދަފްތަރު 42

31. އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތުން ލިޔުންތައް ހުށަހެޅުމާއި ފައިލުކުރުން 43

ހަތަރުވަނަ ބާބު

އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް

32. އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ހޯދުން 44

33. އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑްރައިވިންގ ޕަރމިޓް 45

34. ބޭރު ޤައުމުތަކުގެ ލައިސަންސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަދަލުކުރުން 46

35. އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމާއި ބާތިލުކުރުން 47

36. ލައިސަންސް ޕޮއިންޓް ސިސްޓަމް 49

37. ދުއްވުން ދަސްކުރުން 52

38. ޑްރައިވިންގ ސްކޫލް އަދި ޑްރައިވިންގ އިންސްޓްރަކްޓަރުން 53

ފަސްވަނަ ބާބު

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހަމަތައް

39. ރަޖިސްޓްރޭޝަން ޕްލޭޓް އުޅަނދު ބޭނުންނުކުރުން 55

40. އުޅަނދުގެ ބުރަވަރު 56

41. އުޅަނދު ދުއްވާއި މަގު ބޭނުންކުރާބަޔަށް އުސޫލުތައް 56

42. ރައްކާތެރިކަމުގެ ހަމަތައް 58

43. ރައްކާތެރިކަމުގެ ދުވެލީގެ މިންވަރު 59
44. މަގުމަތީގެ ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ބައްތިއަށް އަމަލުކުރުން 60
45. ޓްރެފިކް ފުލުހުން އިރުޝާދު ދިނުން 60
46. އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުންނާއި ހިނގާބިނގާ އުޅޭ ފަރާތްތަކުން މަގު ބޭނުންކުރުމުގެ ހަމަތައް 62
47. ލައިސަންސް ގެންގުޅުން 64
48. ބައްތި ދިއްލުން 65
49. އުޅަނދާ ގުޅިގެން ޒިންމާ އުފުލާނެ ފަރާތް 66
50. އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ހިނގާ އެކްސިޑެންޓްތައް 67
51. އުޅަނދުގައި މީހުންނާއި މުދަލާއި ބަރާއި އުފުލުން 69
52. އުޅަނދުގެ ބާވަތާ އެއްގޮތަށް ފަސިންޖަރުން ނުވަތަ މުދާ އުފުލުން 70
53. އެއްގަމު އުޅަނދުތައް ދުއްވާއިރު މުވާސަލާތީ ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކުރުން 71
54. އެއްގަމު އުޅަނދެއްގައި އަޑުގަދަކުރުން 71
55. އިމަރޖެންސީ އުޅަނދު ދުއްވުން 71
56. ދުވާރު ބޭނުންކުރުމުގެ ހަމަތައް 72
57. އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރުން 73
58. ކުލިއަދާކުރާ ޕާކިންގ ސްލޮޓް ކަނޑައަޅާފައި ޕާކިންގ މީޓަރު ބެހެއްޓުން 74
59. ޚާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތައް ޕާކުކުރާނެ ޖާގަ ކަނޑައެޅުން 76
60. އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ބައިސްކަލު ދުއްވުމާއި ބޭނުންކުރުން 76
61. ކުނި އުކާލުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުފަހަރު 77
62. އިންޑަސްޓްރިއަލް ބޭނުންތަކަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ އުޅަނދުފަހަރު 77
63. އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ޚިދުމަތުގައި މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުން 78

ހަވަނަ ބާބު

ޢާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް

64. ޢާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތައް 79
65. ޢާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތައް ރަޖިސްޓްރީކުރުން 79
66. ޢާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް 80
67. ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ޝަރުތުތަކާއި މިންގަނޑުތައް 81
68. ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ޝަރުތުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ލައިސަންސްގައި ކަނޑައެޅުން 82
69. އަގު ކޮންޓްރޯލްކުރުން 83
70. ޢާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުން ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުން 84
71. ޢާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު 85
72. ސަރުކާރުން ޢާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުން 86

73. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްދޭ އުޅަނދުފަހަރުގެ ވެރިފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު 88

74. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތާއި ދުވަސްޖެހުނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަނގައިން ރޯލްސް 88

75. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ރޫޓުތަކީ ޚިދުމަތް ދޫކުރުން ސަރަހައްދު ކަނޑައެޅުން 89

76. ދަތުރުކުރާނެ މަގުތަކާއި އުޖޫރަ ހުއްޓާނެތަން ތަންތަން ކަނޑައެޅުން 89

77. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްދޭ އުޅަނދުތަކުގެ ސަލާމަތީ މިންގަނޑު 90

78. ސްކޫލް ކުދިންނަށާއި ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ބަހުގެ ޚިދުމަތް ދިނުން 90

79. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާތައް 91

80. ޚިދުމަތް މޮނީޓަރކުރުން 92

ހަތްވަނަ ބާބު

ޓެކްސީ ވެހިކަލް އެދުން

81. ޓެކްސީ ވެހިކަލް އެދުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު 93

82. ޓެކްސީ ވައިޓްސަން ސްޓިކަރ 93

83. އުޅަނދު ދުއްވާފައި ހުރަސް އެޅުމާއި ޓެކްސީ ފުރުޞަތުގެ ބެލުމުގެ ދަރަޖަ އުޅަނދު ގެންދިއުން 95

84. ބަލައި ޕާސްކުރުން 96

85. އުޅަނދު ޕާކުކޮށްފައިވާ ތަން ބަދަލުކުރުން 97

86. ފުރުޞަތު ބެލުމުގެ ދަރަޖަ އުޅަނދު ގެންދާ ހާލަތްތައް 98

87. ފުރުޞަތު ބެލުމުގެ ދަރަޖަ ގެންދާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރު ކާރު އުޅަނދާގުޅޭ އަމަލުތަކާށް ދިނާއަމަ 98

88. އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން އުޅަނދާ ހަވާލުކުރުން 100

89. އާންމުކޮށް ހުށަހަޅައިގެން ނިޔަލަށްދިއުން 101

90. އުޅަނދު ނަގާބެލުން 103

91. ފައިސާ ޖަމާކުރުމާއި، ލިބުނުގޮތަށް ފައިސާ ހޯދުން 104

92. ޖޫރިމަނާއާ ގުޅިގެން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން 105

93. ޑިޖިޓަލް ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކޮށްގެން ފޯނުން ޓެކްސީ ބުކުރުން 105

އަށްވަނަ ބާބު

މާލެ ސަރަހައްދަށް ހިނގާ ހާއްސަ އުސޫލުތައް

94. ބާބުގެ މަޤްސަދު 106

95. ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮފީސް 108

96. އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް 109

97. މޮބިލިޓީ ރިވިއު ޕެނަލް 110

98. މާލެ ސަރަހައްދުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ޢަދަދު ކަނޑައެޅުން 111

99. މަލްޓިޕަލް އެންޓްރީ ޕާސް 112

100. ޓްރެފިކް މެނޭޖްމަންޓް ސެންޓަރ 113
101. ގްރީން ޓްރާންސްޕޯޓް މޮބިލިޓީ ފަންޑު 114

ނުވަވަނަ ބާބު

ކުށާއި އަދަބު

102. ފަރުވާކުޑަކޮށް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރިކޮށް ދުއްވުން 116
103. އެހެން ފަރާތަކާ އުޅަނދުގެ ކޮންޓްރޯލް ހަވާލުކުރުން 117
104. އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް ބަދަލުނުކޮށް ދުއްވުން 119
105. ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް ބޭނުންކުރުން 119
106. އުޅަނދުގެ އަހަރީ ފީ ނުދައްކާ އުޅަނދު ބޭނުންކުރުން 119
107. ރޯޑްވޯދިނަސްގެ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަނުވުން 120
108. ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ރޯޑްވޯދިނަސް ސެޓްފިކެޓް ދޫކުރުން 120
109. ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ބައްތިއާ ހިލާފަށް އަމަލުކުރުން 121
110. ކަނޑައެޅިފައިވާ ދުވެއްޔަށްވުރެ ބާރަށް ދުއްވުން 121
111. ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ހައިވޭގައި އުޅަނދު ދުއްވާއިރު މަޑުކުރުން 122
112. އުޅަނދުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ކަންކަން ފުރިހަމަނުކޮށް އުޅަނދު ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ ހިދުމަތް ދިނުން 124
113. ލައިސަންސް ނެތި ދުއްވުން 126
114. ހިނގާ މީހުންނަށް ދަތިވާގޮތަށް ނުވަތަ ނުރައްކާވާގޮތަށް އުޅަނދު ބެހެއްޓުން 127
115. އިމަރޖެންސީ އުޅަނދަށް ހުރަސްއެޅުން 128
116. އުޅަނދު ދުއްވާއިރު މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކުރުން 128
117. އުޅަނދު ދުއްވާއިރު އަޑުގަދަކުރުން 129
118. އުޅަނދު ދުއްވާއިރު ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލުކުރުން 129
119. ކުޑަކުދިން އަރުވައިގެން ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ބައިސްކަލު ނުވަތަ އުޅަނދު ދުއްވުން 130
120. ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދަދަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އަރުވައިގެން ބައިސްކަލެއް ނުވަތަ އުޅަނދެއް ދުއްވުން 130
121. ބަރުގަން އެޅުން 131
122. ބައްތި ނުދިއްލާ އުޅަނދު ދުއްވުން 132
123. ޤާނޫނާ ހިލާފަށް އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުން 132
124. ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ކުލި އަތުލައިގެން ބޭނުންކުރާ އުޅަނދު ދުއްވާއި ބޭނުންކުރުން 134
125. އިންޑަސްޓްރިއަލް އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވުމުގެ ހަމަތަކާ ހިލާފުވުން 136
126. ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ޕާކުކުރުން 137
127. ޚާއްޞަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ޚާއްޞަކޮށްފައިވާ ޕާކިންގ ސްޕޭސްގައި ޕާކުކުރުން 137
128. އެއްގަމު އުޅަނދު އިންޝުއަރަންސް ނެތި ދުއްވުން 138
129. ހިނގާ މީހުންނާއި ދުއްވާ އުޅަނދުފަހަރަށް ހުރަސްއެޅޭގޮތަށް ޤާނޫނާ ހިލާފަށް މަސައްކަތްކުރުން 139

130. ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް މުދަލާއި ތަކެތި އުފުލުން 140
131. ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް މަގު ހުރަސްކޮށްލުން 141
132. އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިނުވާ ކުށްކުށް 141
133. އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން ޖޫރިމަނާއަށް ޒިންމާވާންޖެހުން 142

ދިހަވަނަ ބާބު

އިންޒިބާޠީ ކުށްކުށް

134. ރަޖިސްޓްރޭޝަންތަކާއި، ހުއްދަތަކާއި ލައިސަންސްތަކުގެ ސައްޙަކަން ދެމިއޮތުން 142
135. ރަޖިސްޓަރީ ބާޠިލުކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ އުޅަނދު ގެއްލުން 143

އެގާރަވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން

136. އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތުން ދޫކުރުމާއި ބަލައިގަތުން 144
137. މަގުމަތީގެ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ހޭލުންތެރިކުރުން 144
138. ޚިދުމަތުގެ ފީ 144
139. ގަވާއިދު ހެދުން 145
140. އުވާލެވޭ ޤާނޫނު 145
141. ޢަމަލުކުރަން ފެށުން 145
142. ޖަދުވަލު 145
143. މާނަކުރުން 145
ޖަދުވަލު 1: އެއްގަމު އުޅަނދުން ފީ ނެގުމުގެ ތާވަލު 150
ޖަދުވަލު 2: މަލްޓިޕަލް ވެހިކަލް ލައިސަންސިންގ ފީ 153

ޤާނޫނު ނަންބަރު:16/2026

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

ތައާރަފާއި ނަން

1. (ހ) މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމާއި، ދުއްވުމާއި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އެންމެހާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ރާވައި ހިންގުމާގުޅޭ އެންމެހައި ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމުގެ ޤާނޫނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ، "އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.

މަޤްޞަދު

2. މި ޤާނޫނުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކާއި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ބޭނުންކުރާ އެންމެހާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާތަކާއި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރު ކުރުމުގައި އެ ފަރާތްތަކުން ތަބާވާންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ށ) އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކޮށްދިނުމުގެ އާންމު މިންގަނޑުތަކާއި ޝަރުޠުތަކާއި، އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގެ ގިންތިތައް

ކަނޑައެޅުމާއި، ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ ޝަރުޠުތަކާއި އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުން؛

(ރ) ޓްރެފިކް ނިޝާންތަކާއި މަގުމަތީގެ ނިޝާންތަކާއި ޓްރެފިކް ބައްތިއާގެ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، ރައްކާތެރިކަމުގެ ދުވެލީގެ މިންވަރުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލުތަކާއި، އެންމެންވެސް އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމާއި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި އުޅަނދު ބޭނުންކުރުމުގެ އާންމު ހަމަތައް ބަޔާންކުރުން؛

(ބ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ތެރޭގައި ބޭނުންކުރާ އެންމެހައި އުޅަނދުފަހަރުގެ ފެންވަރު ހިފެހެއްޓުމާއި ރައްކާތެރިކަން ދުވެލިހައްދުގެ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ޅ) މަގުމަތީގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ގޮތުން، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވާ ތަންފީޒީ ބާރުތަކާއި އެ ބާރުތަކުގެ ޙުދޫދުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ކ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތައް ރަޖިސްޓްރީކުރުމާއި، އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(އ) އެކްސިޑެންޓްތަކާއި ޓްރެފިކް ކުށްތައް މަދުކުރުން ހިމެނޭގޮތުން، މަގު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރާ ގުޅޭގޮތުން ކުރުން މަސާ ކަންކަމާއި ކުރު ކަނޑައެޅުމާއި، ކަމާގުޅޭ ޕޮލިސީތައް ކަނޑައެޅުން.

ޤާނޫނު ހިނގާނެ ދާއިރާ

3. މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ބޭނުންކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދާއި، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކާއި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކާއި އެ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި ފަރާތްތަކާއި ތަންތަނާއި ކަންކަމުގެ މައްޗަށް މި ޤާނޫނު ހިނގާނެއެވެ.

4. އެއްގަމު އުޞޫލު

މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "އެއްގަމު އުޞޫލު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޢާންމު ގޮތެއްގައި މީހުން ނުވަތަ މުދާ ނުވަތަ މީހުންނާއި މުދާ އުފުލުމަށްޓަކައި މަގުގައި ދުއްވާގޮތަށް ފަރުމާކޮށް އެފައްދާފައި ހުންނަ އުޞޫލުތަކެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި، އިންޓަރނަލް އުޞޫލާއި، އިލެކްޓްރިކް އުޞޫލާއި، އަދި ބާވަތުގެ އުޞޫލުގެ އިމާރާތް، އެއްގަމުގައި މީހުން ނުވަތަ މުދާ އުފުލުމަށް ތައްޔާރުކޮށްފައި ހުންނަ އާއްމު އުޞޫލުވެސް ހިމެނެއެވެ.

5. އިސްތިސްނާވާ އުޞޫލު

(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި، އަސްކަރީ ބޭނުމަށް އަސްކަރީ އުޞޫލެއް ބޭނުންކުރާ ހާލަތްގައި އެ އުޞޫލެއްގެ މައްޗަކަށް މި ޤާނޫނެއް ނުހިނގާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި އަސްކަރީ އުޞޫލު ބޭނުންކުރަންވާނީ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ބޭނުންކުރާ އެހެން އުޞޫލުތަކާއި ފަރާތްތަކުގެ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުވާނެ ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "އަސްކަރީ އުޞޫލު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ދިފާޢީ ބާރުން އަސްކަރީ ބޭނުންތަކަށް ބޭނުންކުރާ އުޞޫލުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ، ކަނޑައެޅިފައިވާ އިސްތިސްނާ ސަރުޙައްދުތަކުގެ ފުރިހަމަވާ އެއްގަމު އުޞޫލުތަކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "އަސްކަރީ ބޭނުމަށް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަމާގުޅޭ ބޭނުމަކަށެވެ.

(1) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިފާޢަށް ނުވަތަ ސަލާމަތަށް؛

(2) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިފާޢާ ނުވަތަ ސަލާމަތާގުޅޭ ކަމެއްގައި ހިންގަންޖެހޭ ހަރަކާތްތަކެއް ހިންގުމަށް؛

(3) ކާރިސާއެއް ނުވަތަ ކުއްލި ނުރައްކާތެރި ހާލަތެއް ކުރިމަތިވެފައިވާ ހާލަތެއްގައި، އެ ކާރިސާ ނުވަތަ ހާލަތު މެނޭޖްކުރުމުގެ ޒިންމާއެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިފާޢީ ބާރުން

އަދާކުރާނަމަ، އެކަން ކުރުމުގައި؛

(4) ކާރިސާއެއް ނުވަތަ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ޙާލަތެއް ކުރިމަތިވެފައިވާ ޙާލަތެއްގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިފާޢީ ބާރުން އިންސާނިއްޔަތުކަމުގެ އެހީ ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި؛

(5) ޤައުމީ މުހިންމު މުނާސަބަތުތަކުގައި ނުވަތަ މުޖުތަމަޢުގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިފާޢީ ބާރުން އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި؛

(6) ސިފައިންގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އެހެން ހަރަކާތްތައް ހިންގުމުގައި.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ޢަސްކަރީ އުޅަނދުތަކުގެ ތެރެއިން އިސްތިސްނާ ދެވޭ އުޅަނދުތަކުގެ ލިސްޓެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ލިސްޓު އެކުލަވާލަންވާނީ ދިފާޢީ ވުޒާރާގެ މަޝްވަރާއާ އެކުގައެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ލިސްޓުގައި އިސްތިސްނާވާ ޢަސްކަރީ އުޅަނދު ކަނޑައަޅަންވާނީ، އުޅަނދުގެ ބާވަތުން، އަދި ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނީ ހަމަތަކުން އިސްތިސްނާކުރަންޖެހޭ އުޅަނދުތަކާއި، އެފަދަ އުޅަނދު އިސްތިސްނާކުރަންޖެހޭ ސަބަބު ބަޔާންކުރުމާ އެކުގައެވެ. އެގޮތުން ބަޔާންކުރުމުގައި ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި، އުޅަނދުގެ ބާވަތާއި ބަރުދަނާއި ބޮޑުމިނާއި އެ އުޅަނދުގެ ޚާއްޞަ އެނޫންވެސް ސިފަތައް ހިމެނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އިސްތިސްނާވާ ޢަސްކަރީ އުޅަނދުގެ ލިސްޓު އެކުލަވާލުމާއި އެ ލިސްޓު މުރާޖަޢާކުރުމުގެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ ދަށުން އެކުލަވާލަންޖެހޭ ގަވާއިދު އެކުލަވާލަންވާނީ ދިފާޢީ ވުޒާރާގެ މަޝްވަރާއާ އެކުގައެވެ.

ދެވަނަ ބާބު

ޤާނޫނު ހިންގުން

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުން

6. މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ފުޅާ ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅާނީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ފުޅާ ސްޓްރެޓެޖީ

7. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ހަރުދަނާ ގޮތެއްގައި ތަރައްޤީކޮށް ހިންގުމަށް މަގުފަހިކުރުމަށްޓަކައި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ފުޅާ ސްޓްރެޓެޖީއެއް އެކުލަވާލާފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ފުޅާ ސްޓްރެޓެޖީގައި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ތަރައްޤީކުރާނެ ގޮތާއި، އެ ޕްރޮޖެކްޓުގެ ދަށުން ތަރައްޤީކުރާނެ ސަރަޙައްދުތައް ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަން ހަމަތަކާއި، ކަމާގުޅޭ ގޮތުން ޢަމަލުކުރާނެ އިޖްރާއަތުތައް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ސްޓްރެޓެޖީއަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ތަރައްޤީކުރުމުގެ އެންމެހައި ކަންކަމުގައި، އެ ނިޒާމުގައި ހިންގާ ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢުތައް ރާވައި ހިންގަންވާނީ އެ ސްޓްރެޓެޖީއާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގަމިންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ފުޅާ ސްޓްރެޓެޖީ އެކުލަވާލާނީ މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ފުޅާ ސިޔާސަތާއި ފުޅާ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭނާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގަމިން މިނިސްޓަރެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ފުޅާ ސްޓްރެޓެޖީ އެކުލަވާލުމުގައި ނޭޝަނަލް ޕްލޭން ސްޓްރެޓެޖީ ކައުންސިލްގެ ލަފާގެ މަތިން މިނިސްޓަރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ސްޓްރެޓެޖީއާ ގުޅޭގޮތުން ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާއި، ދާއިރާގެ ފަންނީ ފަރާތްތަކާއި އަދިއެހެން ބައިވެރިފަރާތްތަކުގެ ޚިޔާލު ހޯދުން؛

(2) ސްޓްރެޓެޖީގެ ޑްރާފްޓް އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކޮށް، އެ ސްޓްރެޓެޖީއަށް އާންމުންގެ ޚިޔާލު ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއް ދިނުން؛

(3) ލިބޭ ޚިޔާލުތަކުގެ އަލީގައި ސްޓްރެޓެޖީ އިސްލާހުކުރުން، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ލަފާ ހޯދުމަށްފަހު އެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައި ފާސްކުރުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓްރެޓެޖީ އެކުލަވާލުމުގައި ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުގެ މަޝްވަރާ ހޯދުމަށް، މަދުވެގެން އަންނަނިވި ފަރާތްތަކާ ހިމެނޭގޮތަށް މަޝްވަރާކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އުމްރާނީ ތަރައްޤީއާއި ބިނާކުރުމުގެ ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާ؛

(2) ބިމާބެހޭ ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާ؛

(3) ލޯކަލް ކައުންސިލްތައް.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓްރެޓެޖީއަށް އަމަލުކުރަން ފަށައި، އެ ސްޓްރެޓެޖީ ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި މާއްދާގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓްރެޓެޖީ އެކުލަވާލައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ

ސްޓްރެޓެޖީ މަދުވެގެން ކޮންމެ 5 (ފަހެއް) އަހަރަކުން އެއްފަހަރު މުރާޖަޢާކޮށް، އެ ސްޓްރެޓެޖީއަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތައް ގެންނަންވާނެއެވެ. އަދި އެންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ސްޓްރެޓެޖީ މުރާޖަޢާކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދަށް ބޮޑު ބަދަލެއް އައުން؛

(2) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިމާވެށްޓަށް ބޮޑު ބަދަލެއް އައުން؛

(3) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭނަށް ބޮޑު ބަދަލެއް އައުން.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓްރެޓެޖީ މުރާޖަޢާކޮށް އިސްލާހުކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނީ، މި މާއްދާގެ (ށ) އިން ފެށިގެން (ރ) ގެ ނިޔަލަށް ހުރި އުސޫލުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލް

8. (ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، "ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލް" ގެ ނަމުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކައުންސިލެއް އުފައްދަވަންވާނެއެވެ.

(ށ) ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލް އުފެދިގެންވާނީ އަންނަނިވި 5 (ފަހެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ.

(1) މިނިސްޓަރު؛

(2) ބަންޑާރަނައިބު؛

(3) ދާޚިލީ ކަންކަމާބެހޭ މިނިސްޓަރު؛

(4) އުމްރާނީ ތަރައްޤީއާބެހޭ މިނިސްޓަރު؛

(5) ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް.

(ނ) ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލްގެ މަޤްޞަދުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސިޔާސަތު އެކުލަވާލާ ގެޒެޓްކޮށް

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލަފާ ދިނުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލު ދަޢުލަތުގެ ޚިދުމަތުގެ ސްޓޭޓްމަންޓާ އުސޫލުތަކާ ގުޅޭގޮތުން މިނިސްޓަރަށް ލަފާ ދިނުން؛

(3) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެހެނިހެން މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުން.

(ނ) ނުރަސަރުވެ ބޯޑު ސާފުވާ ކައުންސިލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި ފެންނަ ލާޒިމު ބަޔާންކަމަކުގައި ބޯޑު ސާފުވާ އެންމެ ބޮޑުފިޔަ ފެންނަބޯޓު އެއްވެސް ކުރިމަތިވާ އެންމެހާ ފައިދާގެ ފެންނަ މާލިކުންގެ ލާމު ކުރުމުގެ އިމްތިޔާޒު ކައުންސިލަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

9\. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލު ދަޢުލަތުގެ ޚިދުމަތު ސިޔާސަތާއި އުސޫލު ދަޢުލަތުގެ ޚިދުމަތުގެ ސްޓޭޓްމަންޓާ އުސޫލުތަކާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އުސޫލު ދަޢުލަތުގެ ނިޒާމު ހިންގުމުގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާނީ މިނިސްޓްރީންނެވެ. މިނިސްޓްރީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުން ހިމެނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، އުސޫލު އުޖޫރަ ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި، ރަޖިސްޓްރީ ބަދަލުކުރުމާއި ބާތިލުކުރުމާއި، އުޖޫރަ ރަޖިސްޓަރީކުރުމާގުޅޭ އެންމެހާ ކަންކަން ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، އުސޫލު އުޖޫރަ ދެއްކުމުގެ ވައިސަންސް ދޫކުރުމާއި، ވައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމާއި ބާތިލުކުރުމާއި، ވައިސަންސް ޖާރީކުރާ ސިސްޓަމް ތަންފީޛުކުރުމާއި، ވައިސަންސާގުޅޭ އެންމެހާ

ކަންކަން ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން؛

(3) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި މަގު ބޭނުންކުރުމާބެހޭ ހަމަތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އެއްގަމު އުޅަނދުތަކުގައާއި އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި ހިފަހައްޓަންޖެހޭ ރައްކާތެރިކަމުގެ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(4) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ތަންތަން ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި، އެ ތަންތަނުން ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އެ ޚިދުމަތްތައް މޮނިޓަރކޮށް ފިޔަވަޅު އެޅުން؛

(5) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ރަށެއްގައި ނުވަތަ ސިޓީއެއްގައި ނުވަތަ ސަރަޙައްދެއްގައި ބޭނުންކުރުމަށް ހުއްދަ ދެވޭނެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ބާވަތާއި އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނެ އަދަދާއި، ހުއްދަ ބޭނުންތަކަށް އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނެ އަދަދުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(6) މަގުމަތީގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމަށްޓަކައި، ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ކަމާގުޅޭ ޕްރޮގްރާމްތައް އެކުލަވާލައި ހިންގުމާއި، ޓްރެފިކް އެޑިއުކޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުން؛

(7) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުން.

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވާ ބާރެއް ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތެއް، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކާ ހަވާލުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވާ ބާރެއް ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކާ ހަވާލުކުރަންވާނީ، އެފަދައިން ހަވާލުކުރާ ބާރެއް ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ސާފުކޮށް އެނގެން

ގޮތަށް، އެ ފަރާތަކާ މުނިސިޕަލިޓީ ދެމެދު ލިޔުމުން ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުންނެވެ.

ރޯޑް ސޭފްޓީ އެންޑް ޓްރެފިކް މެނޭޖްމަންޓް އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީ

10. (ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ކުރުމުގައި މުނިސިޕަލިޓީއަށް ލަފާ ދިނުމަށްޓަކައި، "ރޯޑް ސޭފްޓީ އެންޑް ޓްރެފިކް މެނޭޖްމަންޓް އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީ" ގެ ނަމުގައި، ކަމާގުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ ކޮމިޓީއެއް، މުނިސިޕަލިޓީން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

(ށ) ރޯޑް ސޭފްޓީ އެންޑް ޓްރެފިކް މެނޭޖްމަންޓް އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަކީ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލަށް ދޭންޖެހޭ ލަފާ ގުޅޭގޮތުން މުނިސިޕަލަށް ފަންނީ ލަފާ ދިނުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓްރެޓެޖީ އެކުލަވާލުމުގައި، ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލަށް ދޭންޖެހޭ ފަންނީ ލަފާ ދިނުން؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލަންޖެހޭ ރޯޑް ސޭފްޓީ އަދި ޓްރެފިކް މެނޭޖްމަންޓްގެ މިންގަނޑުތަކާއި ހަމަތައް އެކުލަވާލުމުގައި މުނިސިޕަލިޓީއަށް ދޭންޖެހޭ ފަންނީ ލަފާ ދިނުން؛ އަދި

(4) އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމުގައި މުނިސިޕަލިޓީއަށް ދޭންޖެހޭ ފަންނީ ލަފާ ދިނުން؛

i. އެއްގަމު ދުވަނދުގެ ރަޖިސްޓްރޭޝަންގެ ބާރުމަތީން ދުވަނދުތަކުގެ ޑިއުޓީ ކަނޑައެޅުން؛

ii. އެއްގަމު ދުވަނދުގެ ލައިސަންސްގެ ޑިއުޓީއް ކަނޑައެޅުން؛

iii. ލައިސަންސް ޕޮއިންޓް ސިސްޓަމް އެކުލަވާލައި

ތަންފީޒުކުރުމުގައި؛

iv. ޑްރައިވަރ އެކްރެޑިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމް އެކުލަވާލައި ހިންގުމުގައި؛

v. މަގުމަތީގެ ޓްރެފިކާގުޅޭ ކަންކަން ނިންމުމުގައި؛

vi. ޓްރެފިކް ލޯ އެންފޯސްކުރުމުގައި؛

vii. ޕޮއިންޓް ސިސްޓަމް ކަނޑައެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން؛

viii. ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލްގެ ޑިޖިޓަލައިޒޭޝަން ކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން.

(5) މި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގައި ކޮމިޓީގެ ވަކި ބޭނުންވާ ކަމަށް މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމާއި އުސޫލުތަކާ ވަފާތެރި ކަންކުރުމުގައި.

(ނ) ރޯޑް ސޭފްޓީ އެންޑް ޓްރެފިކް މެނޭޖްމަންޓް އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީ އެކުލެވިގެންވާނީ އަންނަނިވި 7 (ހަތެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ.

(1) މިނިސްޓްރީގެ މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރާގުޅޭ ފަންނީ ދާއިރާއެއްގައި މަސައްކަތްކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް؛

(2) އުމްރާނީ ތަރައްޤީއާއި ބިނާކުރުމާ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާގެ ކަމާބެހޭ ދާއިރާއެއްގެ ފަންނީ މާހިރެއް؛

(3) ތިމާވެށްޓާބެހޭ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާގެ ކަމާބެހޭ ދާއިރާއެއްގެ ފަންނީ މާހިރެއް؛

(4) އުމްރާނީ ތަރައްޤީއާބެހޭ ސިޔާސަތުތައް އެކުލަވާލައި، ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާގެ ކަމާބެހޭ ދާއިރާއެއްގެ ފަންނީ މާހިރެއް؛

(5) ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތުގެ ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ޑިޕާޓްމަންޓުގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތެއް؛

(6) މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލް ތަމްސީލުކުރުމަށް އާ ކައުންސިލުން ޢައްޔަންކުރާ ފަރާތެއް؛

(7) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ޝަރުތުތަށް ފުރިހަމަވާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ދާއިރާއެއްގެ ފަންނީ މާހިރެއް.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތް ހޮވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތީން މިނިސްޓްރީން އާންމުކޮށް އިޢުލާންކުރުމުން، އެކަމަށް ކުރިމަތިލާ މީހުންގެ ތެރެއިންނެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ރޯޑް ސޭފްޓީ އެންޑް ޓްރެފިކް މެނޭޖްމަންޓް އެޑްވައިޒަރީ ބޯޑު، މިނިސްޓަރު އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

11. (ހ) މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުން ހިންގުމުގެ ގޮތުން، ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކާ އަންނަނިވި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް މަތިކުރެވިގެންވެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޕްރޮވައިޑްކުރެވޭ ހިދުމަތްތަކުގެ ތެރެއިން، މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ހިދުމަތްތައް، ރަށު ފެންވަރުގައި ނުވަތަ ސިޓީ ފެންވަރުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތީން ޕްރޮވައިޑްކުރުން؛

(2) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ރައްކާތެރިކަން ދެމެހެއްޓުމުގެ ގޮތުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އެކުލަވާލާ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް، ބޮޑުފިލާ ފުލުހުން ޤާއިމުކުރައްވާ ރަސްމީތަކާއި ސިޓީތަކުގައި ތަންފީޛުކުރުން؛

(3) ކައުންސިލްގެ އިޚްތިޔާރު ހިނގާ ރަށް ނުވަތަ ސިޓީގައި މި ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ހިންގާ ކަންކަން ބަލައި ރިޕޯޓުކުރުމާއި،

އެފަދަ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން، ކަމާބެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި
އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ފިޔަވަޅު އެޅުން؛

(4) ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ބޭންކާ މަޢުލޫމާތާއި
މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީއަށް ބޭނުންވާ
މަޢުލޫމާތު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ
ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީއަށް ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(5) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ރައްކާތެރިކަން
ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެމަތިން، ކައުންސިލުގެ އިދާރީ ހިސާބު ތެރޭ
ނުވަތަ ސިޓީގައި ޓްރެފިކް ނިޝާންތައް ހަރުކުރުމާއި
މަރާމާތުކޮށް ބެލެހެއްޓުމާއި މަގުމަތީގެ މާކިންގްތައް
ކުރުމާއި ބެލެހެއްޓުން؛

(6) މަގުތަކާ އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވުމަށާއި
ހިނގާބިނގާވުމުގެ ފަރާތްތަކަށް ރައްކާތެރި ތަންތަން ކަމުގައި
ހެދުމަށްޓަކައި، މަގުތަކުގައި އަލިކުރުމަށް ބަހައްޓާފައިވާ
ބައްތިތައް މަރާމާތުކޮށް ބެލެހެއްޓުމާއި، މަގުތަކުގެ ޙާލަތު
ގަވާއިދުން ބަލައި، މަރާމާތުކޮށް ބެލެހެއްޓުން؛

(7) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އަދާކުރަންޖެހޭ
މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރެއިން، މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ
ކަންކަން، ރަށު ކައުންސިލުތަކާއި ނުވަތަ ސިޓީ ކައުންސިލުތަކާއި،
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ
ގޮތުގެމަތިން ތަންފީޛުކުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ރަށު ކައުންސިލުތަކާއި ނުވަތަ ސިޓީ ކައުންސިލުތަކާއި
ޙަވާލުކުރެވިދާނީ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ޚިދުމަތްތަކާއި
އެ ޚިދުމަތްތައް ޙަވާލުކުރެވޭނެގޮތުގެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

12. މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުން ހިންގުމުގެ ގޮތުން، ޓްރެފިކް ފުލުހުންނާ އަންނަނިވި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ހަވާލުކުރެވިގެންވެއެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކަށް އަހުލުވެރިވެ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން؛

(ށ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްގަމު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުންނާއި މަގު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުން ޢަމަލުކުރާކަން ކަށަވަރުކުރުން، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޓްރެފިކް އުސޫލުތަކާއި ހިލާފަށް ޢަމަލުކުރާ ފަރާތްތަކާމެދު ހުކުމް ތަންފީޛުކުރުން؛

(ނ) މަގުމަތީގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި، މަގުމަތިތަކުގައި ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް ފަދައިން ޓްރެފިކް ލައިޓް އޮޕަރޭޓުކުރުން؛

(ރ) މަގުމަތީގައި ދިމާވާ އެކްސިޑެންޓްތަކާ ގުޅިގެން އަވަސް ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމާއި، އެކްސިޑެންޓްތައް ތަޙްޤީޤުކޮށް، ދަޢުވާކުރުމަށްފޮނުވުމާއި އިންޝުއަރެންސްގެ ބޭނުމަށް އިންސިޑެންޓް ރިޕޯޓްތައް ތައްޔާރުކުރުން؛

(ބ) އެއްގަމު ދުއްވާ ފަހަރުތަކުން ޤާނޫނާ ޚިލާފުވުމުން އެ ފަހަރުތަކާއި ދުއްވާ ފަރާތްތަކާމެދު ޖޫރިމަނާކުރުމާއި ފިޔަވަޅު އެޅުމާއި، ހިފަހައްޓަން ޖެހޭ ފަހަރުތައް ހިފަހައްޓާ ދަޢުވާކުރުން؛

(ޅ) މި ޤާނޫނާ ހިލާފަށް އެއްގަމު ދުއްވުމުގެ ސަރަހައްދުން ނުވަތަ ބަނދަރުކުރުމުގެ ސަރަހައްދުން ނުވަތަ ޕާކުކުރުމުގެ ސަރަހައްދުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންގަނޑާ ހިލާފުވުމުން، އެފަދަ އެއްގަމު ދުއްވާ ފަހަރެއް މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދިއުން؛

(ކ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ

ގޮތުގެމަތިން، ޕާކުކުރުން މަނާ ތަންތަނުގައި ޕާކުކޮށްފައި ހުންނަ އެއްގަމު އުޅަނދުތައް އެ ތަނަކުން ނެގުން؛

(ށ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބުނެފައިވާ ފުދުނުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ބަޔާންކުރާ އެންގުމަކަށް ކަންކަން، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތީން ކުރުން.

ދިހަވަނަ ބާބު

އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރުން

އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރުން

13. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އިސްތިޢުމާލު އުޅަނދާއި އިލެކްޓްރިކް އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ ނުވަތަ ބޭނުންކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތީން ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެން ދުއްވަންޖެހޭ އެއްގަމު އުޅަނދުތައް، ރަޖިސްޓަރީކުރަންޖެހޭ އުޅަނދު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރަން ދައްކަންޖެހޭ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ފީ، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ އެއްގަމު އުޅަނދު ގިންތިކުރުން

14. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނީ އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތީންނެވެ.

(1) އަމިއްލަ ބޭނުމަށްޓަކަ، އަމިއްލަ ފަރުދުންނަށާއި ޤާނޫނީ ޝަޚްޞިއްޔަތަކަށް؛

(2) ވިޔަފާރި ބޭނުމަށްޓަކަ، ޤާނޫނީ ޝަޚްޞިއްޔަތަކަށް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޑިންގީގެ އުޅަނދެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ވިޔަފާރި ބޭނުމަށް ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ވިޔަފާރި ޑިންގީތަކުގެ ތެރެއިން، ކަމާބެހޭ ވިޔަފާރި ޑިންގީއަކަށް، އެ ޑިންގީއެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ އުޅަނދެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ރަޖިސްޓަރީކުރާ އުޅަނދުތަކާއި، އެ އަކުރުގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ވިޔަފާރި ބޭނުމަށް ރަޖިސްޓަރީކުރާ އުޅަނދުތަކާއި އެ އުޅަނދުތަކުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ތަފާތު ވިޔަފާރި ޑިންގީތައް (ކޮމަރޝަލް އުޅަނދާއި ހޮލި-ޑޭއިޒީ އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭން ޑިންގީގެ ވިޔަފާރިތަކުން ހިމެނޭގޮތުން)، އަދި އެހެން ޑިންގީގެ އުޅަނދާ ގުޅޭގޮތުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަންކަން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ކުރިން، އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ބާވަތުގެ އުޅަނދުތައް އަމިއްލަ ފަރުދުންގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާނަމަ، މި ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙު ގެނައުމުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ އުޅަނދުތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ، ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކަށް ބަދަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ އުޅަނދުތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ، އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކަށް ނަގަން ބަދަލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތަށް ނޯޓިސް ދީ، އެ އުޅަނދުތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ ދަށުން އުޅަނދުގެ ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީން އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު، މި ޤާނޫނުގެ

ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދު އެތެރެކުރުން

15. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރެވޭނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވަން މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހުއްދަދެވޭ ބާވަތުގެ އުޅަނދެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ތެރެއިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބޭނުންކުރަން ހުއްދަދެވޭ ބާވަތުގެ އުޅަނދު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ތެރެއިން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ވަކި ބާވަތްތަކެއްގެ އުޅަނދު އެއީ މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ދުރާލާ ހޯދުމަށްފަހުގައި މެނުވީ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުން މަނާ ބާވަތުގެ އުޅަނދު ކަމުގައި މިނިސްޓްރީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމުގެ ކުރިން މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭ ބާވަތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދާއި އެފަދަ އުޅަނދުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ޝަރުތުތަކާއި މިންގަނޑުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމާއި ރަޖިސްޓްރޭޝަން ދިނުން

16. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރާނީ، އެކަމަށް އެދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ފޯމާއި ތަކެއްޗާއެކު މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅުމުން، އެ އުޅަނދަކީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭ ބާވަތުގެ އުޅަނދެއް ކަމަށްވާނަމަ، އެ ވެހިކަލްގެ އުޅަނދާ ގުޅޭގޮތުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން އެ އުޅަނދާ ގުޅޭގޮތުން ފުރިހަމަކޮށްފައިވާނަމަ، އެ އުޅަނދަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ފީއާއި، އަހަރީ ފީ ދެއްކުމުންނެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަމިއްލަ ފަރުދުންގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞުންގެ ނަމުގައި، އެއް އުޅަނދަށްވުރެ ގިނަ އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކޮށްދެވިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން އެއް އުޅަނދަށްވުރެ ގިނަ އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކޮށްދޭނީ، އިތުރަށް ރަޖިސްޓްރީކުރާ އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ތާރީޚާ ހަމައަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެ ފަރާތެއްގެ ނަމުގައި އޮތް އުޅަނދު ނުވަތަ އުޅަނދުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ދައްކަންޖެހި ނުދައްކައިވާ ޖުމްލަ ނުވަތަ ޖޫރިމަނާއެއްވާނަމަ، އެ ފައިސާއެއް ދައްކައި ހިސާބުކުރުމުންނެވެ.

(ށ) އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށްފަހު ފަރާތްތަކާއި، އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތާއި، އެފަދަ ހުށަހެޅުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަންކަމާއި، އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަންކަމާއި، އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމުން ދޫކުރަންޖެހޭ ސެޓުފިކެޓާއި، އެފަދައިން ހުއްދަދޭނެ ޝަރުތުތަކާއި، ހިލޭ ގޮތުގައި ބަދަލުކުރުމާއި ބެލެހެއްޓުމުގެ ގަވާއިދުތައް، އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމާއި ރަޖިސްޓްރީ ބާޠިލުކުރުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ޝަރުތުތަކާއި، އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ޝަރުތުތަކާއި އިޖުރާއާތުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރަން އެދި ހުށަހަޅާ އުޅަނދެއްގައި، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ، އަދި އެ ހުރިހާކަމެއްގައި މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ، އެ އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓްރީކުރާނީ، އެ އުޅަނދަކީ މިނިސްޓްރީން ރަޖިސްޓްރީއެއް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

ނުރައްކާތެރި ގިނަ ޚަރަދުތައް އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުން

17. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ވެރިއަކު ނުރައްކާތެރި ގިނަ ޚަރަދުތައް އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް، ކަސްޓަމްސްއިން ލިބިގަތުމަށް ނުވަތަ

ސަރަހައްދެއްގައި ބޭނުންކުރުމަށް، އަދި އެ އުޅަނދު ފޮރުކޮށްފައި ބެހެއްޓުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ މިންގަނޑުތަކަށް ފެތޭ ގަރާޖެއް ނުވަތަ ފުރިހަމަ ސްޕޭސްއެއް ކަނޑައެޅިފައި އޮވެގެންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ދެ ފުރޮޅުގެ ވިސް ފުރޮޅުގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ފޮރުކޮށްފައި ބޭއްވުމަށް ގަރާޖެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމުގައި ބެލޭނީ، އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރާ ފަރާތުގެ އަމިއްލަ ގަރާޖެއް ނުވަތަ އެ ފަރާތުން ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދަ އޮތް ގަރާޖެއް އެ އުޅަނދަކަށް ކަނޑައެޅިފައި އޮތުމުންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ދެ ފުރޮޅުގެ ވިސް ފުރޮޅުގެ އެއްގަމު އުޅަނދެއް ފޮރުކޮށްފައި ބޭއްވުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ގަރާޖަކީ އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރާ ފަރާތުގެ އަމިއްލަ ގަރާޖެއް ކަމުގައިނުވާނަމަ، އެ ގަރާޖެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދަ އެ ފަރާތަށް ލިބިދީފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ފަރާތަށް އެ ހުއްދަ ލިބިދީފައިވާ ކަމުގެ ސާބިތު ލިޔުމެއް އެ ފަރާތުގެ ހަވާލުގައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ދެ ފުރޮޅުގެ ވިސް ފުރޮޅުގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ފޮރުކޮށްފައި ބޭއްވުމަށް ފުރިހަމަ ސްޕޭސްއެއް ކަނޑައެޅިފައިވުން ކަމަށް ބެލޭނީ އޮފީސް، ފުރިހަމަކުރެވޭ ގަރާޖެއް އިމާރާތްތަކުގައިވާ ތަނަކުން ނުވަތަ ދިރިއުޅުމުގެ ބޭނުމަށް އިމާރާތްތަކުގައިވާ ތަނެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފުރިހަމަ އާރލާއަކަން ފުރިހަމަ ސްޕޭސްއެއް އެ ފަރާތުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވުމުން ނުވަތަ މުއްދަތުގެ 10 (ދިހައެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށް ހިފާފައިވުމުންނެވެ.

(ބ) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ތެރެއިން ދެ ފުރޮޅުގެ އެއް އުޅަނދަކަށްވުރެ ގިނަ އުޅަނދު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ސަރަހައްދުތަކަށް ނުވަތަ ފަރާތަކަށް ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭނީ އޭގެއިން، އެފަދަ އުޅަނދު ފޮރުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަށް ގަރާޖު ނުވަތަ ސްޕޭސްގައި ފުރިހަމަވާނަމަ

ޝަރުތުތަކާއި، އެ ތަންތަނާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔެކިޔުމާއި، އެ ތަންތަން ބަލައި ހުއްދަ ދޫކުރާނެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ވަގުތީގޮތުން ރަޖިސްޓްރީކުރުން

18. (ހ) ވަކި ޚާއްޞަ މަސައްކަތެއް ނުވަތަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމަށް، ދިވެހިރާއްޖެއިން އަނބުރާ ގެންދާގޮތަށް އެތެރެކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދު ބޭނުންކުރަންވާނީ، އެ މަސައްކަތެއް ނުވަތަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމަށްޓަކައި މިނިސްޓްރީގައި ވަގުތީގޮތުން ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) ވަގުތީގޮތުން ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައި ހުންނަ އެއްގަމު އުޅަނދު ބޭނުންކުރަންވާނީ، ހަމައެކަނި އެ އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކޮށްދިން މަސައްކަތަކަށް، އެކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ސަރަހައްދެއްގައި، ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތަކަށެވެ.

(ނ) ވަގުތީގޮތުން ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓްރީކޮށްދިން މަސައްކަތެއް ނިމުމުން، އެ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާތިލުކޮށް، ދިވެހިރާއްޖެއިން އެ އުޅަނދު އަނބުރާ ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ވަކި ޚާއްޞަ މަސައްކަތެއް ނުވަތަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމަށް، ދިވެހިރާއްޖެއިން އަނބުރާ ގެންދާގޮތަށް އިމްޕޯޓުކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބޭނުންކުރަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސްގެ ޤާނޫނު) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖެއިން އަނބުރާ ގެންދާގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(ބ) ވަކި ޚާއްޞަ މަސައްކަތެއް ނުވަތަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމަށް، ވަގުތީގޮތުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެއްގަމު އުޅަނދު އެތެރެކުރުމުގައާއި، ދިވެހިރާއްޖެއިން އެފަދަ އުޅަނދު އަނބުރާ ގެންދިއުމުގައި

ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތަކެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުން

19. (ހ) އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތުން އެ އުޅަނދުގެ ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުމަށް އެދިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކޮށްދޭންވާނީ، ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމާ ހަމައަށް އެ އުޅަނދަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ފީއާއި ޖޫރިމަނާ ފައިސާއެއްވާނަމަ، އެ ފައިސާއެއް ދައްކައި ހަމަޖެއްސުމުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރެވޭ އުޅަނދެއް، އެއްގޮތް ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ބޭނުންކުރެވޭނީ އެ އުޅަނދު މި ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތީން އަލުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެންނެވެ.

(ނ) ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް އަލުން ރަޖިސްޓަރީކުރާނަމަ، އެ އުޅަނދަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި 2 ގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ފީތައް ދައްކާނީ އެ އުޅަނދު އަލުން ރަޖިސްޓަރީކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން އަހަރު ހަމަވާގޮތަށެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދަކާ ގުޅޭގޮތުން، ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ސެޓްފިކެޓެއް އުނިވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުމަކީ ނުވަތަ މަޢުލޫމާތަކީ ސައްޙަ ނޫން ލިޔުމެއް ނުވަތަ މަޢުލޫމާތެއް ކަމުގައި މިނިސްޓްރީއަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރެވޭ އުޅަނދެއް، އެއްގޮތް ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ބޭނުންކުރެވޭނީ އެ އުޅަނދު މި ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތީން އަލުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެންނެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން މި ޤާނޫނުގެ ހަތްވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ޖޫރިމަނާ ކުރުމުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނެވޭ އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރު، އެ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ހިފަހައްޓަންޖެހޭ ގަރާޖުތަކުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެފަދަ އުޅަނދުތަކުގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާޠިލުކުރެވޭނެއެވެ.

ވެރިފަރާތް ބަދަލުކުރުން

20. (ހ) ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދެއްގެ މިލްކުވެރިކަން އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރާނަމަ، އެފަދައިން މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރާ ފަރާތުގެ ނަމުގައި އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) އެއްގަމު އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތް ބަދަލުކުރުމުގެ ގޮތުން އުޅަނދުގެ ރަޖިސްޓްރީ ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓްރީ ބަދަލުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅުމުން، އެ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތް ބަދަލުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީ ބަދަލުކޮށްދޭންވާނީ، ރަޖިސްޓްރީ ބަދަލުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ތާރީޚާ ހަމައަށް އެ އުޅަނދަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ފީއާއި ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާއެއްވާނަމަ، އެ ފައިސާއެއް ދައްކައި ހަމަޖެއްސުމަށްފަހުއެވެ.

(ރ) ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތް މަރުވެއްޖެނަމަ، އެ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތް ބަދަލުކުރަންވާނީ، ޝަރުޢީ ކޯޓުގެ ޙުކުމާ އެއްގޮތް ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އަދި އެ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތް ކަމުގައި ވަކިފަރާތެއް ޝަރީޢަތުން ކަނޑައަޅާފައި ހިނދަކު، އެ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތް ކަމުގައި ބެލެވޭނީ އެ ފަރާތުގެ ވާރިސުންނެވެ.

ނަންބަރާއި ނިޝާން ޖެހުން

21. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރާ ކޮންމެ އުޅަނދެއްގައި،

މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަނޑައަޅާ ނަންބަރެއް، އެ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ނަމޫނާއަކާ އެއްގޮތަށް ހަދާކޮށްފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަދި އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރުގެ ރަސްމީ އުޅަނދުފަހަރުގައި ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރާނީ ދިވެހިދައުލަތުގެ ނިޝާނެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޒިޔާރަތްކުރާ ބޭރު ދައުލަތްތަކުގެ އިސް ވެރިންނާއި، އެ ފެންވަރުގެ އިއްޒަތްތެރިންނަށް ޚާއްޞަކުރެވޭ އުޅަނދުގައިވެސް ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރާނީ ދިވެހިދައުލަތުގެ ނިޝާނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ނަންބަރުގެ ބަދަލުގައި ވަކި ނަންބަރެއް ނުވަތަ އަކުރުތަކެއް ޖެހުމުގެ ހުއްދަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ފީއެއް ދެއްކުމުން މިނިސްޓްރީއަށް ދެވިދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ނަންބަރުގެ ބަދަލުގައި ވަކި ނަންބަރެއް ނުވަތަ އަކުރުތަކެއް ޖެހުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމަށް ފީ ކަނޑައެޅޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ވަކި ނަންބަރެއް ނުވަތަ އަކުރުތަކެއް އުޅަނދުގައި ޖެހުމުގެ ހުއްދަ މިނިސްޓްރީން ދީފައިވާނަމަ، އެ ނަންބަރުތައް ނުވަތަ އަކުރުތައް ބޭނުންކުރާއިރު، އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން ދޫކޮށްފައިވާ ހުއްދައިގެ ކޮޕީއެއް އުޅަނދުގައި ނުވަތަ އެ އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާގެ އަތުގައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ނަންބަރު ނުވަތަ އަކުރުތައް ފަރުމާކޮށްފައި ހުންނަންވާނީ ގޮތް ނަމޫނާއާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅައި އާންމުކުރަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ފަރުމާކުރާ އާންމުކުރާ

ނަމޫނާގައި، ނަންބަރު ޕްލޭޓުގެ ޕްލޭޓާއި އަކުރުތަކާއި ނަންބަރުތަކުގެ މިންތަކާއި ސާފުކޮށް އެނގެން ހުންނަންވާނެއެވެ. އަދި ނަންބަރު އެކުލެވިގެންވާ ޕްލޭޓް ތަރުތީބުކުރާނެ ގޮތުގައި، ޑިޒައިންކުރާނެ ގައުމީނިޝާނު ހިމަނާނަމަ ހިމަނާނެ ގޮތާއި، އެކަމާގުޅޭ އެންމެހައި ކަންކަން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

ރޯޑްވަރދިނަސް

22. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު އަހަރު ރަޖިސްޓްރީކުރާއިރު، އަދި ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށްފަހުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ މުއްދަތުތަކެއްގައި، އެ އުޅަނދެއްގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ހަދައި ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) އުޅަނދެއްގެ ބާވަތާއި، ޑިޒައިނާއި ދަރަޖައަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އެ އުޅަނދުތަކުގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ހެދުމުގައި ހަދަންޖެހޭ ޓެސްޓުތަކާއި، ރޯޑްވަރދިނަސް ސަރޓިފިކެޓް ދޫކުރާނެ ބަޔަކާއި ހިންގާނެގޮތް، ރޯޑްވަރދިނަސްގެ މިންގަނޑުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) އުޅަނދެއްގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހުގައި، އެ އުޅަނދަކީ ރޯޑްވަރދީ އުޅަނދެއްކަން އަންގައިދޭ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ނަމޫނާއަކާ އެއްގޮތަށް ތައްޔާރުކުރާ، ސްޓިކަރެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް ރޯޑްވަރދިނަސް ހެދި ފަރާތުން ދޫކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ދޫކުރާ ސްޓިކަރ ނުވަތަ ލިޔުމުގެ ކޮޕީއެއް އުޅަނދުގައި ނުވަތަ އެ އުޅަނދެއް ދުއްވާ މީހާގެ އަތުގައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ރ) އެއްގަމު އުޅަނދެއްގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ފުރިހަމަކުރާނީ މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކުން ފާހަގަކޮށްދިނުމުން، އެފަދަ އުޅަނދެއްގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ބަލައިދިނުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) އެއްގަމު އުޅަނދެއްގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ސަރޓިފިކެޓްގައިވާ މުއްދަތު ހަމަވެ،

ޕެރާވެޓެރިނަރސް އާންމުކޮށްފާނަމަ، އެ އުޅަނދަކީ ޕެރާވެޓެރިނަރސް ފުރިހަމަވެފައިވާ އުޅަނދެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ. އަދި އެ ޝަރުޠުގައިވާ އުޅަނދެއް އެއް ޓެސްޓް އަށް ޓެސްޓް ގެންދަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެމަތިން ހުއްދަ ހޯދުމަށް ޖެހެއެވެ.

(ށ) އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި، ބޭނުމަށް ޓަކައި އާދޭސް ކުރުމާއި ހުއްދަދޫކުރުމާއި ޕެރާވެޓެރިނަރސް ފިޔަވަން ތެރެއިން، މި ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އުފެދޭ އުޅަނދުތަކާއި ގުޅޭ އެޕްލިކޭޝަން ބޭނުން ކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ޕެރާވެޓެރިނަރސް ހަދައިދޭފަރާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ މިނިސްޓްރީން އެޕްލިކޭޝަންފޯމާއި ފޯމްތަކުން ނެރެވެ.

(ރ) ޕެރާވެޓެރިނަރސް ހުށަހެޅުން، ސަރޓިފިކެޓްދޫކުރުމާއި، އެ މަސައްކަތްކުރުމަށް ހުއްދަދޭ ފޯމާއި އެޕްލިކޭޝަންދޫކުރުމާއި، ފޯމްތަކުގެ ފޯމާއި ކައުންސިލުގެ، ޕެރާވެޓެރިނަރސް ހުށަހެޅުން ނަންބަރު އަދި ކައުންސިލުން އުފައްދާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕެރާވެޓެރިނަރސް ހުށަހެޅުން މިނިސްޓްރީން އެޕްލިކޭޝަން ފޯމްތަކުން، އެ ފޯމްތަކުން ޕެރާވެޓެރިނަރސް ހަދައިދޭ އުޅަނދުތަކުގެ ރިކޯޑު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެމަތިން ބެލެހެއްޓުން ލާޒިމުވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕެރާވެޓެރިނަރސް ހުށަހެޅުން މިނިސްޓްރީން އެޕްލިކޭޝަން ފޯމްތަކުން އެ ހުށަހެޅި ފޯމްތަކުގެ ރެކޯޑު މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަނޑައަޅާގޮތް ބަލައި، އެ ފޯމްތަކަށް މިނިސްޓްރީން ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕެރާވެޓެރިނަރސް ހުށަހެޅުން އެޕްލިކޭޝަން

ފަރާތްތަކުން އެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދެނީ މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފަށްކަން މިނިސްޓްރީއަށް ފާހަގަވެއްޖެނަމަ، އެ ތަނަކަށް ނުވަތަ އެ ފަރާތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ހުއްދަ ބާޠިލުކުރުމާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ފަރާތަކަށް ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

އުޅަނދު ބޭނުންކުރުމުގެ ޢުމުރު

23. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިސްތިސްނާކުރެވޭ ޚާއްޞަ ގިންތީގެ އުޅަނދު ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް އެއްގަމު އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ބޭނުންކުރެވޭނީ އަދި އިމްޕޯޓްކުރެވޭނީ، އެ އުޅަނދެއް އުފެއްދި ތާރީޚުން ފެށިގެން 20 (ވިހި) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓްރީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބާޠިލުކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީ ބާޠިލުކުރެވޭ އުޅަނދުތަކުގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާޠިލުކުރުމުގެ ކުރިން، އެކަމުގެ ނޯޓިސް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތަށް މިނިސްޓްރީން ދޭންވާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކޮށްދޭ އުޅަނދުތަކުގެ ރަޖިސްޓްރީގައި، ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރީއާއެކު ދޫކުރާ ކަރުދާހާއި ލިޔެކިޔުމުގައި، އުޅަނދު އުފެއްދި ތާރީޚު އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާއެކު އޮތްނަމަވެސް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދުތަކުގެ ތެރެއިން، އެ އުޅަނދެއް އުފެއްދި ތާރީޚުން 18 (އަށާރަ) އަހަރާއި 20 (ވިހި) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތެއް ވެފައިވާ އުޅަނދުގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާޠިލުކުރެވޭނީ،

މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚުގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީ އެ މާއްދާގެ ދަށުން ބާޠިލުކުރަންވާނީ، ރަޖިސްޓަރީ ބާޠިލުކުރުމުގެ ކުރިން އެކަމުގެ ނޯޓިސް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް ދިނުމަށްފަހުގައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، 20 (ވިހި) އަހަރުދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވާ ގޮތަށް އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ބޭނުންކުރުމުގެ ނުވަތަ ދުއްވުމުގެ ހުއްދަ ދޫވޭ ހާއްޞަ ގިންތީގެ އުޅަނދަކީ، އުޅަނދުގެ ބާވަތާއި މަރުކާއާއި ހާއްޞަވާ ސިފަތަކަށް ބަލާއިރު ތާރީޚީގޮތުން މުހިންމުވާ އުޅަނދު ކަމުގައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އުޅަނދެވެ. އަދި އެފަދައިން ކަނޑައަޅާ ހާއްޞަ އުޅަނދު އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދަ ދޫވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ އުޅަނދެއްގެ ރެޖިސްޓްރޭޝަން ފުރިހަމަވާނަމައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދުގައި، މި މާއްދާގެ ދަށުން އިސްތިސްނާކުރެވޭ ހާއްޞަ އުޅަނދުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުމަށް ޝަރުތު ހަމަވާ މިންގަނޑުތަކާއި، އެފަދަ އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރޭޝަންކުރުމުގެ ޝަރުތުތަކާއި ރެޖިސްޓްރޭޝަން ފުރިހަމަކުރުމުގެ ޝަރުތުތަކާއި އެކްސްޕޯޓް އެފަދަ އުޅަނދުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޝަރުތުތައް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އަހަރީ ފީ

24. (ހ) ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެން ދުއްވާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިސްތިސްނާކޮށްފައިނުވާ އެއްގަމު އުޅަނދުތަކުން، އަހަރަކު އެއްފަހަރު، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަހަރީ ފީ ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ށ) ހާއްޞަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކުން ބޭނުންކުރާ ހާއްޞަ އުޅަނދު

އުޅަނދުތަކެއް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަހަރީ ފީ ދެއްކުމުން އިސްތިސްނާވެގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އުޅަނދުތަކުގެ އިތުރުން، އަހަރީ ފީ ދެއްކުމުން އިސްތިސްނާކުރެވޭ، ޚާއްޞަ ޝަރުޠުތަކެއް ފުރިހަމަވާ ބާވަތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ވެރިޔަކު، އަހަރީ ފީ ދެއްކުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޅަނދުތަކުގެ އަހަރީ ފީ، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން ކޮންމެ މީލާދީ އަހަރެއްގައި، އެ އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓްރީކުރި މަސް ހަމަވުމުގެ ކުރިން، މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކަށް ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަހަރު ރަޖިސްޓްރީކުރާ އުޅަނދެއްނަމަ، އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރާ މަހުން ފެށިގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަސް ހިނގާއިރު، އެއްފަހަރާ ފީ ދައްކަންވާނެއެވެ. ފީ ދެއްކުމުގައި، މަސްދުވަހުގެ ބައެއް ބާކީ، ފުރިހަމަ މަހެއްގެ ގޮތުގައެވެ.

(ބ) އެއްގަމު އުޅަނދުން އަހަރީ ފީ ނެގުމުގެ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީންނެވެ. އަދި އެއްވެސް އުޅަނދަކުން، އެ އުޅަނދުގެ ބާވަތުން، ދެ މިންގަނޑެއްގެ އެކުލެވޭ އުޅަނދުތަކުން، ފީ ނަގާނީ، އެ ދެ މިންގަނޑުގެ ތެރެއިން ބޮޑު މިންގަނޑަކުންނެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދު އިންޝުއަރކުރުން

25. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، އުޅަނދު އިންޝުއަރކޮށްފައިވާންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، އުޅަނދުގެ ބާވަތާއި ބޭނުމާއި ބޭނުންކުރާ ރިޢާޔަތްކޮށް، އުޅަނދަކުން ނަގަންޖެހޭ އިންޝުއަރެންސްގެ

ބާވަތްތައް، އެފަދަ އިންޝުއަރަންސަކުން ލިއްބައިދޭނެ އަސާސީ ރައްކާތެރިކަމުގެ މިންގަނޑުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އިންޝުއަރަންސްނުކޮށް ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސްގެ މުއްދަތު އާނުކޮށް އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ރ) އެއްގަމު އުޅަނދު އިންޝުއަރަންސްކޮށްފައިވާކަން އަންގައިދޭ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތް ސްޓިކަރެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް، އިންޝުއަރަންސް ހިދުމަތްދޭ ފަރާތުން ދޫކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ދޫކުރާ ސްޓިކަރު ނުވަތަ ލިޔުމުގެ ކޮޕީ، އުޅަނދުގައި ނުވަތަ އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތުގެ އަތުގައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

އުޅަނދުގެ އަސާސީ ބަދަލު ގެނައުން

26. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށްފަހު، އެ އުޅަނދަކަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ގެނެވޭނީ، އުޅަނދުގެ އަސާސް ނުގެއްލޭ ގޮތަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ޚާއްޞަ ހާލަތެއްގައި ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކުން ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި އުޅަނދުގެ އަސާސަށް ބަދަލުއަންނަ ފަދަ މޮޑިފިކޭޝަނެއް ގެނައުމުގެ ހުއްދަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މިނިސްޓްރީއަށް ދެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި އުޅަނދުގެ އަސާސަށް ބަދަލު ގެނައުމަށް ހުއްދަ ދޫކުރާނީ، އެ ބަދަލުގެނައުމުގެ ސަބަބުން އެ އުޅަނދެއްގެ ރޯޑްވާދިނަސްއަށް ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަމަށް އަސަރުނުކުރާނެ ގޮތުގެމަތިންކަން މިނިސްޓްރީން ކަށަވަރުކުރުމަށްފަހުއެވެ. އެގޮތުން، އެ ގަވާއިދުގައި، އެފަދަ ބަދަލުތައް ގެނައުމަށް ހުއްދަ ދިނުމުގައި ބަލާނެ ހަމަތަކާއި މިންގަނޑުތައް މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުޅަނދުގެ އަސްލު ބަދަލުކޮށްފައިވަނީ މިނިސްޓްރީން ހުއްދަ ދީފައިވާ ގޮތެއްގެމަތިންކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި، އަސްލަށް ބަދަލު ގެނެވިފައިވާ އުޅަނދު މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކުން ބަލައި ފާސްކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުޅަނދެއްގެ އަސްލަށް ބަދަލު ގެނައުމަށްފަހު އެ އުޅަނދު ބޭނުންކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަދައިން އެ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓްރީ ސެޓްފިކެޓް ހަދައި ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(ދ) އަންނަނިވި ކަންކަމަށް، މި މާއްދާގެ (ށ) އާ ޚިލާފުވާން ކަންކަމެއް ނުވެއެވެ.

(1) އާންމު ބޭނުންތަކަށް އުޅަނދު ރިފިޓްކުރުން؛ ނުވަތަ

(2) މުދާ އުފުލާ އުޅަނދު ބޭނުންކޮށްގެން ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ވިޔަފާރިތަކުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އުޅަނދެއްގެ އަސްލު ނުގެއްލޭ ގޮތަށް އެ އުޅަނދުގައި މުދާ އުފުލުމުގެ ބޭނުމަށް އެއްޗެއް ނުވަތަ އެއްޗެހި ހަރުކުރުމާއި، އުޅަނދުގެ އަސްލަށް ބަދަލު ނާންނާނެ، އަދި އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ރައްކާތެރިކަމުގެ މިންގަނޑަށް އަސަރުނުކުރާނެ ބަދަލުތައް ގެނައުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ދ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ބަދަލުތަކަކީ، އެ ބަދަލެއް ގެނައުމުގެ ކުރިން މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭ ބަދަލެއް ނޫނެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އުޅަނދަކަށް ގެނާ އެއްވެސް ބަދަލަކީ އުޅަނދުގެ އަސްލަށް ބަދަލެއް އަންނަ ކަމެއް ކަމުގައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަދަލެއްނަމަ، އެ ބަދަލެއް ގެނައުމަށްފަހު، އެ އުޅަނދުގެ ރަޖިސްޓްރީގައި އެ ބަދަލެއް ހިމެނުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތެއްގެމަތިން

އެކަން މިނިސްޓްރީއަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އުޅަނދުގެ އަސްލަށް ބަދަލު ގެންނަން ބަދަލުތަކަކީ ކޮބައިކަމާއި، އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ރައްކާތެރިކަމުގެ މިންގަނޑަށް އަސަރުކުރާ ބަދަލުތަކާއި ކަމާގުޅޭ މިންގަނޑުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) އެއްގަމު އުޅަނދަކަށް ގެންނަ އެއްވެސް ބަދަލަކީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފަށް އުޅަނދުގެ އަސްލަށް ބަދަލުގެނައުމަށް ގޮތަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލެއްނަމަ، އުޅަނދަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލު ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް އެންގުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ޓްރެފިކް ފުލުހުން އަންގާ އެންގުމަށް އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން އަމަލުނުކޮށްފިނަމަ، އެފަދަ އުޅަނދެއް ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނެސް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އެ އުޅަނދަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލު ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އެ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް އެންގިދާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް ޓްރެފިކް ފުލުހުން އަންގާ އެންގުމަށް އެ ފަރާތުން އިޖާބަ ނުދޭނަމަ، އަދި އެ އުޅަނދަކީ، އެ އުޅަނދަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލުގެ ސަބަބުން އެ އުޅަނދުގެ ރޯޑްވަރދިނަސްއަށް ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަމަށް އަސަރުކުރާފަދަ އުޅަނދެއްނަމަ، އެ އުޅަނދުގެ ނަންބަރުޕްލޭޓު އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ގ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ ދަށުން އުޅަނދުގެ ނަންބަރުޕްލޭޓު ނިގުޅާނަމަ، އެ އުޅަނދު ނަންބަރުޕްލޭޓުގައި ބަލަހައްޓަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ހަތްވަނަ

ބާބުގައި އުޅަނދު ނައްތާލުމާ ގުޅޭގޮތުން ޢަމަލުކުރަން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތީންނެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، އުޅަނދުތަކަށް ބަދަލު ގެނައުމުގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި، އެ އުޅަނދެއް މަރާމާތުކުރުން، ސަރވިސްކުރުމުގެ ގޮތުން ގެނުވާ ބަދަލުތަކެއް ނުހިމެނެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދު ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދުއްވުން

27. (ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދުއްވުމަށްޓަކައި، އެ އުޅަނދުގެ ކަމާބެހޭ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ސެޓްފިކެޓް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީން ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ސެޓްފިކެޓަށް އެދި ހުށަހަޅަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތާއި ލިޔެކިޔުމާއި، އެފަދައިން ހުށަހެޅުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތު އަދި ރަޖިސްޓްރޭޝަން ސެޓްފިކެޓުގައި ހިމެނޭ މަޢުލޫމާތު އެނގޭން ސެޓްފިކެޓުގެ ނަމޫނާއެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވުން

28. (ހ) ވަގުތީގެ ޗާޓަރުބޯޓުގެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާތަކުގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ޤައުމުތަކުގައި، އެ މުޢާހަދާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދެއް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކުރުމަކާނުލައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯސްޓްގާޑްގެ ޤާނޫނު) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖެއިން އަނބުރާ ގެންދާގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް

އެތެރެކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވާނީ ގިނަވެގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވުމުގެ ހުއްދަ ދެވޭނީ އުޅަނދުގެ ބާވަތްތަކާއި، އެފަދަ އުޅަނދުތަކާއި އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުގެ ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ޝަރުތުތަކާއި އަދި އެހެންވެސް ކަމާގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވުމަށްޓަކައި އެއްގަމު އުޅަނދު އެތެރެކުރުމުގައާއި، ދިވެހިރާއްޖެއިން އެފަދަ އުޅަނދު އަނބުރާ ގެންދިޔުމުގައި ހަވާލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް ކަނޑައަޅައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ރަށްރަށާއި ސިޓީތަކާއި އެކި ސަރަހައްދުތަކުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދުގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުން

29. (ހ) މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގައާއި ސިޓީތަކުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭނެ އެންމެ ގިނަ އަދަދު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި، އެފަދައިން އުޅަނދުގެ އަދަދު ކަނޑައަޅަންވާނީ، އެއިން ކޮންމެ ޒަމާނަކު ވަކިންނެވެ.

(ށ) ބިނާއީ މަސައްކަތްތަކާއި ދަތުރުފަތުރާ ސަރަހައްދުތަކުގައި ނުވަތަ ރަށްރަށުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭނެ އެންމެ ގިނަ އަދަދު މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ރަށްރަށުގައި ނުވަތަ ސިޓީއެއްގައި، މީހުންގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ވިޔަފާރިއެއްގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ކުންފުންޏެއްގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އިދާރާއެއްގެ ނަމުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭނެ އެންމެ ގިނަ އަދަދު ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު

މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓަރީކޮށްދޭފައިވާ އުޅަނދުގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުމާއި، ވަކި މީހެއް ނުވަތަ ފަރާތެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ އުޅަނދުގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުމުގައި، އެފަދައިން ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުމަކީ އަމަލުކުރަން ލާޒިމުކުރާގޮތުގެ މަދުވެގެން 6 (ހައެއް) މަސްދުވަސް ކުރިން އެކަން އާންމުކޮށް އަންގައި އިޢުލާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ރަށެއްގެ ނުވަތަ ސިޓީއެއްގެ އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކޮށްދޭފައިވާ އަދަދު މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނީ އެ ރަށެއްގެ ނުވަތަ ސިޓީއެއްގެ ކައުންސިލްގެ މަޝްވަރާއާ އެކުގައެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ މީހެއްގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ވިޔަފާރިއެއްގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ކުންފުންޏެއްގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އިދާރާއެއްގެ ނަމުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކޮށްދޭފައިވާ އަދަދު މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުގެ މަޝްވަރާގެ މަތިން، އާންމުންގެ ހިޔާލު ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މާލެ ސިޓީއާ ގުޅޭގޮތުން އަމަލުކުރާނީ މި ޤާނޫނުގެ އަށްވަނަ ބާބުގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ދަފްތަރު

30. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ދުއްވުމަށް ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަށް ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ދަފްތަރެއް މިނިސްޓްރީން އުފައްދައި، އެ އުޅަނދުތަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތު އެ ދަފްތަރުގައި ރިކޯޑުކޮށް، ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފައްދާ ދަފްތަރުގައި އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) އުޅަނދުގެ ގިންތިއާއި ބާވަތް؛

(2) އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތު؛

(3) އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ ސަރަޙައްދު؛

(4) އުޖަރަދު ރަޖިސްޓަރީކުރި ތާރީޚު؛

(5) ރަހުނުކޮށްފައިވާ އުޖަރަދެއްނަމަ ރަހުނާބެހޭ މައުލޫމާތު؛

(6) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން މައުލޫމާތު.

(ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުގެ ހުކުމަކުން ނުވަތަ ސިޔާސަތަކުން ނުވަތަ ސަރަހައްދަކުން، އެ ހުކުމެއްގައި ނުވަތަ އެ ސިޔާސަތެއްގައި ނުވަތަ އެ ސަރަހައްދުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްގޮތް އުޖަރަދުގެ ރަޖިސްޓަރީގެ ދަފުތަރުގައި، އެ ހުކުމެއްގެ މުނިސިފަލް ކަނޑަކަނޑު ހިސާބާ ބަލާފައިވާ އިދާރާއިން އުސޫލުތަކާއި، މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެމަތިން އެ ދަފުތަރުގައި އުޖަރަދުމަލާބެހޭ މައުލޫމާތު ރިކޯޑުކޮށް، ބަދަލުކުރުން ގެންދަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން އުސޫލަކާ ދަފުތަރުގައި، ތާއިމުކޮށް އެ ރަހަނަކަށް ނުވަތަ ސިޔާސަތަކަށް ނުވަތަ ސަރަހައްދަކަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްގޮތް އުޖަރަދުގެ މައުލޫމާތާއި، ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ތަން ނޫން އެހެން ތަނެއްގައި ދެއްކުމަށް ވަގުތީ ހުއްދަ ލިބިގެން އެ ރަހަނެއް ނުވަތަ ސިޔާސަތެއް ނުވަތަ ސަރަހައްދުގައި ދެއްވާ އެއްގޮތް އުޖަރަދުގެ މައުލޫމާތު ސާފުކޮށް އެނގޭނެހެން ރިކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ދަފުތަރު މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

އިލެކްޓްރޯނިކް ދާއިރާއިން ލިޔެކިޔުން ހުށަހެޅުމާއި ފައިލުކުރުން

31. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތެއްގެމަތިން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔެކިޔުމާއި މައުލޫމާތު ހުށަހަޅާނެ އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތެއް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީން ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅާ ލިޔެކިޔުމާއި މައުލޫމާތު

އަދި އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ދަތުރުތަކު، އިޝްތިހާރީ ވަސީލަތްތަކުގެ ދަރަޖައިން ބެލެހެއްޓުން އިންތިޒާމު މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީން ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް

އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސެއް ބޭނުން

32. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ ނުވަތަ އޮޕަރޭޓުކުރަންވާނީ، އެފަދަ އުޅަނދެއް ދުއްވުމަށް ނުވަތަ އޮޕަރޭޓުކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހޯދަންޖެހޭ ލައިސަންސް ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ނުވަތަ އޮޕަރޭޓުކުރުމަށް ލައިސަންސް ދޫކުރާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެކަމަށް އެދި ހުށަހަޅާމީހުން، އަންނަނިވި ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާ މީހުންނަށެވެ.

(1) އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިފައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، ސިއްޙީ ގޮތުން އެއްގަމު ދުއްވުމާއި އޮޕަރޭޓުކުރުމުގެ ޤާބިލުކަން ފުރިހަމަވާ މީހެއް ކަމުގައިވުން؛

(3) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަން ދަސްކުރުމުގެ ގޮތުން، މި ޤާނޫނުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިމްތިޙާން ފުރިހަމަކޮށް ޕާސްވެފައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގެ ޑިޒައިން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅައި، އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގެ ގިންތި ކަނޑައަޅަންވާނީ، އުޅަނދުގެ ބާވަތަށާއި، ބަރުދަނަށާއި އިންޖިން ކެޕޭސިޓީއަށް ނުވަތަ އިލެކްޓްރިކް އުޅަނދެއްނަމަ، އުޅަނދުގެ ބެޓެރީ ކެޕޭސިޓީއަށް ނުވަތަ އިލެކްޓްރިކް މޮޓަރު އައުޓްޕުޓަށް ބިނާކޮށް ތަފާތު ގިންތިއަށް އުޅަނދުތައް ގިންތިކުރުމާ އެކުގައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ލައިސަންސްގެ ގިންތި ކަނޑައެޅުމުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ކަނޑައަޅައި ތަންފީޒުކުރުމުގެ ބާރުވެސް މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) ކޮންމެ ގިންތިއެއްގެ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު؛

(2) ލައިސަންސެއްގެ ދަށުން އުޅަނދު ދުއްވޭނެ ސަރަޙައްދު؛

(3) އެކި ގިންތިތަކުގެ ލައިސަންސްގެ ފީ؛

(4) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އެނޫންވެސް ކަންކަން.

(ޅ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތާއި، އެފަދައިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތާއި ކަންކަން، އަދި އެ ހުށަހެޅުމަކާ ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑްރައިވިންގ ޕަރމިޓް

33. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭ ފުލުހުންނާއި، މަގުމަތީގެ ޓްރެފިކާބެހޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާގައި ބައިވެރިވެފައިވާ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި އުޅަނދެއް ދުއްވުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ލައިސަންސްގެ އިތުރުން އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑްރައިވިންގ ޕަރމިޓެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީން ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑްރައިވިންގ ޕަރމިޓަށް އެދި ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތާއި، އެފަދައިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ މައުލޫމާތާއި ކަންކަން، އަދި އެ ހުށަހެޅުމަކަށް އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑްރައިވިންގ ޕަރމިޓް ދޫކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ބޭރު ޤައުމުތަކުގެ ލައިސަންސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަލައިގަތުން

34\. (ހ) މަގުމަތީގެ ޓްރެފިކާބެހޭ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ޤައުމުތަކުން ދޫކޮށްފައިވާ އާއްމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ސައްޙަ ލައިސަންސެއް ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރާ އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ހޯދުމަކާ ނުލައި، އެ ފަރާތްތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުޅަނދު ދުއްވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އިސްތިސްނާކޮށް، ބޭރު ޤައުމުގެ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދާއިމީކޮށް ދިރިއުޅޭ ފަރާތެއްނަމަ، އެ ފަރާތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އާއްމު އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލައިސަންސް ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށް، ދާއިމީކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭ ފަރާތެއް ކަމަށް ބެލެވޭނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަނުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިގު މުއްދަތަކަށް ހުރުމުގެ ވިޒާއެއް ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) އެހެން އިސްތިސްނާކޮށް، މިނިސްޓްރީން ޤަބޫލުކުރާ ޤައުމުތަކުން ދޫކޮށްފައިވާ އާއްމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ސައްޙަ ލައިސަންސް އޮތް ފަރާތްތަކަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލައިސަންސް ހޯދުމަކާ ނުލައި، އެ ފަރާތްތަކަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ތާރީޚުން ފެށިގެން 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި

އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވިދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށް، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ޤަބޫލުކުރާ ޤައުމުތަކުގެ ލިސްޓެއް މިނިސްޓްރީން އެކުލަވާލައި، އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އާންމުކުރާ ލިސްޓުގައި ހިމެނޭ ޤައުމުތަކުން ދޫކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ހުއްދަ ލައިސަންސެއް އޮތް ފަރާތަކަށް، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، ޓްރެއިނިންގ ޕަރމިޓެއް ދޫކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ، މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެފަދަ ފަރާތަކާމެދު މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ބާރު ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް ނުވަތަ މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެކަން، އެ ފަރާތަކަށް ލައިސަންސް ދޫކޮށްފައިވާ ބާރު ޤައުމުގެ އިދާރާއަށް މިނިސްޓްރީން އަންގަންވާނެއެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމާއި ބާތިލުކުރުން

35. (ހ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތަކަށް އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުންކުރެ ޙާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، އެ ފަރާތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ

ލައިސަންސް، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، ހިފެހެއްޓެންވާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފު އަމަލެއް ކުރުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠު އެ ފަރާތުގެ ލިބިއިން އުނިވެއްޖެކަމަށް، އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކާއެކު، ޤަބޫލުކުރުން؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހި ނުދައްކައިވާ ފީއާއި ޖުރިމަނާ ލާރިގެ އަދަދު -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާ ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ބޮޑުވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓޭނީ، އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތަށް އޮޅުވާލުމުގައި ޖެހިލާ ފުރުޞަތު ކަނޑައެޅުމުން ނުވަތަ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމަކީ ޝަރުޠީ ކަމަކުން އަމުރެއް ކުރުމުންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓިއްޖެނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިން އެ ފަރާތެއްގެ ލިބިގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ، މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠު އުނިވެއްޖެކަން މިނިސްޓްރީން ޙަވާލުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި، އެ ޝަރުޠު އުނިވެއްޖެކަމާމެދު، އެ ފަރާތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ އެއްގޮތަކުން އުޒުރުގެ ލައިސަންސް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ބާޠިލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބާޠިލުކުރެވޭ މިޔާގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓިއިރުވަރަ، މި ޤާނޫނުގައި

ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، ލައިސަންސްގެ ބަދަލުގައި، 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރު، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ވަގުތީ ހުއްދައެއް ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށް، ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމަށް ސަބަބުވި ކުށާ ގުޅިގެން ދައްކަންޖެހޭ ޖޫރިމަނާ ފައިސާ ރަސްމީ ބަންދު ދުވަސްތަކުގައި ދައްކާނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެހިފައި ނުވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރު ގުނުމަށް ރަސްމީ ބަންދު ދުވަސްތައް ނުހިމެނޭނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށް، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމަށް ޝަރުޢީ ކޯޓުން އަމުރެއްކޮށްފިނަމަ، އެ އަމުރުގައި ކަނޑައަޅާ މުއްދަތަކަށް އެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓެންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ހިފަހައްޓާ ލައިސަންސް އަނބުރާ ހަވާލުކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނާއި ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވެގެން ކުރިވެފައިވާ އެންމެހައި ޖޫރިމަނާތައް ދައްކައި ހަލާސްކުރުމުންނެވެ.

ލައިސަންސް ޕޮއިންޓް ސިސްޓަމް

36. (ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކުށެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަމާއި މި ޤާނޫނުން ކުރުން މަނާކޮށްފައިވާ ކަންކަން ކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ލައިސަންސުން ޕޮއިންޓް ކެނޑުމުގެ ޕޮއިންޓްކުރުމަށް، ލައިސަންސް ޕޮއިންޓް ސިސްޓަމެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީން ޤާއިމުކޮށް ހިންގަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ޢަމަލެއް ކުރާ ފަރާތްތަކުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި އެ ކުށަކަށް ނުވަތަ ޒިންމާވާކަން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޕޮއިންޓް ޕޮއިންޓް، ލައިސަންސް ޕޮއިންޓް ސިސްޓަމާ އެއްގޮތަށް ރެކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ލައިސަންސް ޑީމެރިޓް ސިސްޓަމް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީން ޤާއިމުކޮށް ހިންގަން ފަށަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ޤާއިމުކުރާ ނިޒާމުގެ ދަށުން އަންނަނިވި އިންތިޒާމުތައް މިނިސްޓްރީން ހަމަޖެއްސަންވާނެއެވެ.

(1) ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް ލައިސަންސްގައި ރިޕޯޓުކުރުމާއި، ލައިސަންސްގެ ވެރިފަރާތަކަށް ވަގުތުން އެނގޭނެ ގޮތް ހެދުން؛

(2) ލައިސަންސްގައި ރިޕޯޓުކުރެވިފައިވާ ޢަދަދާ ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އަދި ޕޮއިންޓް ރިޕޯޓުކުރެވުނު ސަބަބުތައް ފަސޭހައިން ދެނެގަނެވޭނެ ގޮތް ހެދުން؛

(3) މި މާއްދާގެ ދަށުން ލައިސަންސް ބާޠިލުކުރެވިއްޖެނަމަ، ލައިސަންސް ބާޠިލުކޮށްފައިވާކަމާއި، ބާޠިލުކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ކަމާބެހޭ ތަންފީޛީ އިދާރާތަކަށް އެނގޭނެ ގޮތް ހެދުން؛

(4) ރައްކާތެރިކަމާއެކު އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހޭލުންތެރިކުރުވުމަށް ޑްރައިވަރ އެޑިއުކޭޝަން ޕްރޯގްރާމްތަކާއި ކަރިކިއުލަމް، ހިންގުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، ލައިސަންސްގައި ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް ރިޕޯޓުކުރެވޭނީ ސަބަބުތައް ކަމުގައިވާ، މި ޤާނޫނުގައި ބާރުލިބިގެން ކުށްތަކާއި، މަނާ ކަންކަމާއި، ޚިލާފުވުމެއް، އަދި އެހެން ކޮންމެ ކަމަކަށް ކަނޑައަޅާ ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނު ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން މަނާކަމެއް ނުވަތަ ކުށެއް ހިނގާފައިވާ ގޮތް ފެނިގެން ފުލުހުންގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި ރިޕޯޓުކުރާ ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް ރިޕޯޓުކުރަންވާނީ، އެ މަނާކަމެއް ނުވަތަ ކުށެއް ހިނގާފައިވާ ހިނދު ތާރީޚަށެވެ.

(ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ މުއްދަތުތަކުގެ ތެރޭގައި އެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އަދަދުގެ ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް ރިކޯޑުކުރުވިއްޖެނަމަ، އެފަދައިން ރިކޯޑުކުރެވުނު އަދަދުގެ ޕޮއިންޓްތަކަށް އެ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތައް އަޅަންވާނެއެވެ.

(1) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޓްރެފިކް އެޑިއުކޭޝަން ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަކޮށް، އެ ޕްރޮގްރާމުން ފާސްވަންދެން، އެ ފަރާތެއްގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ވަކި މުއްދަތަކަށް ލައިސަންސް ބާޠިލުކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަޅާ ފިޔަވަޅެއް ތަންފީޒުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތުތަކާއި އުސޫލުތައް، އަދި އެ ފިޔަވަޅެއް ތަންފީޒުކޮށް ނިމުމުން، އަލުން ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ އިޖުރާއަތުތަކާއި އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މީހެއްގެ ލައިސަންސްގައި އެންމެ ފަހުން ރިކޯޑުކުރެވުނު ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް ރިކޯޑުކުރެވުނު ތާރީޚުން 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަސް ފާއިތުވާއިރު، އިތުރު އެއްވެސް މަނާކަމެއް ނުވަތަ ކުށެއް ނުވަތަ ހިލާފުވާ ގުޅިގެން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓެއް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރެވިފައިނުވާނަމަ، އެ ޑީމެރިޓް ހަމައަށް ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރެވިފައިވާ އެންމެހައި ޕޮއިންޓުތައް އުނިކުރެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ފަރާތްތަކުން، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ

ޑްރައިވަރ ލައިސަންސް ޕޮއިންޓް ފުރިހަމަކުރުމުން، އެ ޕޮއިންޓްތަކުން
ތާސްވެއްޖެނަމަ އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި
ރިކޯޑުކުރެވިފައިވާ ޕޮއިންޓްތައް އުނިކުރުމުގެ ފުރުސަތު އެ ފަރާތަކަށް
އޮންނާނެއެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ
ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޑްރައިވަރ ލައިސަންސް ޕޮއިންޓްގައި
އަމިއްލައަށް އެދިގެން 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި
ބައިވެރިވެވޭނީ 1 (އެއް) ފަހަރުއެވެ.

(މ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަމިއްލައަށް އެދިގެން ޑްރައިވަރ
ލައިސަންސް ޕޮއިންޓްގައި ބައިވެރިވުމުގެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު،
އަދި އެފަދައިން ކޯސް ފުރިހަމަކޮށް ފާސްވާ ފަރާތްތަކަށްދޭ
ލައިސަންސުން އުނިކޮށްދޭނޭ ސެޓިފިކެޓް ޕޮއިންޓްގެ ބަދަލުތައް
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ޑްރައިވަރ ލައިސަންސް ޕޮއިންޓް ފަރާތަކަށްވާނީ ތިއަރީ އަދި
އަމަލީ ޓްރޭނިންގއެއް ހިމެނޭގޮތަށެވެ. އެ ޕޮއިންޓް އުނިކޮށްދޭނެގޮތާ
ގުޅޭ، އެ ޕޮއިންޓްގައި ބައިވެރިވާ ޕޮއިންޓް ފުރިހަމަކުރުމުގެ
އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ދުއްވުން މަނާކުރުން 37. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަމުން ނުވަތަ އޮޕަރޭޓްކުރަމުން ޓެލެފޯނު
ބޭނުންކުރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާފައިވާ
ސިފަތަކެއްގައި އެއްގޮތަށް ބޭނުންކުރުމަށްފިޔަވައި އިލްތިޒާމް ފުރިހަމަކޮށް،
އެ އިލްތިޒާމުން ބާކީވާ ފަރާތްތަކަށެވެ.

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަން ދަސްކުރުމަށްޓަކައި، އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ
މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށް ހަދާފައިވާ
ނިޝާނެއް، އެ އުޅަނދުގެ ކުރިމަތީގައި ފެންނަގޮތަށް ހަރުކޮށްގެންނެވެ.

އަދި ދުއްވަން ދަސްކުރާ މީހާއާއެކު، އެ އުޅަނދެއް ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ، މި ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިންސްޓްރަކްޓަރުކަމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ މީހަކު އިންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަން ދަސްކުރުމަށްޓަކައި، އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން އެކަމަށް ކަނޑައަޅާ ސަރަޙައްދުގައި އަދި ކަނޑައަޅާ ވަގުތުތަކުގައެވެ. އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަން ދަސްކުރުމަށް ހުއްދަ ސަރަޙައްދާއި، ވަގުތާއި ދުވަހު ކަނޑައަޅައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) ލައިސަންސް އިމްތިޙާން ފަރުމާކުރަންވާނީ ތިއަރީ އަދި ޕްރެކްޓިކަލް ޓެސްޓް ހިމެނޭގޮތަށެވެ. އަދި އިމްތިޙާންގައި ބައިވެރިވާ އިމްތިޙާން ފުރިހަމަކުރުމުގެ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ބޭނުމަށް، ލައިސަންސް އިމްތިޙާނުގެ ތިއަރީ ޓެސްޓް ފުރިހަމަކުރަންވާނީ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރު ރޫލްތަކާއި އެއްގަމު ދުއްވާއިރު ދުއްވާ މީހާއަށް އެނގެންވާނެ އަސާސީ ކަންތައް އެ މީހަކަށް އެނގޭކަން ދެނެގަތުމަށް ޓަކައިވާ ގޮތަށެވެ. އަދި ޕްރެކްޓިކަލް ޓެސްޓް ފުރިހަމަކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާއި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ފަރާތަކުން އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަން އެނގޭކަން ދެނެގަތުމަށް ޓަކައިވާ ގޮތަށެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ބޭނުމަށް ލައިސަންސް އިމްތިޙާން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާއި ގުޅުންހުރި މިނިސްޓްރީން ގަވާއިދުން މުރާޖަޢާކުރަންވާނެއެވެ.

ޑްރައިވިންގ ސްކޫލް އަދި ޑްރައިވިންގ އިންސްޓްރަކްޓަރުން

38. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޑްރައިވިންގ ސްކޫލް ހިންގުމާއި ޑްރައިވިންގ އިންސްޓްރަކްޓަރުންނަށް ލުއިފަސް ހުއްދަ ދޫކުރުމަކީ އެކަމުގެ

ލައިސަންސް މިނިސްޓްރީން ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭގޮތުން، ޕްރައިވެޓް ސްކޫލް ހިންގުމާއި ޕްރައިވެޓް އިންސްޓިޓިއުޓްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ ޝަރުޠުތަކާއި، މިނިސްޓްރީއާއި އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ޕްރައިވެޓް ސްކޫލްގެ އިންސްޓިޓިއުޝަނުންނާއި ޢާންމު އިންސްޓިޓިއުޝަނުގައި ހުންނަންޖެހޭ ފެންވަރު ޝަރުޠުތަކާއި މިންގަނޑުތައް؛

(2) ދުއްވަން ދަސްކޮށްދިނުމަށް ފީގެ ގޮތުގައި ނެގޭނެ އެންމެ މަތީ އަދަދުތަކާއި؛ އަދި

(3) ޕްރައިވެޓް ސްކޫލްތަކުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ވަސީލަތްތަކާއި މިންގަނޑުތައް.

(ރ) ޕްރައިވެޓް ސްކޫލް ހިންގުމަށް އަދި ޕްރައިވެޓް އިންސްޓިޓިއުޝަނެއް ހިންގުމަށް އެދޭ ފަރާތްތަކުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުށަހެޅުމުން، ޕްރައިވެޓް ސްކޫލް ހިންގުމަށް ނުވަތަ ޕްރައިވެޓް އިންސްޓިޓިއުޝަނެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ލާޒިމުކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަކޮށްފައިވާނަމަ، އެ ފަރާތަކަށް ލައިސަންސް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދޫކުރާ ޕްރައިވެޓް ސްކޫލްތަކާއި ޕްރައިވެޓް އިންސްޓިޓިއުޝަންގެ ދަފްތަރެއް މިނިސްޓްރީން އަޕްޑޭޓްކޮށް، ބަލަހައްޓައި، އެ ދަފްތަރު އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ލައިސަންސް ދޫވާ ޕްރައިވެޓް ސްކޫލްތަކާއި ޕްރައިވެޓް އިންސްޓިޓިއުޓުން، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަން ދަސްކުރުމަށް އެދޭ ފަރާތްތަކަށް އެކަން ދަސްކޮށްދޭންވާނީ،

މި ޤާނޫނުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އެކުލަވާލާ ސިޔާސަތާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރަމުންނެވެ.

ފަސްވަނަ ބާބު

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހަރަކާތް

ރަޖިސްޓްރޭޝަން ލާޒިމު އުޅަނދު ބޭނުންކުރުން

39. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ، ނުވަތަ ބޭނުންކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރަމުން ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެންނެވެ.

(ށ) ރަޖިސްޓްރީކުރަންޖެހޭ އުޅަނދެއް އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ދުއްވަންވާނީ ނުވަތަ ބޭނުންކުރަންވާނީ، އެފަދަ އުޅަނދު އެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ދުއްވުމަށް ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ނ) ރަޖިސްޓްރީކުރަންޖެހޭ އެއްގަމު އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓްރީކުރާނީ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ބޭނުންކުރުމުގެ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ނިޝާނެއް ހަރުކޮށްގެން ހަމައެކަނި އެއްބަޔަކުން އަނެއްބަޔަކަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށް، "އެއްބަޔަކުން އަނެއްބަޔަކަށް ގެންދިއުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދު ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމަށްފަހު، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އުޅަނދު އެތެރެކުރި ފަރާތްގެ ބަދަލުގެ ދަރަނި އުޅަނދު ގެންދިއުމަށް ނުވަތަ އުޅަނދު އެތެރެކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ވިޔަފާރިކުރާ

ފަރާތަކުންނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ ކިބައިން އުޅަނދެއް ގަތުމަށްފަހު އެ އުޅަނދެއް ގަތްފަރާތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދިޔުމަށެވެ.

އުޅަނދުގެ ފެންވަރު

40. އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ދުއްވުމަށް ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްދޭ ކޮންމެ އުޅަނދަކީ، އަދި އެ ނިޒާމުގައި ދުއްވާ އަދި ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ އުޅަނދަކީ، އެ އުޅަނދެއް ދުއްވައި ބޭނުންކުރުމަށް އެކަށީގެން ފެންވަރެއްގައި ހުރި، މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެމަތިން ރޯޑްވަރދީ އުޅަނދެއް ކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.

އުޅަނދު ދުއްވުމާއި މަގު ބޭނުންކުރުމާބެހޭ އުސޫލުތައް

41. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދު ދުއްވުމާއި، މަގު ބޭނުންކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތައް ކަނޑައެޅުމުގެ ގޮތުން، މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) ބަނޑާރަ މަގުތަކުގައި ޓްރެފިކް ބައްތި ހަރުކުރުމާއި، ނެގުމާއި، ބަދަލުކުރުން؛

(2) ބަނޑާރަ މަގުތަކުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި ނުވަތަ އުޅަނދު ޕާކުކުރުމުގައި ނުވަތަ މަގުހުރަސްކުރުމުގައި ނުވަތަ އެންމެންވެސް ބަނޑާރަ މަގުތައް ބޭނުންކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް އަންގައިދޭ މަގުމަތީގެ ނިޝާންތަކާއި ޓްރެފިކް ނިޝާންތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އެފަދަ ނިޝާންތައް ހަރުކުރުމާއި، ނެގުމާއި، ބަދަލުކުރުން؛

(3) ބަނޑާރަ މަގުތަކުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހުއްދަކުރާ ދުވެލީގެ ބާރުމިން ކަނޑައެޅުމާއި، އެކި ގިންތީގެ ނުވަތަ ބާވަތްތަކުގެ އުޅަނދުތަކަށް ނުވަތަ އެކި ގިންތީގެ ޑްރައިވަރުންނަށް ނުވަތަ ވަކި ބާވަތެއްގެ މަގުތަކަށް ހާއްސަ

ދުވެލީގެ ބާރުމިން ކަނޑައެޅުމާއި، ދުއްވުމުގެ ދުވެލި އަންގައިދޭ ނިޝާންތައް ހަރުކުރުމާއި ނެގުމާއި ބަދަލުކުރުމާއި، ސްޕީޑް ބްރޭކަރު ބެހެއްޓުމާއި، ނެގުން؛

(4) އެއްކޮޅަށް ދުއްވާ ބަނޑާރަ މަގުތަކާއި، ފޫޓް ކަނޑައެޅިފައިވާ މަގުތަކުގައި ފޫޓް ބޭނުންކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތަކާއި، ހަތަރުއަސްގޮޅިއާއި ވަރުބޮޑު ބޭނުންކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(5) އެއްކޮޅަށް ދުއްވާ ބަނޑާރަ މަގުތައް ކަނޑައެޅުމާއި އުވާލުމާއި، ވަރުބޮޑު ހުރުމާއި، ސްޕީޑް ބްރޭކަރު ބެހެއްޓުމާއި، ނެގުން؛

(6) ބަނޑާރަ މަގުތަކުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރުމާއި މަޑުކުރުން ހުއްދަ ތަންތަނާއި ވަގުތާއި ޕާކުކުރުން އަދި މަޑުކުރުން މަނާ ތަންތަން ކަނޑައެޅުމާއި، އެއްގަމު އުޅަނދު ވަރުން ނުވަތަ ޕާކުކުރުން މަނާ މަގުތަކާއި ތަންތަނާއި ސަރަހައްދާއި ވަގުތު ކަނޑައެޅުން؛

(7) ބަނޑާރަ މަގުތަކުގައި ޓެކްސީ އުޅެނިން ބާނއްވާ ފަރާތްތަކުން ދުއްވާ އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރަން ޓެކްސީ ސްޓޭންޑްތައް ކަނޑައަޅައި، ކާރުގެ ނިޝާންތައް މަގުތަކުގައި ހަރުކުރުމާއި ނެގުމާއި، އެފަދަ ނިޝާންތަކަށް ބަދަލު ގެނައުން؛

(8) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަމުންދާއިރު، އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތުން ކުރުން މަނާ ކަންކަން ކަނޑައެޅުން؛

(9) އެންމެންވެސް އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު އިތުރަށް ހަރުދަނާކުރުމުގެ ގޮތުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަންކަން ކަނޑައެޅުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބަޔާންކޮށްފައި ކަމުގައި މަގުމަތީގެ ނިޝާންތައް ނުވަތަ ޓްރެފިކް ނިޝާންތައް ކަމަށް ބުނެފައި އޮވަނީ، ބަނޑާރަ މަގުތަކުގައި

ޢެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި ނުވަތަ ޕާކުކުރުމުގައި ނުވަތަ މަޤުބޫލުކުރުމުގައި ނުވަތަ އެންމެހާ ބަނގުރަ މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުމުގައި މަގުމަތި ދުއްވާ އުޅަނދުތަކަށް އަދި މަސްތުވާ ބޭނުންކުރާ މީހުން ހަމަޖެހޭ އުސޫލުތައް އަންގައިދޭ، ވަގުތީހުއްޓުން އަދި ދެފަދަގެން މަގުމަތީގައި ހަރަކާތް ނުވަތަ ބަރަށާ ބެރުވާ ބަހައްޓަން ނުވަތަ ކުރަށް ނިސްބަތްވަކަން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (7) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށް، ބަނގުރަ މަސްތުވާތަކެތި ޢެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރުމާއި މަޤުބޫލުކުރުމަށް ހުއްދަ އަދި މިނަ ސަރަޙައްދުތަކުގައި ކަނޑައަޅުއްވައި، ޕާކުކުރުމާއި މަޤުބޫލުކުރުމަށް ހުއްދަ އަދި/ނުވަތަ މިނަ ވަގުތުތަކާއި، ބަލަހައްޓަން ކަނޑައަޅުއްވާއި، ވަކި ބާވަތްތަކުގެ ޢެއްގަމު އުޅަނދުތަކަން ހުއްޓާލަ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅުއްވާއި، ޕާކުކުރުމާއި މަޤުބޫލުކުރުމުގައި ހަމަޖެހޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅުއްވާއި ޕާކުކުރުމާ ގުޅޭ ޤާނޫނު އުސޫލުތައް އެކުލަވާލުމާއި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

ރައްކާތެރިކަމުގެ ހަމަތައް 42. (ހ) ޢެއްގަމު އުޅަނދުގެ ބާވަތާއި ގެންދިޔަން ރިޢާޔަތްތެރިކަން، އެ އުޅަނދުތަކުގައި ހުރުން ލާޒިމު ސަލާމަތީ އާލާތްތަކާއި ވަސީލަތްތައް، އަދި އެ ތަކެތި ހުންނަންވާނެ އަސާސީ މިންގަނޑުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އާލާތްތަކާއި ވަސީލަތްތައް އުޅަނދުގައި ހަރުކޮށްފައި ނުވަތަ ބެހެއްޓިފައިނުވާ ގޮތުގައި ހަމަޖެހިފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދެއް ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) ވަކި މިންގަނޑުތަކެއް ބާރުގެ ޢެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހުއްދަކޮށްފައިވާ ސަރަޙައްދުތަކުގައި ނުވަތަ މަގުތަކުގައި، ދެ ފަރާތެއްގެ ދެމެދު ޢެއްގަމު އުޅަނދުގައި، މީހުންގެ އަރިހަށް ނުވަތަ އިންސާނުންނާއި ސަލާމަތީ މިންގަނޑުތަކާ ގުޅޭ ތަކެތި، އެފަދަ

ކުޑަކުދިންނަށް ޚާއްޞަ ކާރު-ސީޓްގައެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ވަކި މިންގަނޑެއް ކަނޑައަޅާފައިވާ ބާރަން އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދުތަކުގައި ނުވަތަ މަގުތަކުގައި، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާއިރު، ބޮޑުމިނުން ދުއްވަންވާނީ ރައްކާތެރިކަމުގެ އާދައިބާކާއި އަދި އަވަސްވާން ރައްކާތެރިކަމުގެ ދުވެލީގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނެއެވެ.

(ރ) މީހާއެއްގެ އުމުރާކާ ނުވައި އަހަރުން ނުއިނދެގެން ކުޑަކުދިން، ދެ މިންނަން އެތައްގޮތް ހަދާފައި ހުންނަ ދެ ފުރާޅުގެ އުޅަނދުއްގައި ގޮނޑިއަޅާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާފައި ގޮތުގެ ނުރައްކާލި ގޮތުގައި މީހާ ދި އެތި ދި ވާއި މީހުންނަށްކަމުގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނެއެވެ.

43. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެކި ސަރަހައްދުތަކާއި އެކި މަގުތަކުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ހުއްދަކުރާ ދުވެލީގެ ބޮޑުމިން ކަނޑައަޅާނީ ބަދަލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން އެކި މަގުތަކާއި އެކި ސަރަހައްދުތަކުގައި ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ދުވެލީގެ ބޮޑުމިން އަންގައިދޭ ނިޝާން ފެންނަހެން ބަހައްޓާ، އެ މަގެއްގައި ނުވަތަ އެ ސަރަހައްދެއްގައި ބަހައްޓާފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ހުއްދަކުރާ ދުވެލީގެ ބޮޑުމިން ކަނޑައަޅާއިރު، ވަކި ބާވަތެއްގެ އުޅަނދުތަކަށް ހާއްސަކޮށް ދުވެލީގެ ބޮޑުމިން ކަނޑައަޅާއި، ވަކި ގަޑިއެއްގެ ތެރޭގައި ދުއްވާ ހާއްސަކޮށް ދުވެލީގެ ބޮޑުމިން ކަނޑައަޅާއި، ވަކި މިންގަނޑެއްކަމުގެ ބާރަށް އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދުތަކުގައި ނުވަތަ މަގުތަކުގައި ވަކި ބާވަތެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުން މަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

މަގުމަތީގެ ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ބައްތިއަށް އަމަލުކުރުން

44. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުންނާއި މަގު ބޭނުންކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ހިންގުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މަގުމަތީގައި ހަރުކުރާ ނުވަތަ ބަހައްޓާ ޓްރެފިކް ބައްތިއަށް ނުވަތަ ކުރަހާ މަގުމަތީގެ ނިޝާންތަކަށް، ޓްރެފިކް ނިޝާންތަކަށް އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) އެއްވެސް ޓްރެފިކް ބައްތިއަކުން ނުވަތަ މަގުމަތީގެ ނިޝާނަކުން ނުވަތަ ޓްރެފިކް ނިޝާނަކުން އަމަލުކުރުމަށް އަންގާ ކަމެއް މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމަކާ ޚިލާފުވާނަމަ ނުވަތަ ފުށުއަރާނަމަ، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުންނާއި މަގު ބޭނުންކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން އަމަލުކުރަންވާނީ އެ ޓްރެފިކް ބައްތިއަކަށް ނުވަތަ މަގުމަތީގެ ނިޝާނަކަށް ނުވަތަ ޓްރެފިކް ނިޝާނަކަށެވެ.

(ނ) އެއްވެސް ޓްރެފިކް ބައްތިއަކުން އަމަލުކުރުމަށް އަންގާ ކަމެއް މަގުމަތީގެ ނިޝާނަކާ ނުވަތަ ޓްރެފިކް ނިޝާނަކާ ޚިލާފުވާނަމަ ނުވަތަ ފުށުއަރާނަމަ، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުންނާއި މަގު ބޭނުންކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން އަމަލުކުރަންވާނީ އެ ޓްރެފިކް ބައްތިއަކަށެވެ.

ޓްރެފިކް ފުލުހުން އިރުޝާދު ދިނުން

45. (ހ) މަގުމަތީގެ ޓްރެފިކް ބެލެހެއްޓުމާއި، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކަށް ނުވަތަ މަގު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކަށް، އުޅަނދު ދުއްވުމާއި މަގު ބޭނުންކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އިރުޝާދު ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މަގުމަތީގެ ޓްރެފިކް ބެލެހެއްޓުމުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޓްރެފިކް ފުލުހުން ދޭ އިރުޝާދަށް އެއްގޮތަށް އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުންނާއި މަގު ބޭނުންކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ޓެރަރިސްޓް ބެލެހެއްޓުމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ޓެރަރިސްޓް ފުރުމުން ލިބެންވާނީ، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކާއި އެއާޕޯޓް މަގު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ ދުރުމިނަކުން ފަސޭހަކަމާއެކު ފާހަގަކުރެވޭފަދަ އުސޫލެއް ޤާއިމުކުރުމެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އިސްތިސްނާވެސް، ޓެރަރިސްޓް ބެލެހެއްޓުމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ޓެރަރިސްޓް ފުރުމުން ދީ އިޖުރާއަތު ޓެރަރިސްޓް ބަޔަކާ ނުވަތަ މަސައްކަތްތަކުގެ ސިޔާސަތާ ނުވަތަ ޓެރަރިސްޓް ސިޔާސަތާ ނުވަތަ އެއިން ކަމަކާ ގުޅުންހުރި ރަށްފުށާ ގޮވާއިލުމަށް ޒިންމާވާނަމަ ނުވަތަ ފުރުއަތުވާނަމަ، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކަށާއި މަދު ބޭނުންކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކަށް އެ މަޢުލޫމާތު ދޭނެ އުސޫލެއް ޓެރަރިސްޓް ފުރުމުގެ އިޖުރާއަތުވެސް.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ބޭނުމަށް، ޓެރަރިސްޓް ބައެއްކަމަށް ނުވަތަ މަސައްކަތްތަކުގެ ސިޔާސަތާ ނުވަތަ ޓެރަރިސްޓް ސިޔާސަތާ ނުވަތަ އެއިން ކަމަކާ ގުޅުންހުރި ރަށްފުށާ ގޮވާއިލުމަށް ޒިންމާވާނަމަ ޓެރަރިސްޓް ފުރުމުނަށް އިޖުރާއަތު ދެވޭނީ އަންނަނިވި ޝަރުތުތަކާއެކުއެވެ.

(1) އެކްސްޕެންޑެޑް ހިނގައިގެން ޓެރަރިސްޓް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޝަރުތުތަކާއި؛

(2) ޤާނޫނީ ކަރުދާހެއް ނުވަތަ އަދިވެސް ކަރުދާހެއް ހުށަހަޅާ ޝަރުތުތަކާ ގުޅިގެން ޓެރަރިސްޓް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޝަރުތުތަކާއި؛

(3) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ޓެކްނިކަލް ފުރިހަމަކަނޑައެޅިފައިވާ ނުވަތަ ހުއްޓުވުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ؛

(4) އެއްޗެއް ސަލާމަތްކުރުމަށް މަދު ބަލަހައްޓާ މީހުންގެ ސަލާމަތަށް ޓެރަރިސްޓް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޝަރުތުތަކާއި.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ފުރުމުން އިޖުރާއަތު ދިނުމުގައި ޓެރަރިސްޓް ފުރުމުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(އ) މަޖިލީހުގެ ޓެރަރިސްޓް ބެލެހެއްޓުމާއި، މަދު ބޭނުންކުރާ ގުޅިގެން

ޓްރެފިކް ފުލުހުން އިރުޝާދު ދިނުމުގައި އަމަލުކުރަންވާނެ އުސޫލުތައް
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުންނާއި ހިނގާބިނގާ އުޅޭ ފަރާތްތަކުން މަގު ބޭނުންކުރުމުގެ ހަމަތައް

46. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ، މަގުގެ ވާތް ފަރާތުންނެވެ.

(ށ) އެއް މަގެއްގައި ނުވަތަ މަގެއްގެ އެއް ލޭނުގައި، އެއް ހަމައަށްގައި ތިބެގެން އެއް އުޅަނދަށްވުރެ ގިނަ އުޅަނދު އެކުއެކީގައި ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) އަށް އިސްތިސްނާވެ، މަގުގައި ނުވަތަ ލޭނުގައި އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި އެއް އުޅަނދަށްވުރެ އަނެއް އުޅަނދު ކުރިއަށް އަރާ ހާލަތުގައި، ކުރިއަށް އަރާނީ ޖާގަނޑިގެން ދު އުޅަނދު އެއްހަމަވާ އެއްހަމަވުން މި މާއްދާއިން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.

(ރ) ވަކި ބާވަތެއްގެ އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ވަކި ލޭނެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ މަގުތަކުގައި، އެ އުޅަނދަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ލޭން ފިޔަވައި އެހެން ލޭނެއްގައި ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ. އަދި ކަނޑައެޅިފައިވާ ލޭނުގައި ދުއްވުމުގައިވެސް ބޭނުންކުރަންވާނީ ލޭނުގެ ވާތް ފަރާތެވެ.

(ބ) އެއް ބާވަތަށްވުރެ ގިނަ ބާވަތުގެ އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ލޭނުތަކުގައި، ބައިސްކަލާއި، ސައިކަލު ފަދަ އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ އެ ލޭނުގެ ވާތް ފަރާތުންނެވެ. އަދި، އެހެން އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ ބައިސްކަލާއި ސައިކަލު ފަދަ އުޅަނދުތަށް ދާ ޖާގަ ބާއްވައިގެންނެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) އަށް އިސްތިސްނާވެ، ދުއްވަމުންދާ ލޭނުގައި އެކަށީގެންވާ ޖާގަ ނެތުމުގެ ސަބަބުން ކުރިމަތިން ދަތުރުކުރާ އުޅަނދެއްގެ ކުރިއަރައި ދިޔުމަށްޓަކައި ޖެހިގެން އެންމެ ކާރުން ދަތުރުކުރަމުންދާ އުޅަނދުތަކަށް ޖާގަދީގެން ރައްކާތެރިކަމާއެކު ކުރިއަރުމަށް ފުރުސަތު ދިނުމަށް ބާރުވެރިކަމައި، ޖެހިގެން އެންމެ ކާރުން ބޭނުންކުރުމަކަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

(ކ) އެއްވެސް އުޅަނދު ދުއްވަން ހުއްދަކުރެވިފައިވާ މަގުމަތީގައި ކުރިމަތިން ދުއްވަމުންދާ އުޅަނދެއް ކުރިއަރައިގެން ދާންވާނީ، ޖެހިގެން އޮންނަ ލޭންގައި ދުއްވަމުންދާ އުޅަނދުތަކާއި ފަހަތުން އަންނަ އުޅަނދުތަކަށް ބަލައި، ރައްކާތެރިކަމާއެކު ކުރިއަރައިގެންދާން ފުރުޞަތު ލިބުމުން، ސިގްނަލް ދިނުމަށްފަހު ކުރިމަތިން ދުއްވަމުންދާ އުޅަނދުގެ ކަނާތް ފަރާތުންނެވެ.

(އ) މަގު ހުރަސްކުރުމަށް ޚާއްޞަކޮށްފައިވާ ކަހަލަ ހުރަސްކުރާތަނުން މީހަކު ނުވަތަ ބައިކު ދަމާ ހުރަސްކުރާމީހަކު، ނުވަތަ ދަމާ ހުރަސްކުރަމުން އުޅޭނަމަ، މަގު ހުރަސްކުރާ މީހުންނަށް ތަންދިނުމުގެ ގޮތުން އެއްވެސް އުޅަނދު ހުއްޓާލަންވާނެއެވެ.

(ވ) އެއްވެސް އުޅަނދު ބޭނުންކުރުމުގެ ތެރޭގައި އެއްވެސް އުޅަނދުގެ ހޯން އަޅަންވާނީ، އަދި އޭގެ އަޑު ބަހައްޓަންވާނީ މިނިސްޓްރީން އެކަމަށް ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑާ އެއްގޮތްވާ ގޮތަކަށެވެ.

(މ) އެއްވެސް އުޅަނދު ދުއްވުމުގައާއި، ބަހައްޓާ ވަގުތު ބޭނުންކުރުމުގައި އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތުގެ ސަމާލުކަން ކަނޑާލަދޭ އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އުޅަނދު ދުއްވަމުންދާއިރު ރައްކާތެރިކަމާއެކު އެއް އުޅަނދަކާއި އަނެއް އުޅަނދު ދެމެދުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް؛

(2) އުޅަނދުގެ މިސްރާބު ބަދަލުކުރާނަމަ އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތްތައް؛ އަދި

(3) މަގުމަތީގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި އެއްވެސް އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އެހެނިހެން އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް.

(ފ) ބައިސްކަލު މަގުމަތީގައި ހިނގާބިނގާ އެހެން ފަރާތްތަކުން މަގު ބޭނުންކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް

މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތަކުގައި، މަދުވެގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) ބަނޑާރަ މަގުތަކުގައި ހިނގާބިނގާވެ އުޅޭ ފަރާތްތަކުން މަގުގެ ދުވާރު ބޭނުންކުރުމުގެ ހަމަތައް؛

(2) ދުވާރުގެ ބަދަލުގައި، މަގުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަޙައްދުތަކުގައި ހިނގުން ހުއްދަ ގޮތްތަކާއި، އެފަދަ ގޮތްތަކުގައި ޢަމަލުކުރަންވީ އުސޫލުތައް؛

(3) މަގު ހުރަސްކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް؛ އަދި

(4) މަގުމަތީގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް ހިނގާބިނގާވެ އުޅޭ ފަރާތްތަކުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އެހެނިހެން އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް.

ލައިސަންސް ގެންގުޅުން

47. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދުތަކުގެ ތެރެއިން، ލައިސަންސް އޮވެގެން ދުއްވުމަށް ނުވަތަ އޮޕަރޭޓުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޅަނދެއް ދުއްވާއިރު ނުވަތަ އޮޕަރޭޓުކުރާއިރު، އެ އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާ ނުވަތަ އޮޕަރޭޓުކުރާ މީހާއަށް ދޫކޮށްފައިވާ އެ ގިންތީގެ އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ކާޑު އަސްލު އެ މީހާގެ އަތްގައި ނުވަތަ އުޅަނދުގައި ފަސޭހައިން ފެންނާނެހެން އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ށ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާއަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސް ދެއްކުމަށް ޓްރެފިކް ބަލަހައްޓާ ފުލުހުން އެދިއްޖެނަމަ، ލައިސަންސް ކާޑު އަސްލު ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަން ދަސްކުރުމަށްދޭކާއި ނުވަތަ އުޅަނދުގެ ލައިސަންސް ނަގުމަށްދޭކާއި ހަމަ އިމްތިޙާނު ހެދުމަށްދޭކާއި އުޅަނދު ދުއްވުން މި މާއްދާގެ (ހ) އިން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ

ހާލަތްތަކުގައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ، ދުއްވާ މީހާއާއި ދުއްވަން ދަސްކޮށްދޭ އިންސްޓްރަކްޓަރު ނުވަތަ އިމްތިޙާން ނަގާ އެގްޒަމިނަރު އުޅަނދުގައި އިންދެގެންނެވެ.

ބައްތި ދިއްލުން

48. (ހ) ހަވީރު 6:00 ން ފެށިގެން ހެނދުނު 6:00 އާ ދޭތެރޭގައި އަދި ބޮޑަށް ވާރޭވެހުންފަދަ މަގުމަތި ސާފުކޮށް ނުފެންނަ އެނދުނުވެސް ވަގުތުތަކުގައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ ބައްތި ދިއްލައިގެން އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

(1) އިންޖީނު ނުލާ އުޅަނދުފަހަރަ، މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާފަދައެއްގެ އަލިއެއް ނުވަތަ ކުރިއަށް ފެންނަގޮތަށް ބައްތިއެއް ހަރުކޮށްގެން؛

(2) އިންޖީނުލީ އަދި އިލެކްޓްރިކް އުޅަނދުގެ ތެރެއިން، ދެ ފުރޮޅުލީ އުޅަނދުފަހަރަ، އޭގެ ހެޑްލައިޓާއި ފަހަތު ޓެއިލްލައިޓް ދިއްލައިގެން؛

(3) އިންޖީނުލީ އަދި އިލެކްޓްރިކް އުޅަނދުފަހަރުގެ ތެރެއިން، ދެ ފުރޮޅަށްވުރެ ގިނަ ފުރޮޅުލީ އުޅަނދުފަހަރަ އޭގެ ކުރީ ދެ ފަރާތުގެ ދެ ހެޑްލައިޓާއި ފަހަތު ދެ ޓެއިލްލައިޓް ދިއްލައިގެން؛

(4) ކަފުޖަހައިގެން އުޅަނދެއް ގެންދާނަމަ، އުޅަނދުގައި އެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ބައްތި ހަރުކޮށް، ކަފުގައި އޮންނަ އުޅަނދުގެ ފަހަތުގެ ދެ ޓެއިލްލައިޓް ދިއްލައިގެން؛

(5) އިންޖީނުލީ އަދި އިލެކްޓްރިކް އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރުގެ ކުރިއާއި ފަހަތުގައި، ސިގްނަލް ބައްތި ހަރުކޮށްގެން؛

(6) އުޅަނދުގެ ބްރޭކު ޖެއްސުމުން، އުޅަނދުގެ ފަހަތުން އަންނަ މީހުންނަށް ބްރޭކު ބައްތި ފެންނާނެހެން، އަދި އުޅަނދު ހުއްޓުކަން، ނުވަތަ މަޑުކުރިކަން އެނގޭނެހެން، އަދި ފަހަތަށް

ދުއްވާއިރު، ފަހަރުގައި ތިބޭ މީހުންނަށް އެނގޭނެހެން، ހުދު އަލިއެއް ހަރުކޮށްގެން؛ އަދި

(7) އުޅަނދުގެ ފަހަތު ނަންބަރު ޕްލޭޓަށް އަލިވާގޮތަށް ހުދު އަލި ފެންނަ ބައްތިއެއް ހަރުކޮށްގެން.

(ހ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގައި ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުފަހަރުތަކުގެ ތެރެއިން އުޅަނދުގެ ފަހަތުގައި ރަތްކުލައިގެ ރިފްލެކްޓަރެއް ހަރުކޮށްފައި ހުންނަންވާނެ އުޅަނދުތަކަކީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މަގުމަތީ އަލިވާލަން ދިއްލާފައި ހުންނަ ބައްތިތަކުގައި ދުއްވާ އުޅަނދުތަކުގައި ބައްތީގެ ބަދަލުގައި ރިފްލެކްޓަރ ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދަދީ، އެފަދަ ސަރަހައްދުތަކުގައި މިނިސްޓްރީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށް، ޓެއިލްލައިޓް ނުދިއްލޭނަމަ، އެކަން އަންގައިދޭ ނިޝާނެއް ނުވަތަ ރިފްލެކްޓަރެއް ހަރުކޮށްފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ބ) އެއްގަމު އުޅަނދުގައި ހަރުކޮށްފައި ހުންނަ ބައްތިތަކުގެ އަލި ހުންނަންވާނީ މިންވަރާއި ކުލައާއި އެއްޗިއްސާ ކަމާގުޅޭ އެހެނިހެން މިންގަނޑުތަކާއި އެއްގޮތަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށެވެ.

އުޅަނދާ ގުޅިގެން ޖޫރިމަނާ އުފުލާނެ ފަރާތް

49. (ހ) ރަޖިސްޓްރީވެފައިވާ އުޅަނދަކާ ގުޅިގެން އުފުލަންޖެހޭ އެންމެހައި ޖިނާއަތް އުފުލަންވާނީ، އެއިރަކު އެ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތް ކަމުގައި ރަޖިސްޓްރީވެފައިވާ ފަރާތުންނެވެ.

(ށ) ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިނުވާ އެއްވެސް އުޅަނދަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފުލަންޖެހޭ އެންމެހައި ޖިނާއަތް އުފުލަންވާނީ، އެ އުޅަނދެއް ދުއްވިކަމުގައިވާ އެކަކު ފަރާތުންނެވެ.

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ހިނގާ އެކްސިޑެންޓްތައް

50. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހިނގާ އެއްވެސް ބާވަތެއްގައި އެކްސިޑެންޓެއް ހިނގައިފިނަމަ، އެ އެކްސިޑެންޓުގައި ބައިވެރިވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން އަންނަނިވި ފަދައިން އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އެކްސިޑެންޓް ހިނގި ސަރަހައްދުގެ ޓްރެފިކަށް އިތުރު ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިނުވާ ގޮތެއްގައިމެން އަދި ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް، އުޅަނދު ހުއްޓުމަކަށް ގެނައުން؛

(2) ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް އެކަން ރިޕޯޓުކުރުން ނުވަތަ ޓްރެފިކް ފުލުހުން ނެތް ސަރަހައްދެއްގައިނަމަ ފުލުހުންނަށް އެކަން އެންގުން؛

(3) އެކްސިޑެންޓުވި އުޅަނދު ނުވަތަ އުޅަނދުތަކާއި، އެކްސިޑެންޓް ހިނގި ސަރަހައްދުގެ ހާލަތަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް އައުންނުދިނުން؛

(4) އެކްސިޑެންޓުގައި ބައިވެރިވާ އެހެން ފަރާތްތަކުން އެދިއްޖެނަމަ، އެ ފަރާތްތަކުގެ އަމިއްލަ މަޢުލޫމާތާއި އުޅަނދުގެ ތަފްޞީލާ އިންޝުއަރަންސާގުޅޭ މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރުން؛

(5) ފުލުހުން އެކަން ތަޙުޤީޤަށް ހާޒިރުވާ ހިނދަކު ނުވަތަ އެކްސިޑެންޓުގައި އަނިޔާވި ފަރާތަކަށް އެހީތެރިވެދިނުމަށް ނުވަތަ އަމިއްލަ މީހާއަށް ލިބިފައިވާ އަނިޔާއަކަށް ފަރުވާ ހޯދުމަށް ފިޔަވައި، އެކްސިޑެންޓް ހިނގި ސަރަހައްދުގައި މަޑުކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެކުން ޚާއްޞަކޮށް، އެކްސިޑެންޓުގެ ސަބަބުން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ބޮޑު އަނިޔާއެއް ލިބިފައިވާނަމަ އަދި އެކްސިޑެންޓުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުން އެކަމުގައި ފުލުހުން ބައިވެރިކުރަން ބޭނުންނުވާނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރުމަކާ ނުލައި، އެ ފަރާތްތަކުން

ވާހަކަ ދައްކައިގެން މައްސަލަ ނިންމިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އެކްސިޑެންޓުތަކުގެ ރިޕޯޓު ބެލެހެއްޓުމުގެ ބާރުދީފައިވާ އެކްސިޑެންޓުގެ ހިނގައިދިޔަކަން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޕޮލިހަށް ފުލުހުން ކަނޑައަޅާ ނިޒާމެއްގެ ތެރެއިން ފުލުހުންނަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ބ) އެކްސިޑެންޓުގެ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙުޤީޤުގެ ބޭނުމަށް އެކްސިޑެންޓުގައި އިހުމާލުވާ ފަރާތުގެ ލައިސަންސް، ގިނަވެގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރު ޕޮލިހަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި، އެފަދައިން ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓިނަމަ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓި ވަގުތުން ފެށިގެން، އޭނާއަށް އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ވަގުތީ ހުއްދައެއް، ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓި ފަރާތަށް ދޫކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެކްސިޑެންޓުގެ ބާވަތުން، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރު މުއްދަތަކަށް ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމަށް ބޭނުންނަމަ، ކޯޓު އަމުރަކާއެކު ދަށުން ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމުގެ އިޖުރާއާތު ބެލުމަށް ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޖިނާއީ ކުށެއްގައި، ދިމާވި އެކްސިޑެންޓުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން މަރުވެއްޖެނަމަ، އެކްސިޑެންޓުގައި އިހުމާލުވާ ފަރާތުގެ ލައިސަންސް މި ޤާނޫނުގެ 102 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) އަދި (ކ) ގެ ދަށުން ނުވަތަ 103 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) އަދި (އ) ގެ ދަށުން ޖިނާއީ އުފުލާނެއެވެ.

(ކ) އެކްސިޑެންޓެއް ހިނގާ ބާވަތަކީ، އެކްސިޑެންޓުގައި އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުގެ އަމިއްލަ ބަހައްޓަންޖެހޭ ގޮތް، އެކްސިޑެންޓުގެ މައްސަލައިގައި ތަޙުޤީޤުކުރާ ފުލުހުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތަކާއި، ދިމާވާ އެކްސިޑެންޓުގެ ނަތީޖާއާގުޅޭގޮތުގެ

މިންވަރާއި އެކްސިޑެންޓެއްގައި އިހުމާލުވި ފަރާތް ކަނޑައެޅުމުގެ
މިންގަނޑުތައް، އަދި އިންޝުއަރެންސް އެކްސިޑެންޓްގެ މައްސަލަތަކުގައި
އާންމުންނާއި ކަވަރޭޖް ދެއްކުމުގެ އިދާރާތަކުން ބަދަލުކުރަންޖެހޭ
އުސޫލުތައް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އުޅަނދުގައި މީހުންނާއި މުދަލާއި ބަރުދަން އުފުލުން

51. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދުތަކުގެ ތެރެއިން ހަމައެކަނި ދީ މީހުންނަށް އުފުލުމަށް ބޭނުންކުރާ ހުއްދަ ދީ ފޮނުވުމުގެ އުޅަނދު ފަހަރާއި، އެހެން އުޅަނދުގައި ޖެހިފައިވާ އުޅަނދު މީހުންގެ އަދަދު މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ މިންވަރަށް ވުރެ ގިނައިން ބަޔާނުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ބައިސްކަލުގައާއި، ހަމައެކަނި ދީ މީހުންނަށް އުފުލުމަށް ފުރުމާކުރެވިފައިވާ ހުއްދަ ޗެކު ސައިކަލާއި މޮޓޯ ސައިކަލުގައި މުދަލާއި ބަރުދަން އުފުލުމަށްވާނީ، އެ އުޅަނދެއްގައި ހުރުމާކުރެވިފައިވާ ވިނގަނޑެއް ނުވަތަ އެ އުޅަނދެއްގެ މަގުދަރަށް އަރައިގެންނުވެ. އަދި ވިނގަނޑެއް ނުވަތަ މަގުދަރަށް އަރައިގެން ނުކުންގެތަށް އެއްވެސް އެއްޗެއް އުފުލު އުޅަނދެއްގައި އުފުލުމަށްވާނީ، އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތަށް އުޅަނދުގެ ކޮންޓްރޯލް ނެތިއްޖެހުނު ގޮތަށް، އަދި އެހެން އުޅަނދުތަކާއި މީހުންނާއި ގުޅިގެންވާ ސަލާމަތީ ކަންތައްތަކަށް ނުރައްކާތެރިކަމެއް، އެ އުފުލާ އެއްޗެއްގައި އަންނަނިވި ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާ ގޮތަށް އެކަމެއްގެ ހުށަހެޅިގެންނެވެ.

(1) އުޅަނދުގެ ފުރާމިނަށްވުރެ ބޮޑުނުވުން؛ އަދި

(2) އުޅަނދު ދުއްވާން އިންނަ މީހާ އުޅަނދުގައި އިށީނދެގެން އިންނައިރު، ދުއްވާން އިންނަ މީހާގެ ކޮންޓްރޯލް އަސްލުގެން ނުވުން؛ އަދި

(3) އުޅަނދުގެ ހެޑް ލައިޓާއި، ސިގްނަލް ލައިޓާއި، ބްރޭކް ލައިޓާއި، ނަންބަރު ޕްލޭޓް ނިވާ ނުވުން.

(ނ) މުދާ އުފުލާ ހުރިހާ އުޅަނދުތަކެއްގައި، އެ އުޅަނދަކަށް އެންމެ ގިނަވެގެން އުފުލޭނެ ބަރުދަން، އުޅަނދުގައި ފެންނަ ގޮތަށް، ލިޔެފައި

ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ރ) އަލިފާން ހިފާފާނ ނުވަތަ ގޮވާފާނ ނުވަތަ އެ އެއްޗެއްގެ ސަބަބުން މީހަކަށް ނުވަތަ ބަޔަކަށް ނުވަތަ ތަނަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެކަމަށް އެއްޗެއް އުޅަނދުގައި އުފުލަންވާނީ، އެ އެއްޗެއް އުފުލުމަށް މިނިސްޓްރީން ހުއްދަކޮށްފައިވާ ބާވަތުގެ އުޅަނދުތަކުގައި، އަދި ވަގުތުގައި އެކަމަށް ކަނޑައަޅާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް، އަދި ކަނޑައަޅާ ނިސްބަތުން ހުއްދަދެވޭނެއެވެ.

(ބ) އެއްގަމު އުޅަނދުތަކުގައި މުދަލާއި ތަކެތި އުފުލުމުގެ އިތުރު އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އުޅަނދުގެ ބާވަތާ އެއްގޮތަށް ފަސިންޖަރުން ނުވަތަ މުދާ އުފުލުން

52\. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ތެރެއިން ފަސިންޖަރުން އުފުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްވެސް އުޅަނދެއްގައި މުދާ އުފުލުމަކީ ނުވަތަ މުދާ އުފުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއްގައި ފަސިންޖަރުން އުފުލުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންގަނޑަކާ އެއްގޮތްވާ ޓްރޭލަރެއް، ފަސިންޖަރުން އުފުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދުގައި ފަސިންޖަރުން ހިފާ އުޅަނދެއްގައި އެ ފަސިންޖަރުންނާ މުދާ އުފުލުމާއި، މުދާ އުފުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދުގައި އެ މުދަލާއި ބަރުދަނާ ފަސިންޖަރުން އުފުލުން މި މާއްދާގެ (ހ) ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ތެރެއިން ފަސިންޖަރުން އުފުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްވެސް އުޅަނދެއް މުދާ އުފުލުމަށް ބޭނުންކުރަންވާނީ ނުވަތަ މުދާ އުފުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް ފަސިންޖަރުން އުފުލުމަށް ބޭނުންކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތެއްގެމަތިން އެ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓްރީ ބަދަލުކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދެއް ދުއްވާއިރު މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކުރުން

53. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދެއް ދުއްވަމުންދާއިރު، އުޅަނދު ދުއްވަން އިން ފަރާތުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ނެވިގޭޝަންގެ ބޭނުމަށް ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް ބޭނުމަކަށް، އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް، އެއްވެސް ސިފައެއްގައި، އެއްވެސް ބޭނުމަކަށް، ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، އުޅަނދެއް ދުއްވަމުންދާއިރު، އުޅަނދު ދުއްވަން އިން ފަރާތުން، ނެވިގޭޝަންގެ ބޭނުމަށް މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭނެ ހަމަތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، މުވާސަލާތީ ވަސީލަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ބެލެވިދާނެ ތަކެއްޗާއި އެހެން ތަކެތި އުޅަނދުގައި ބޭނުންކުރުމުގެ މިންގަނޑުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، އުޅަނދެއް ދުއްވަމުންދާއިރު، އުޅަނދު ދުއްވަން އިން ފަރާތުން، ނެވިގޭޝަންގެ ބޭނުމަށް ނުވަތަ އެމަޖެންސީ ބޭނުމަކަށް، މުވާސަލާތީ ވަސީލަތް ބޭނުންކުރުމުގައި، އެ ފަރާތުގެ ދެ އަތް ހުންނަނީ ސްޓިއަރިން ގޯތަށް، ބޭނުންކުރަންވާނެއެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދެއްގައި އަޑުގަދަކުރުން

54. ޚާއްޞަ އިވެންޓަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ޕަބްލިކް ސަރވިސް އެނައުންސްމަންޓެއް ދިނުމުގެ ބޭނުމަށް، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ދުއްވާ އުޅަނދު އުޅަނދުތަކާއި ހިނގާބިނގާވާ މީހުންނާއި ފަރާތްތަކަށް ކައިރި ގޭގެއަށް އަޑުއިވޭ ވަރަށް ގަދަޔަށް ނުވަތަ އުޅަނދުގައި މައިކްރޯފޯން ބޭނުންކުރުމުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީން ހުއްދަ ހޯދައިގެންނެވެ.

އިމަރޖެންސީ އުޅަނދު ދުއްވުން

55. (ހ) އިމަރޖެންސީ އުޅަނދުތަކަކީ، ކުއްލި ހާލަތްތަކުގައި އިމަރޖެންސީ ސައިރަން އަޅުވައި ދުއްވަންޖެހޭ ހާލަތްތަކުގައި، އެއްކަލަ ދުއްވުން

ކަނޑައަޅާފައިވާ މަގުތަކުގައި މަގުގެ އިދިކޮޅަށް ނުވަތަ ޓްރެފިކް ބައްތިއަށް މަޢުލޫމާތު ނުދީ، ނުވަތަ އެ ގާޑަތަކާ އެކަށީގެންވާ ނިސްބަތަކަށް މަގުމަތީގެ ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ބައްތިއާ ހިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ނުވަތަ މަގު ބޭނުންކުރުމުގެ އިރުޝާދު އެފަދަ އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވުމެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އިމަރޖެންސީ އުޅަނދު ކަމަށް ބެލެވޭނީ އެވަނީ، ހުއްދަކޮށްފައިވާ އިމަރޖެންސީ ޚިދުމަތްތަކުގެ އުޅަނދުތަކެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި އުޅަނދުތައް ހިމެނެއެވެ.

(1) އެމްބިއުލާންސް؛

(2) ފަޔަރ އެންޑް ރެސްކިއުގެ ޚިދުމަތްތަކަށް ނިސްބަތްވާ އުޅަނދުތައް؛

(3) ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ހުއްދަކޮށްފައިވާ އުޅަނދުތައް.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެކަން ޢާއްމުކޮށް، ކުއްލި ޙާލަތްތަކުގައި އިމަރޖެންސީ އުޅަނދުތައް ދުއްވާއިރުވެސް އެ އުޅަނދުތައް ދުއްވަންވާނީ މަގު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުވާނެ ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.

(ރ) މަގުގައި ދުއްވާ އެހެން އުޅަނދުތަކުންނާއި މަގު ބޭނުންކުރާ މީހުން އިމަރޖެންސީ ސައިރަން އަޑުއިވޭ ނަމަ، އިމަރޖެންސީ އުޅަނދުތަކަށް ފުރުޞަތުދޭން ދުރަށްޖެހިގެން ވަގުތުން ޖާގަދޫކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، އިމަރޖެންސީ އުޅަނދުތަކާއި، އެފަދަ އުޅަނދުތަކަށް ހުއްދަ ދިނުމާއި އެފަދަ އުޅަނދުތަކުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ކަންކަން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ދުވާރު ބޭނުންކުރުމުގެ ހަމަތައް

56. (ހ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން މަގުގެ ދުވާރުމަތީގައި މުދަލާއި ތަކެތި ބަހައްޓަންވާނީ، މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައި، ވަގުތީ

ބޭނުމަކަށް އެކަށީގެވެ.

(ށ) ދުވާރުމަތީގައި ނުވަތަ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި، މީހުން ހިނގުމަށް ހަދާފައިވާ އެއްޗެއްފަހެއް ތަނެއްގައި ނުވަތަ ސަރަހައްދެއްގައި، ކުޑަކުދިން އުޅުމަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ ހުންނަ ބީޗާއި، ހާއްސަ އެހެން ބޭނުންތަކަށް މީހުން ދުއްވުމަށް ހުންނަ ފުޓްޕާތު ފަދަ ތަނެއް ފިޔަވައި، އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދެއް ދުއްވައިގެން ނުވަތަ ޕާކްކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރުން

57. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި، އުޅަނދު ޕާކުކުރަން ހުއްދަ ދީފައި އޮންނަ ގޮތަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ކަނޑައެޅިފައި ހުންނަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން، ހުއްދަ ބޭނުންކުރަން ނުވަތަ އުޅަނދުތަކަށް ކަނޑައެޅޭ ޕާކިންގ ޖާގައިތަކާއި، އާންމުކޮށް ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ބޭނުންކުރެވޭ ޕާކިންގ ޖާގައިތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކައުންސިލް ބަލަހައްޓާ އަދި ސިޓީއެއްގައި ވަކިން ޕާކިންގ ޖާގަ ހަދާފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ށ) އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރަންވާނީ، އެ ބާވަތްތަކުގެ އުޅަނދު ޕާކުކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖާގައިތަކުގައި، އެ ޖާގައިތަކުގައި ޕާކުކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުގެ ދަށުންނެވެ.

(ނ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ޕާކުކުރަން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖާގައިތަކުގައިވެސް، އެއްގަމުގައި ދުއްވާ އުޅަނދެއް ގިނަވެގެން ޕާކުކޮށްފައި ބޭއްވޭނީ އެއްފަހަރާ ދެމިގެން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.

(ރ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ޕާކުކުރަން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖާގައިތައް ކަނޑައަޅާފައިނުވާ، ބަނދަރު މަގުމަތީގެ ކަނޑުމަތިން ފެށިގެން 10 (ދިހައެއް) ފޫޓުގެ ސަރަހައްދުގެ ތެރޭގައި ޕާކިންގ ޖާގަ ކަނޑައަޅައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ބ) ބަނދަރު މަގުގެ ކަނޑައިން ފެށިގެން 10 (ދިހައެއް) ފޫޓުގެ ސަރަހައްދެއްގައި އެއްގަމު އުޅަނދު އެއްވެސް ގޮތަކަށް ޕާކުކުރުމަކީ ނުވަތަ މަޑުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

ކުއްޔަށްދޫކުރާ ޕާކިންގ ސްލޮޓް ކަނޑައެޅުމާއި ޕާކިންގ މީޓަރު ބެހެއްޓުން

58. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 57 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަށެއް ނުވަތަ ސިޓީއެއްގައި ކަނޑައަޅާ ޕާކިންގ ޒޯންތަކުގެ އިތުރުން، ޖާގަ ތަނަވަސް ރަށްރަށުގައި ނުވަތަ ސިޓީތަކުގައި، އެ ރަށެއްގެ ދިރިހުރި ލޭންޑްޔޫސް ޕްލޭނާ ޚިލާފުނުވާނެ ގޮތުގެމަތިން، އެ ރަށެއްގެ ވަކި ސަރަހައްދެއް ނުވަތަ ސަރަހައްދުތަކެއް އެއީ އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރުމަށް ޚާއްސަކުރެވޭ ޒޯންގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅައި، އެ ޒޯންތަކުން ޕާކިންގ ސްލޮޓްތަކެއް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އިންތިޒާމު އެ ރަށެއްގެ ނުވަތަ ސިޓީއެއްގެ ލޯކަލް ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕާކުކުރުމަށް ޚާއްސަކުރެވޭ ސަރަހައްދު ކަނޑައެޅުމުގައި، ބަނދަރު މަގުތަކާއި އާންމު ތަންތަނާއި އެފަދަ މަގުތަކާއި ތަންތަނުގެ އެއްވެސް ބައެއް، ކަނޑައަޅައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުއްޔަށްދޫކުރާ ޕާކިންގ ސްލޮޓު ކުއްޔަށްދޫކުރާނީ އެންމެ ދިގު މުއްދަތަކީ 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރުމަށް ޚާއްސަކުރާ ޒޯންތަކުން ކަނޑައަޅާ ކުއްޔަށް ދޫކުރާނީ، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ޝަރުޠުތަކާއި އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) އާއި ޚިލާފަށް، އަންނަނިވި ޝަރުޠުތަކާއި ފުރިހަމަވާނަމަ، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތަރުތީބުގައި ހިފެން ބަނދަރު މަގުތަކުން ނުވަތަ އާންމު ތަންތަނުން ބައެއްގައި ސިންގަލް ސްޓްރީޓް ނުވަތަ ވަންވޭ-ސްޓްރީޓް ޕާކިންގ މީޓަރުތައް ހަރުކޮށްގެން، ޕާކުކުރާ ވަގުތަށް ބިނާކޮށް ފީއެއް ނަގާގޮތަށް އާންމުންނަށް ދޫކުރުން

ޚިދުމަތްތައްގެ ގޮތުގައި ޕާކިންގ ޒޯންތަކަށް ކަނޑައެޅުމަކަށް މި ޤާނޫނުން ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

(1) އެ މަގަކީ ނުވަތަ ތަނަކީ ޖާގަ ބޮޑު މަގެއް ނުވަތަ ތަނެއް ކަމުގައިވުން؛

(2) އެ މަގުން ނުވަތަ ތަނުން ބައެއް ޕާކިންގ ޒޯންތަކުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުމުގެ ސަބަބުން، އެ މަގު ނުވަތަ ތަން ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުތަކަށާއި މީހުންނަށް ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިނުވުން؛

(3) އެ މަގާ ނުވަތަ ތަނާ އިންވެގެންވާ ސަރަޙައްދުގައި މީހުން ދިރިއުޅޭ މިންވަރު މަދުވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ޕާކިންގ ޒޯންއެއްގައި ކަނޑައެޅޭ ކޮންމެ ޕާކިންގ ސްލޮޓަކަށް ނުވަތަ ޕާކިންގ ސްލޮޓްތަކަކަށް ވަކި ޕާކިންގ މީޓަރެއް ހަރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން "ޕާކިންގ މީޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައިއެވަނީ، އަންނަނިވި ސިފަތައް އެކުލެވިގެން ފަރުމާކުރެވިފައިވާ އޮޓޮމެޓިކް އާލާތަކަށެވެ.

(1) ކާޑު އަދި/ނުވަތަ ފައިސާ ބޭނުންކޮށްގެން ފީ ދެއްކެން ހުރުން؛

(2) ފީ ދައްކާފައިވާ ވަގުތު އޭގެން އަންގައިދިނުން؛

(3) ޕާކުކުރުމަށް ގަނެވުނު ވަގުތުގެ ތެރެއިން ބާކީ އޮތް ވަގުތު އޭގެން ދައްކުވައިދިނުން؛

(4) ފީ ދައްކާފައިވާ ވަގުތު ހަމަވުމުން އެކަން އޭގެން އެނގެން ހުރުން؛

(5) ފީ ދެއްކުމުން ޕާކުކުރުމަށް ގަނެވުނު ވަގުތާއި އެ ވަގުތު ހަމަވާނެ ގަޑި ބަޔާންކޮށްދޭ ރަސީދެއް ދޫކުރެވޭ ގޮތަށް ހުރުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(1) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ޕާކިންގ ސްޓޭޝަނެއްގައި އެންމެ ގިނަވެގެން އުޅަނދެއް ޕާކިންގކޮށްފައި ބޭއްވޭނެ ވަގުތު؛

(2) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ޕާކިންގ ސްޓޭޝަނަކުން ޕާކުކުރުމަށް މިނެޓަކަށް ނަގާނެ ފީގެ އަދަދު.

(ވ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޕާކިންގ ޗާޖެއްގައިވާ ޕާކިންގ ސްޓޭޝަނަށް ދައްކަންޖެހޭ ފީ ނުދައްކައި ޕާކުކުރައިފިނަމަ، އެ އުޅަނދެއް ބޭރުކޮށް، ބޯޓުކޮށް ޖޫރިމަނާގެ ބޮޑުމިން ދަރަނި ގެންދިއުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބޭރުކޮށް ޖޫރިމަނާކުރަން ލިބިގެންވެއެވެ.

ޚާއްޞަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ޕާކުކުރާނެ ޖާގަ ކަނޑައެޅުން

59. މި ޤާނޫނުގެ 57 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 58 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕާކިންގ ޖާގަތަކުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާ ސަރަހައްދުތަކުގައި، ޚާއްޞަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ޚާއްޞަކޮށް ސްޓޭޝަންތައް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ސްޓޭޝަންތައް ބޭނުންކުރެވޭނީ ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކަށް، އެކަން އަންގައިދޭ ނިޝާނެއް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ބައިސްކަލު ދުއްވުމާއި ބެހޭގޮތުން

60. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ބައިސްކަލު ދުއްވުމަށް ވަކި ޚާއްޞަ ސަރަހައްދުތަކެއް ނުވަތަ މަގުތަކެއް ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ބައިސްކަލު ދުއްވުމަށްޓަކައި ވަކި ޚާއްޞަ ލޭނެއް ޤާއިމުކުރައްވައިފައިވާނަމަ ނުވަތަ ކަނޑައަޅައިފައިވާނަމަ، ބައިސްކަލު ދުއްވަންވާނީ އެލޭން އުޅަނދުތަކުގެ ވާތްފަރާތުގައި، ދުވާރު ވީ އެންމެ ކައިރިއަކުންނެވެ.

(ނ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ބައިސްކަލުތައް ޕެރެލަލް ކޮޅާއި އިދިރިކޮށް ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ރ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ބައިސްކަލު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުގެ އެންމެ ހަމަ ބުރުޒާއި، ބައިސްކަލުގައި ލުޤުކުރިންނާއި

ތަކެތި އުފުލުމުގެ އުސޫލުތަކާއި، ބައިސްކަލު ދުއްވުމާއި ބޭނުންކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ހަމަތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ކުނި އުކާލުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުފަހަރު

61. (ހ) ކުނި އުކާލުމަށް ބޭނުންކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ބާވަތުގެ އަދި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތައް އެ އުޅަނދެއްގައި ފުރިހަމަވާ އުޅަނދުފަހަރުތަކެވެ.

(ށ) ކުނި އުކާލުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުތަކެއް މަގުމަތީގައި ދުއްވަންވާނީ އަދި ބޭނުންކުރަންވާނީ، އާންމުންނަށާއި މަގުމަތީގައި ދުއްވާ އެހެނިހެން އުޅަނދުފަހަރަށް އުނދަގޫނުވާ ގޮތަށް، އަދި މަގުމައްޗަށް ކުނި ނުވެއްޓޭ ގޮތަށް، ހާއްސަ ސަމާލުކަމެއްދީގެންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، ކުނި އުކާލުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ އުޅަނދުފަހަރާއި އެފަދަ އުޅަނދުފަހަރުގެ މިންގަނޑުތައް، އަދި އެފަދަ އުޅަނދުތަކުން މަގުމަތީ ދުއްވާއިރާއި މަގު ބޭނުންކުރުމުގައި ހިފަހައްޓަންޖެހޭ ހަމަތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އިންޖިނިއަރިންގ ބޭނުންތަކަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ އުޅަނދުފަހަރު

62. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އުސޫލުންގެ އަދި/ނުވަތަ ބަދަލުންގެ، އިންޖިނިއަރިންގ ބޭނުންތަކަށް ހާއްސަ އުޅަނދުތައް މަގުމަތީގައި ދުއްވަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ށ) އިންޖިނިއަރިންގ ބޭނުންތަކަށް ހާއްސަ އުޅަނދުތައް ދުއްވާން މަގުތަކާއި، ވަގުތުތަކާއި، އެފަދަ އުޅަނދުތައް މަގުމަތީގައި ދުއްވާއިރު އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތްތައް ކުރުން

63. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް ތަނެއްގައި، ހިނގާ މީހުންނާއި ދުއްވާ އުޅަނދުފަހަރަށް ހުރަސްއެޅޭގޮތަށް އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހޯދަންޖެހޭ ހުއްދަތައް ހޯދުމަށްފަހު، މަސައްކަތްކުރާ ސަރަހައްދާއި އެ ސަރަހައްދުގެ ޓްރެފިކް ފްލޯއަށް އަންނަ ބަދަލުތައް އަންގައިދޭ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނިޝާންތައް ބަހައްޓައިގެންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދޫކުރަންޖެހޭ ހުއްދަތަކާއި ނިޝާންތައް ދޫކުރުން، އެ މަސައްކަތްކުރުމަށް ބަންދުކުރަންޖެހޭ ސަރަހައްދުތައް ކަނޑައަޅައި ބަލަހައްޓާނީ، މިނިސްޓްރީންނެވެ. އަދި، މަގުމަތީގައި މަސައްކަތްކުރަން ހުއްދަ ދޫކުރާއިރު އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ސަމާލުކަންދޭންވާނެއެވެ.

(1) މަގު ބަންދުކުރުމުން އެންމެ ދަތިނުވާނެ ގަޑިތަކަށް ސަމާލުކަންދީގެން މަގު ބަންދުކުރުމަށް ހުއްދަ ދިނުން؛

(2) ޓްރެފިކް ފްލޯއަށް ބޮޑުއަސަރުކުރާގޮތުން އެއްފަހަރާ ގިނަ މަގުތަކެއް ނުވަތަ އެއް ދިމާލަކަށް ދިއުމަށް ދަތުރުކުރާ ފުރުޞަތު ދީ މަގެއް އެއްފަހަރާ ބަންދުނުކޮށް ގޮތަކަށް މަގު ބަންދުކުރުމުގެ ހުއްދަ ދިނުން؛ އަދި

(3) މުހިންމު ބޮޑެތި މަގުތައް ބަންދުކުރަންޖެހޭ ހާލަތްތަކުގައި ދަންވަރު ގަޑީގައި މަގު ބަންދުކުރުމަށް ސަމާލުކަންދިނުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން މަސައްކަތްކުރުމަށްޓަކައި ބަންދުކުރަންޖެހޭ ސަރަހައްދުތައް ކަނޑައަޅައި ހުއްދަ ދޫކުރަންވާނީ، ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ މަޝްވަރާގެ މަތިންނެވެ.

ހަވަނަ ބާބު

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތްތައް

64. އަންނަނިވި ހިދުމަތްތައް ހިމެނޭގޮތުން، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި މީހުން އަދި/ނުވަތަ މުދާ އުފުލުމަށް ފޯރުކޮށްދޭ ހިދުމަތްތައް މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ހ) ޓެކްސީގެ ހިދުމަތް؛

(ށ) ބަހުގެ ހިދުމަތް؛

(ނ) ޕްރައިވެޓް-ހަޔަރގެ ހިދުމަތް؛

(ރ) އާންމުންނަށް ފޯރުކޮށްދޭ ހިދުމަތެއްގެ ގޮތުން މީހުން އަދި/ނުވަތަ މުދާ އުފުލުމުގެ އެހެންވެސް ހިދުމަތްތައް.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތްތައް ރަޖިސްޓަރީކުރުން

65. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި މީހުން އުފުލުމަށާއި މުދާ އުފުލުމުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށްޓަކައި އެއްވެސް ތަނެއް ހިންގަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިން، އެ ތަނެއް ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެންނެވެ.

(ށ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި މީހުން އުފުލުމަށާއި މުދާ އުފުލުމުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދަކުން އެ ހިދުމަތަށް ދާންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިން، އެ އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެންނެވެ.

(ނ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ އުސޫލުތަކާއި، އެފަދަ ހިދުމަތް ތަންތަން ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގައި އެ ތަންތަނުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ މިންގަނޑުތައް، އަދި އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުތަކާއި، އެ އުޅަނދުތަކުގައި ހުންނަންޖެހޭ ސަރުޓިފިކެޓާއި މިންގަނޑުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް އެކި ތަންތަނާއި އެ ހިދުމަތުގައި ބޭނުންކުރާ އެއްގޮތް އުސޫލު ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތާއި، އެފަދައިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ މައުލޫމާތާއި ކަންކަން، އަދި އެ ހުށަހެޅުމާއެކު ދަށުން ތަންތަނާއި އުސޫލު ރަޖިސްޓްރޭޝަންދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ އާންމުކޮށް އެންމެން ފެނޭ ގޮތަށް މިނިސްޓްރީން އިއުލާނުކުރަންވާނެއެވެ.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް

66. (ހ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން، އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތެއް ދޭންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެ ހިދުމަތެއް ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ލައިސަންސް ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލައިސަންސަކީ، އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުން މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި ހޯދަންޖެހޭ ލައިސަންސެކެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މީހުން އުފުލުމާއި މުދާ އުފުލުމުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށްޓަކައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ތަންތަން ނުވަތަ ފަރާތްތައް؛

(2) އާންމު ދަތުރުފަތުރު ފޯރުކޮށްދޭ އުސޫލުތަކުގެ ޖަރައިވަރުން.

(ނ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތެއްގެ އެކި ބާވަތްތަކަށް ޚާއްޞަކޮށް، އެ ހިދުމަތެއް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ ޝަރުތުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތުގެ ލައިސަންސް ދޫކުރަންވާނީ، އެއްގޮތް

ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ކަނޑައެޅޭ ވަކި ސަރަހައްދެއްގައި ޕާކިންގ ދިނުމަށެވެ.

(ބ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޕާކިންގގެ އެކި ބާވަތްތަކަށް ލައިސަންސް ދޫކުރާނެ އުޞޫލުގެ އަދަދު، އެ ޕާކިންގ ދިނުމަށް ކަނޑައެޅޭ ސަރަހައްދުތަކަށް ވަކިން، ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން، އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޕާކިންގގެ އެކި ބާވަތްތަކަށް ލައިސަންސް ދޫކުރާނެ އުޞޫލުގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، އެފަދައިން ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުމަށް އަމަލުކުރަންވާނީ އެކަން މިނިސްޓްރީން އާންމުކޮށް އިއުލާންކުރުމަށްފަހު، އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައެވެ.

(ކ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޕާކިންގގައި ބޭނުންކުރުމަށް ލައިސަންސް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތާއި، އެފަދައިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ މައުލޫމާތާއި ކަންކަން، އަދި އެ ހުށަހެޅުމެއްގެ ދަށުން ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ޕާކިންގ ދިނުމުގެ ސަރުޓިފިކެޓާއި މިންގަނޑުތައް

67. (ހ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޕާކިންގ ދިނުމަށް ލައިސަންސް ދޫކުރެވޭ ފަރާތްތަކުން، އެ ޕާކިންގ ދޭންވާނީ، މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޕާކިންގ ދިނުމުގެ އާންމު ސަރުޓިފިކެޓާއި މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، މި ގާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޕާކިންގގެ ކޮންމެ ބާވަތަކަށް ހާއްސަކޮށް، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި، ޕާކިންގ ދިނުމުގައި އަންނަނިވި ސަރުޓިފިކެޓާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(1) ޕާކިންގ ފުރުސަތުދޭންޖެހޭ ފަރާތްތައް؛

(2) ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ގަޑިތައް؛

(3) ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި ޙަރަކާތްތެރިވާއިރު، އުސޫލު ތަރުތީބުކުރަންޖެހޭ ހަމަތައް؛

(4) ޚިދުމަތުގައި ބޭނުންކުރާ އުގަނޑުން އެކުވޭން ފަސޭހަކުރުމުގެ ޚަރަދު؛

(5) ޚިދުމަތުގައި ބޭނުންކުރާ އުގަނޑުން އެކުވޭން މުދަލުގެ ބާވަތާއި މިންވަރު؛

(6) މުވައްޒަފުން ފުރި އަހުލުވެރި ބޭފުޅުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް؛

(7) މުވައްޒަފުން ފުރި އަހުލުވެރި ބޭފުޅުތަކާއި، އެއްގަމު ތަރުތީބުކުރުމުގެ ނިޒާމުގެ ބެލެހެއްޓުމާއި އުސޫލު ހުށަހެޅުމާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް؛

(8) ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި ހިފަހައްޓަންޖެހޭ ސަލާމަތީ މިންގަނޑުތައް؛

(9) ޚިދުމަތުގެ ރިޕޯޓުތައް ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ އުސޫލުތައް.

ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ސްޓޭންޑަރޑްތަކާއި މިންގަނޑުތައް ލައިސަންސްގައި ކަނޑައެޅުން	68. އާންމު ތަރުތީބުކުރުމުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް، މި ޤާނޫނުގެ 67 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ސްޓޭންޑަރޑްތަކާއި މިންގަނޑުތަކުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލައިސަންސްގައި އަންނަނިވި ސްޓޭންޑަރޑްތަކާއި ކަންކަން މިނިސްޓްރީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ހ) ޚިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ޚިދުމަތުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުތައް؛

(ށ) ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި، އެންގުންތަކާއި، ގައިޑްލައިންތަކަށް ތަބާވުން؛

(ނ) ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ސޫޓީ މިންގަނޑުތަކަށް ތަބާވުން؛

(ރ) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުން ޚިދުމަތާގުޅޭ މަޢުލޫމާތު މިނިސްޓްރީއަށް

ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(ބ) ހިދުމަތުގެ އަގު ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އުސޫލުތަކަށް ތަބާވުން؛

(ޅ) ހިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤު ޙިމާޔަތްކުރުމުގެ ސިޔާސަތު ހިފެހެއްޓުން؛

(ޕ) ވިޔަފާރީގެ ވާދަވެރިކަމަށް ހުރަސްއަޅާ އަމަލުތަކާއި ވިޔަފާރީގައި ހިންގާ ބައިންސާފު މުޢާމަލާތްތައް ހުއްޓުވުމާއި މަނާކުރުން.

އަގު ކޮންޓްރޯލްކުރުން

69. (ހ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތުގެ އަގު ހުންނަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅައި، އާންމުކުރާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތުގެ އަގު ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ގޮތުން، އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތުގެ އެކި ބާވަތްތަކަށް ހާއްސަކޮށް، އަގުގެ ގޮތުގައި ސީދާ ފަދަ އަގުތަކެއް ނުވަތަ އަގު ކަނޑައެޅުމުގެ ފޯމިއުލާއެއް މިނިސްޓްރީން ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލައިސަންސްގައި، މި ޤާނޫނުގެ 68 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ޝަރުތުތަކުގެ ތެރޭގައި، އަގު ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ގޮތުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކަށް އަމަލުކުރުމަށް ހިމަނަންވާނެއެވެ. އަދި، އެފަދަ މިންގަނޑަކާ ޚިލާފުވެގެން، ލައިސަންސް ލިބޭ ފަރާތަކުން، އެ ފަރާތުން ހިދުމަތް ދޭން ކަނޑައަޅައި އާންމުކޮށް އިޢުލާންކުރާ އަގަށްވުރެ ގިނައިން ނުވަތަ މަދުން އަގު ނެގުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް މިނިސްޓްރީން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ އަގުތައް ނުވަތަ ބެލުމަށް ބަދަލުކުރަންވާނީ މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ފޯމިއުލާއާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުން ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުން

70. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ޙާލަތަށް ގުޅުވިގެންވާ ގޮތަށް، އާންމު ދަތުރުފަތުރު ކުރުމުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތަށް މިނިސްޓްރީން ލިޔުމަކުން ނޯޓިސް ދިނުމަށްފަހު، އެ ފަރާތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމުގެ ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުން މި ޤަވާއިދާ ނުވަތަ މި ޤަވާއިދުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދަކާ ނުވަތަ އެ ފަރާތުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުޞޫލު ޤަވާއިދަކާ ޚިލާފުވުން؛

(2) މި ޤަވާއިދުގެ 67 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނުވަތަ 68 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ލައިސަންސްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފުވުން؛

(3) ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުން މި ޤަވާއިދުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ފީއާއި ޖޫރިމަނާ ފައިސާ ނުދެއްކުން؛

(4) އާއްމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގައި، ހިދުމަތްދޭ ފަރާތުން އަމަލުކުރަމުން މިނިސްޓްރީން އަންގާ އެންގުމަކާ އެއްގޮތް ގޮތުގެމަތިން ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުން ޢަމަލުނުކުރުން؛

(5) އަދި ކަންތައްތަކުރުމުގެ ގޮތުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފުވުން.

(ށ) ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓިކަން ނުވަތަ ބާޠިލުކުރިކަން އެ ފަރާތަށް އަންގައި ފޮނުވާ ނޯޓިހުގައި އެނޫން ތާރީޚެއް ކަނޑައެޅިފައިނުވާ ހިނދަކު، އެ ނޯޓިހަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، އެ ނޯޓިސް ރައްދުކުރެވުނު ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ލައިސަންސެއް ހިފެހެއްޓުމުގައި ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުމުގައި، އެ ލައިސަންސްގެ ވަކި ބައެއް ހިފެހެއްޓުމުގެ ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މިނިސްޓްރީން ވަކިގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ހިނދަކު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ލައިސަންސެއް ހިފެހެއްޓީ ނުވަތަ ބާޠިލުކުރެވޭ ގޮތުގައި، އެ ލައިސަންސްގެ ދަށުން ދެމެހެއްޓެމުންދާ ހިދުމަތް ދިނުން ވަގުތީގޮތުން ހުއްޓާލަންވާނެއެވެ.

(ބ) އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ އާންމު ދަތުރުފަތުރު ކުރުމުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމާއި ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުމުގެ ކުރިން، މި ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ކަމެއް ކޮށްފިނަމަ، އިސްލާހުކުރުމަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އަންގައި، އެފަދައިން އަންގާ އެންގުމާ އެއްގޮތަށް، އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި، އެކަން އިސްލާހުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދީގެންނެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބުނެފައިވިޔަސް، އާންމު ދަތުރުފަތުރު ކުރުމުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުން، މި ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ކަންކުރާ އަމަލުގެ ކުރިއަށްދާ ބިރުވެރިކަމުން، އެ އަމަލު ހުއްޓުވުމަށް ފުރުސަތު ދިނުމަކާނުލައި، ވަގުތުން ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ކ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމާއި ބާޠިލުކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީން އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު، އަދި އެފަދަ ފިޔަވަޅުއަޅާ އަލުން ލައިސަންސް ދޫކުރާނެ އުސޫލުތަކެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު

71. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތަކީ، އެ ލައިސަންސް ދޫކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 10 (ދިހައެއް) އަހަރުދުވަހެވެ.

(ށ) ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު އާކުރަން ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތަކުން

އެދޭނަމަ، ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ މަދުވެގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަސް ކުރިން ލައިސަންސް އާކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގައި، ލައިސަންސް އާކޮށްދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ޝަރުޠުތަކާ ފުރިހަމަވުމުގެ އިތުރުން، ލައިސަންސް އާކުރުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ފީ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން ދައްކާފައިވާނަމަ، ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު އިތުރު 10 (ދިހައެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށް އާކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ށ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، އެ ލައިސަންސްގެ ދަށުން ދެމުންގެންދިޔަ ޚިދުމަތް ދިނުން ވަގުތުން ހުއްޓުވަންވާނެއެވެ.

ސަރުކާރުން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުން

72. (ހ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތަކުގެ ތެރޭގައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ އަންނަނިވި ޚިދުމަތްތައް ސީދާ ސަރުކާރުން ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. ނުވަތަ އެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމާގުޅޭ އިންތިޒާމުތައް ސަރުކާރުން ހަމަޖެއްސައިދޭންވާނެއެވެ.

(1) ބަހުގެ ޚިދުމަތް؛

(2) ޓެކްސީގެ ޚިދުމަތް؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތައް.

(ށ) ސަރުކާރުގެ އިދާރާއަކުން ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ވިޔަފާރި ކުންފުންޏަކުން ނޫންގޮތަކަށް، މި މާއްދާގެ ދަށުން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ކަނޑައަޅާނަމަ، އެ ޚިދުމަތް ދޫކުރުމަށް ގޮތުގައި ބީލަމަށް ލުމަށްފަހު ފޯރުކޮށްދޭނެ ފަރާތްތަކާ ހަވާލުކުރުމުގެ ގޮތުން، ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭނެ އެހެނިހެން ފަރާތްތަކާ ހަވާލުކުރާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާފައިވާ ދައުލަތުގެ

މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އާންމުކޮށް ހުޅުވާލައި، ބީލަމުގެ އުސޫލުންނެވެ.

(ށ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ކަނޑައަޅާ ފަރާތްތަކާއި މުނިސިޕަލިޓީ ދެމެދު ލިޔުމުން ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއް ހަދަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި މަދުވެގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތާއި، މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭނެ އުސޫލުތައް؛

(2) މުނިސިޕަލިޓީން ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތަށް ދައްކަންޖެހޭ އެއްވެސް ފައިސާއެއްވާނަމަ އެކަމުގެ ތަފްސީލުތައް؛

(3) ހިދުމަތް ދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަހައްދު ނުވަތަ ސަރަހައްދުތައް؛

(4) ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެ ފެންވަރު؛

(5) ހިދުމަތުގެ އަގު ނުވަތަ ފީ؛

(6) ހިދުމަތް ދޫކުރަންޖެހުން ނުވަތަ ހުއްޓާލަން ޖެހިއްޖެ ހާލަތްތަކުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް؛

(7) ހިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ ޝަކުވާތަކާމެދު އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް؛

(8) އެއްބަސްވުން ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުމާބެހޭ އުސޫލުތައް؛

(9) އެއްބަސްވުމާ ހިލާފުވާ ހާލަތުގައި ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި އަމަލުކުރެވޭނެ އުސޫލުތައް؛

(10) އެއްބަސްވުން ދޫކުރަންޖެހުން ނުވަތަ އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް ގެނެވޭނެ ހާލަތްތައް.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތްތައް ގުދުރާކުރެވޭނެ ކަމަށް މިނިސްޓްރީއަށް ފެންނަ ހާލަތްތަކުގައި، ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުން ފަރާތަށް ހުއްދަ އާންމުކޮށް ހުއްޓާލާފައިވާނަމަ، 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހަށްވުރެ އިތުރުނުވާ މުއްދަތަކަށް، ވަގުތީގޮތުން އެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ އިންތިޒާމުތައް މިނިސްޓްރީން ހަމަޖެއްސުމަކަށް މި ޤާނޫނުން ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތުގެ އޮޕަރޭޓަރުގެ ވެރިފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު

73\. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ލައިސަންސް ދޫކުރެވޭ އޮޕަރޭޓަރުގެ ވެރިފަރާތާއި، ޑައިރެކްޓަރު އަދި އޮފިސަރުން، ހުރިހާ ބާރަތަކުން އެއްސޮގެއް އިސްކަމުގެ ދަންނަވާ، ފިނޭންޝަލް ސަޕޯޓާއި ރައްކާތެރިކަމާއި ކަނޑައަޅައިދޭން ޒިންމާވާނެއެވެ.

(ށ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތުގެ އޮޕަރޭޓަރުކަމަކީ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ލިބޭ ޑިރެކްޓަރުން އަދި އެކްޒެކެޓިވްސްއަކީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި ޤަރާރުތަކުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުތުތަކާއި ފުރިހަމަވާ މިނުން ކަމުގައި އޮޕަރޭޓަރުގެ ވެރިފަރާތުން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރާ އޮޕަރޭޓަރަކާ ރަޖިސްޓަރީ އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށް ރައްކާތެރިކަމުގެ މިންގަނޑުތަކާއި ފުރިހަމަވާ އުޅަނދުފަހަރުކަން އޮޕަރޭޓަރުގެ ވެރިފަރާތުން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތާއި މުވައްޒަފުންގެ ޒިންމާދާރު އެކިގޮތް

74\. (ހ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ އުޅަނދެއްގައި، އެ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް ބަޔާންކުރާ ލިޔުމެއް، މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ނަމޫނާއަކާ އެއްގޮތަށް، ކިޔަން އެނގޭނެގޮތަށް، ފަސިންޖަރުންނަށް ފެންނަ ގޮތަށް، ހަރުކޮށްފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުފަހަރުގެ ތެރެއިން ޑްރައިވަރު ފިޔަވައި އިތުރު އޮޕަރޭޓަރުން ތިބެން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދު ތަޢާރުފުކުރާ އުޅަނދުފަހަރުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުން، އެ ފަރާތްތަކުގެ ނަން ނުވަތަ ނަމާއި މަޤާމު އިނގޭނެފަދަ ބެޖެއް، ފަސިންޖަރުންނަށް ސާފުކޮށް ފެންނާނެހެން އެ ފަރާތްތަކުގެ ޔުނިފޯމުގައި ހަރުކޮށްފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޒޯނުގައި ޚިދުމަތް ދެވޭނެ ސަރަހައްދު ކަނޑައެޅުން

75. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދޭނީ، އެކަމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލައިސަންސްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަހައްދުގައި ނުވަތަ ސަރަހައްދުތަކުގައެވެ.

(ށ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ސަރަހައްދުތައް، އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތު ސަރަހައްދުތަކުގެ ޒޯނުގައި ހަމަޖެއްސުން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ، އެކަމުގެ ހުއްދައަށް އެދި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅާނީ އެ ސަރަހައްދެއްގެ ވަޞްފު އިޚުތިޔާރު އެކީ ލިޔުމަކުން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ދަތުރުކުރާނެ ވަގުތުތަކާއި އުޅަނދު ހުއްޓާނެ ތަންތަން ކަނޑައެޅުން

76. (ހ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތު ސަރަހައްދުގައި، ޚިދުމަތު އުޅަނދުތައް ދަތުރުކުރާނެ ވަގުތުތަކާއި، ފަސިންޖަރުންނާއި މުދާ އަރުވައި ބޭލުމަށްޓަކައި އުޅަނދު ހުއްޓާނެ ނުވަތަ ހުއްޓާލެވޭ ބަސްޓޮޕް ތަންތަން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅައި، އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލައިސަންސްގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ވަގުތުތަކާއި ތަންތަނަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތައް، ޚިދުމަތް ފަރާތަށް އަންގަމުންފަހުގައި، އެ އަންގާ އެއްޗެތި އަމަލުކުރަން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއް ދީގެންނެވެ. އަދި،

އެފަދައިން ގެންދާ ބަދަލުތަކާއި، ޚިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކަށް އަންގަމުގެ ގޮތުން، އެކަން ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތުން ޢާންމުކޮށް އިޢުލާނުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން، ބަސްޓްރުޖާއި ޕޮލިސީ ސްޓޭންޑަޑްތައް ހިމެނޭގޮތުން، އާންމު ތަރުބިއްޔަތުގެ ޚިދުމަތް އުސޫލުތަކާއި މަޤާމުތަކުން ތަންފީޛުކުރަން، އެ ޚިދުމަތް ސަރަހައްދީ އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް، އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑު ފުރިހަމަވާ ގޮތެއްގެ މަތިން، އެ ސަރަހައްދުގެ މަސްލަހަތު ރިޢާޔަތްކޮށް އެކަށައަޅާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާ ފެތޭގޮތުން ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން، އާންމު ތަރުބިއްޔަތުގެ ހިދުމަތްދޭއިރު ބޭނުންކުރާ އުސޫލުތަކާ މިންގަނޑާއި އަރުވައި ބޭރުވަން ޕްރޮފެޝަނަލް ސްޓޭންޑަޑް ތަކާއި، ބަސް ލިޔުމުގެ ކަރަމް ތަކާއި، ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތްތަކާ ގުޅޭ ސްޓޭންޑަޑް ފަދަ ތަންތަން ހިމެނޭ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންގަނޑުތަކާ ފެތޭގޮތުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅައިގެންނެވެ.

އާންމު ތަރުބިއްޔަތުގެ ޚިދުމަތް އުޞޫލުތަކުގެ ސަލާމަތީ މިންގަނޑު	77. ތަރުބިއްޔަތުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޞޫލުތަކާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ސަލާމަތީ މިންގަނޑުތަކާ ފެތޭ އުޞޫލުތަކަކަށް ވާންވާނެއެވެ.
ސްކޫލު ކުދިންނާއި ޚާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ބަލުގެ ޚިދުމަތް ދިނުން	78. (ހ) އާންމު ތަރުބިއްޔަތުގެ ޚިދުމަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ބަލުގެ ޚިދުމަތްދޭއިރު، ޚިދުމަތް ބަސްއަޅުން ސްކޫލު ކުދިންނަށް ބަލުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމާގުޅޭ އުޞޫލުތައް، ތައްޔާރުކުރުމާއި ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކޮށްފައިވާ ވުޒާރާގެ ތަފާތު މަތިން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅައިގެންނެވެ.
	(ށ) އާންމު ތަރުބިއްޔަތުގެ ޚިދުމަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ބަލުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި، އަންނަނިވި ފަރާތްތަކަށް ބަރަން އަދާއިރު ބޭނުމާއި ބަލުގައި

އިނާޔަތް ދޭނެ ކަނޑައެޅިގެންވާ ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(1) ޚާއްޞަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތައް؛

(2) އުމުރުން 65 (ފަސްދޮޅަސްފަހެއް) އަހަރުން މަތީ މީހުންނަށް؛ އަދި

(3) މާބަނޑު އަންހެނުންނަށް.

(ށ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ބަސްގެ ހިދުމަތުގައި، ފީއެއް ނަގާނަމަ، ނުދައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކަށް ބަސްގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އެގޮތުގައި، ޚާއްޞަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކާއި އުމުރުން 65 (ފަސްދޮޅަސްފަހެއް) އަހަރުން މަތީ މީހުން ހިމެނެންވާނެއެވެ.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤުތައް

79. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކަށް އަންނަނިވި ޙައްޤުތައް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި އެ ޙައްޤުތައް އެ ފަރާތްތަކަށް ލިބިދެންޏާކަން ހިދުމަތްދޭ ފަރާތްތަކުން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) އެއްވެސް ތަފާތުކުރުމަކާނުލާ ހިދުމަތް ލިބުން؛

(ށ) ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ފަރާތްތަކަށް ފަސޭހަކަމާއެކު އެ އުޅަނދުތަކަށް އަރައި ފޭބުމާއި، އަދި ދަތުރުކުރުމުގެ ހިދުމަތް ލިބުން؛

(ނ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތުގެ އިހުމާލުން ދަތުރެއް ކެންސަލްވެއްޖެނަމަ، އިތުރު އަގަކާ ނުލައި އެ ދަތުރު އެހެން ފަރާތަކުން ގެނެސްދިނުމުން ހަމަޖެހިގެން ދިއުން ނުވަތަ އެ ދަތުރުކުރަން ދައްކާފައިވާ އަގު އަނބުރާ ލިބުން؛

(ރ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތުން ދޭ ހިދުމަތާ ގުޅިގެން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން؛

(ބ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތުގެ އިހުމާލުން ދިމާވާ

އެކްސެޕްޝަނެއްގެ ސަބަބުން ޕެރޯލް ހޯދާ ފަރާތަށް ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުން.

ޕެރޯލް މޮނިޓަރކުރުން

80. (ހ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޕެރޯލްތަކާއި ދުރުގެންގުޅޭ މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ބަލައި، ކަމާގުޅޭގޮތުން އަމަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތަކާއި އެހެނިހެން ކަމަށް، އެ ޕެރޯލްތަކާއި މިނިސްޓްރީން ގަވާއިދުން މޮނިޓަރކުރަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޕެރޯލްތަކާއި މޮނިޓަރކުރުމުގެ ގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަން މިނިސްޓްރީން ބަލައި ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ޕެރޯލްގެ ޝަރުތުތަކާއި އުސޫލުތަކާ، މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ތަފްސީލުކޮށްދީފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ޝަރުތުތަކަށް؛

(2) ޕެރޯލްގެ ޝަރުތުތަކާއި، އުސޫލުތަކާއި، އަދި ޖަރީމާތަކުން، މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ސަބަބު ފައިސަލާކޮށް ލިބިފައިވާކަން؛

(3) އުސޫލުގެ ޖަރީމާތަކަށް، އެ ފަރާތުން ދެއްވާ އުސޫލު ދެއްވުމުގެ ފައިސަލާ ކޮށް ފަރާތުގައިވާކަން؛

(4) އުސޫލުގެ ޖަރީމާތަކާއި އެހެނިހެން ޖިނާއީ ކަންކަން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުތުތަކާއި ފުރިހަމަވާ ފަރާތުގައިވާކަން؛

(5) ދަތުރުފަތުރުގެ ޕެރޯލް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ އުސޫލުތަކުގައި މި ޤާނޫނުގެ 77 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ސަލާމަތީ މިންގަނޑުތައް ފުރިހަމަކޮށްފައިވާކަން؛

(6) މި ޤާނޫނުގެ 78 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަށް ތަބާވާކަން ކަށަވަރުކުރުން؛

(7) ޚިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކުގެ އަތުން ޚިދުމަތަށް އަގު ނަގަމުންގެންދަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 69 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންކަން؛

(8) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތުތަކުގައި ޚިދުމަތް ދެމުންގެންދާކަން؛

(9) އެ ތަނަކުން ޚިދުމަތް ދޭނީ ޖެޓީބޯޓް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނެއް ޑުރުވިރާޓް ކަމަށްވާނަމަ، އެފަދަ އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނެއް ޑުރުވިރާޓް ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި މި ޤާނޫނާއި ކަމާބެހޭ އެހެން ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތައް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުގައި ފުރިހަމަވާކަން އަދި، އެ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ޚިދުމަތް ދެމުން ގެންދާކަން؛ އަދި

(10) އިންސްޕެކްޓް މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރުޓިފިކެޓާއި މިންގަނޑުތައް ފުރިހަމަވާކަން.

ހަތްވަނަ ބާބު

ތަންފީޒީ ފިޔަވަޅު އެޅުން

ތަންފީޒީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ވަސީލަތްތައް

81. މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުންނާއި ހިނގާބިނގާވު އުޅޭ ފަރާތްތަކުން ޢަމަލުކުރާކަން ކަށަވަރުކުރަން، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޗަލާނު އުސޫލުތަކާއި ހަމަވާރާ ތަންފީޒުކުރުން، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅު އަޅާނީ ޗަލާނު ދޫކުރުމުންނެވެ.

ޗަލާނު ވަޔޮލޭޝަން ސްލިޕް

82. (ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރު ކުރުމުގެ ހަމަތަކާއި ޚިލާފުވާ

ހިލާފަށް އަމަލުކުރާ ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުމަށްޓަކައި، ޕޮލިސް ވަޔަލޭޝަން ސްލިޕެއް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، "ޕޮލިސް ވަޔަލޭޝަން ސްލިޕް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި މައުލޫމާތު ހިމެނޭގޮތަށް، ތައްޔާރުކުރާ ލިޔުމަށެވެ.

(1) ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ހިލާފަށް ކުރި އަމަލު؛

(2) ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ހިލާފު އަމަލު ކުރި ފަރާތް؛

(3) ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ހިލާފު އަމަލު ހިނގި ތާރީޚާއި ވަގުތާއި ތަން؛

(4) ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ހިލާފުވުމުގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ ފަރާތް؛ (އުޅަނދު ދުއްވި ފަރާތް އަދި/ނުވަތަ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް)

(5) ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ހިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން އެޅޭ ފިޔަވަޅާއި ޖޫރިމަނާ؛

(6) ފިޔަވަޅު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން؛

(7) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން މައުލޫމާތު.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، ޕޮލިސް ވަޔަލޭޝަން ސްލިޕެއް ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ހިލާފު އަމަލު ހިންގި ފަރާތަށް އަތުން އަތަށް ދިނުމާއި، އެ ހިލާފުގައި ހިމެނޭ އުޅަނދުގައި ހަރުކުރުމާއި، މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށް އެ ހިލާފުގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ފަރާތްތަކަށް އެންގުން ބެލެވޭނީ ޕޮލިސް ވަޔަލޭޝަން ސްލިޕް ދޫކުރުމެއް ކަމުގައެވެ.

(ބ) ޕޮލިސް ވަޔަލޭޝަން ސްލިޕް ތައްޔާރުކުރުމާއި، އެ ސްލިޕް އޮންނަންވީ ގޮތާއި، އެ ސްލިޕްގައި ހިމަނަންޖެހޭ މައުލޫމާތާއި، ސްލިޕް ދޫކުރުމުގެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހުރަސް އެޅުމާއި ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް އުޅަނދު ގެންދިޔުން

83. (ހ) ގަވާއިދާ ހިލާފަށް އުޅަނދެއް ޕާކުކުރުމުގެ ސަބަބުން ކުރެވޭ ޖޫރިމަނާގެ އަދަދު -/5000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާ ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ބޮޑުވެއްޖެނަމަ، ޖޫރިމަނާ ފައިސާ ދައްކައި ހަވާލުކުރަންދެން، އެ ޖޫރިމަނާއެއް ނިސްބަތްވާ އުޅަނދެއް ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް ބޫޓުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބޫޓުކުރެވިފައިވާ އުޅަނދެއް ބޫޓުކުރި ތާރީހުން ފެށިގެން 72 (ހަތްދިހަ ދޭއް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި، އެ އުޅަނދަކަށް ނިސްބަތްކުރެވިފައިވާ ޖޫރިމަނާ ދައްކައި ހަވާލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، އެ އުޅަނދެއް ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދެވޭ އުޅަނދު، އެ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތަށް ދޫކުރަންވާނީ، އެ އުޅަނދަކާ ގުޅޭގޮތުން ނިސްބަތްކުރެވިފައިވާ ޖޫރިމަނާތަކާއި ދައްކައި ހަވާލުކުރުމުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިން އެ ފައިސާ ދައްކަން ގޮތަކާގުޅޭ އެއްބަސްވުމުންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދާ އުޅަނދަކާ ގުޅޭގޮތުން ނިސްބަތްކުރެވިފައިވާ ޖޫރިމަނާތައް، ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންގޮސްފައިވާ ކަމުގެ ނޯޓިސް މި ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތަށް ފޮނުވާ ތާރީހުން ފެށިގެން 1 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން ދައްކައި ހަވާލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، އެ އުޅަނދަކާ ދުރު އަމަލުކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް "ބޫޓުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޕާކުކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއްގެ ފުރޮޅުގައި ނުވަތަ ބަރަށުގައި ނުވަތަ އުޅަނދުގެ އެހެން ބައެއްގައި، އުޅަނދު ދުއްވުން މަނާކުރުމަށްޓަކައި،

ޕްރެކްޓިސްތަކާ ގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ، އިންޓަރނޭޝަނަލް އޮޑިޓް

ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތަށެވެ.

ބަލައި ފާސްކުރުން

84. (ހ) ޕަބްލިކް ކުންފުނިތަކުން، އެ ކުންފުނީގެ ރަސްމީ ޖަލްސާގެ ވަގުތުގައި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ބެލެނިގައި ދުއްވަމުންދާ ނުވަތަ މަޝްރޫޢެއްގެ ނުވަތަ ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅޭ އެކިއެކި ބާވަތުގެ ދުއްވާ، ހިއްސާދާރުން ނުވަތަ ބޯޑުގެ މެމްބަރުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ، އެކިއެކި ޑިރެކްޓަރުންގެ ވާހަކައަށް، ދުއްވާ ހިސާބުތަކުގެ ބޭރުން ކުންފުނީގެ ނިސްބަތުން، އޭގެ މުއްދަތުގައި ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހިސާބުތައް ބަލައި ފާސްކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕަބްލިކް ކުންފުނީގެ ބަލައި ފާސްކުރުމަށް، އެ ކުންފުނީގެ ބޯޑުން ފާސްކުރާ ހިސާބުތައް ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުން ކުރިމަތީގައި ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ހުށަހެޅުމާއި ފާސްކުރުން ލާޒިމުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤާނޫނު ހުށަހަޅާ ފާސްކުރާ ހިސާބުތައް ޖަލްސާގައި ބަލައި ބޭނުން ކުރުމަށް ކުންފުނީގެ ޖަމާ ކުރުން ލާޒިމުވާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޕަބްލިކް ކުންފުނީގެ ހިސާބު ޙަވާލުކުރެވިފައިވާ މުވައްޒަފުންގެ އަހަރީ ރިޕޯޓުގައި، ޕަބްލިކް ކުންފުންޏާ ހަވާލުވާ ކުރިން ހިސާބުތައް ފާސްކުރަންވާނެ، އެ ހިސާބުތަކަކީ ޕަބްލިކް ކުންފުނިއެއްގެ އިދާރީ ބައިތަކުން ކަނޑައަޅާ ގޮތަށެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) އާއި އެއްގޮތަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ކުންފުނިތަކުގެ ހިސާބުތައް ބާރުލިބިގެންވާ ހިސާބުތަކުގެ، ޕަބްލިކް ކުރަމުން، އެ ކުންފުންޏެއްގެ ހިސާބު ދީފައިވާ ގޮތަށް، މި ޤާނޫނު

ހިލާފަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން އަމަލުކުރާތަން ފެނިއްޖެނަމަ އެ ފަރާތެއް ހުއްޓުވައި، އެ ފަރާތަކީ ޓްރެފިކް ފުލުހުންކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ދައްކައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އުޅަނދާއި، ލައިސަންސާއި، އުޅަނދާގުޅޭ ލިޔުންތައް ބަލައި ޗެކްކުރުމަށްފަހުއެވެ.

އުޅަނދު ޕާކިންގުގައިވާ ތަން ބަދަލުކުރުން

85. (ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ހިލާފަށް އުޅަނދެއް ޕާކިންގުގައިވާނަމަ، އަދި އެ އުޅަނދު ޕާކިންގުގައިވަނީ، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ބެލެހެއްޓުމާ ފަރާތްތަކުން އެ ނިޒާމު ބެލެހެއްޓުމުގައި ހުރަސްއެޅޭ ގޮތަށް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ އުޅަނދެއް ކްލެމްޕްކުރުމުގެ ނުވަތަ ޓޯކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، އެހެން ސަރަހައްދަކަށް ނުވަތަ ތަނަކަށް އުޅަނދު ގެންދިއުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގެ އިތުރުން، ކުއްލި ހާލަތެއްކަމުގައި ނުވަތަ މަގުބަންދުކުރަންޖެހޭ ހާލަތެއްކަމުގައި، އެހެން އުޅަނދެއް ޕާކިންގުގައިވާ ތަން ނޫން އެހެން ތަނަކަށް ގެންދިއުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގެ ދަށުން އުޅަނދެއް އެހެން ތަނަކަށް ބަދަލުކޮށްފިނަމަ، އެކަން ކުރާ ފަރާތުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 3 (ތިނެއް) ގަޑިއިރު ތެރޭގައި، އެކަމުގެ ނޯޓިސް އެ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ނޯޓިހުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) އުޅަނދު އެހެން ތަނަކަށް ގެންދެވުނު ސަބަބު؛

(2) އުޅަނދު ގެންދެވުނު ތާރީހާއި ގަޑި؛ އަދި

(3) އުޅަނދު ގެންދެވުނު ތަން.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޕާކިންގުގައިވާ އުޅަނދު އެހެން ތަނަކަށް

ގެންދިޔުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އިޖުރާއަތުތަކާއި، އުޅަނދަށް ގެއްލުން ނުލިބޭނެ ގޮތަށް އުފުލައި ބަދަލުކުރުމުގެ މިންގަނޑުތަކާއި، އަދި ނޯޓިސް ފޮނުވުމާ ގުޅޭ ތަފްސީލީ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް އުޅަނދު ގެންދެވޭ ގަރާޖެއް

86. އަންނަނިވި ގަރާޖުތަކުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ބޭއްވުން، ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންނައުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ޕާކުކޮށްފައި ހުންނަ އެއްގަމު އުޅަނދު؛

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންނަންޖެހޭ އުޅަނދު؛

(ނ) އުޅަނދު ޓޯކޮށް، ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންނަންޖެހޭ ނުވަތަ ގެނެވިދާނެ ހާލަތުގައި، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުން ގަރާޖަކަށެވެ.

ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނެވޭ އުޅަނދު ދޫކޮށްލުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އިޖުރާއަތު

87. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދެއް ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނައުމަށްފަހު، އެކަމުގެ ނޯޓިސް، އެ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް، އަދި އެ އުޅަނދު ދުއްވަން އިނީ ވެރިފަރާތް ނޫންކަމުގައިވާނަމަ، އެ އުޅަނދު ދުއްވަން އިން ފަރާތަށް، ފަސްވެގެން 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ދޭ ނޯޓިސްގައި، އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމެނުންވާނެއެވެ.

(1) އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު؛

(2) އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރޭޝަން ވަގުތު؛

(3) އުޅަނދު ހުރި ތަން؛

(4) އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީވެފައިވާ މުއްދަތު؛

(5) އުޅަނދު އަނބުރާ ހޯދުމަށް ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކޮން ފަދަ ކަމެއް؛

(6) އުޅަނދު ހޯދުމަށް ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކާއި؛

(7) އުޅަނދު ދޫކުރެވޭނީ ވަކި މުއްދަތަކަށް ފަހުން ކަމުގައިވާނަމަ
އެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚު.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުޅަނދެއް ޗާޓަރކޮށް ފުރުމުގެ ބެލުމުގެ ދަރަޖަ ނަގުމަށްފަހު، ފުރުމުގެ ސަބަބު އިންސްޕެކްޝަނަށް އެދި ބޮޑު ބޭނުންކޮށް ފުރިގެން ދަތުރު ޗާޓަރކޮށްދޭ އޮޕަރޭޝަންތަކުގެ، އުޅަނދު ހިފެހެއްޓި ވަގުތުން ފުރިގެން ދިޔަވެގެން 6 (ހައެއް) ގަޑިއިރުގެ މުއްދަތުގައި އެކަން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އަންގާ އަންގުން، އެ އަންގުން އަންގާ ފުރުމުގެ އޮޕަރޭޓަރ ބަދަލުވާނަމަ، ދިޔަވެގެން 12 (ބާރަ) ގަޑިއިރުގެ މުއްދަތުގައި، އުޅަނދު ހިފެހެއްޓި ފުރުމުގެ ބެލުމުގެ ދަރަޖަ ނަގާފައިވާ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުޅަނދު ހިފެހެއްޓި ފުރުމުގެ ބެލުމުގެ ދަރަޖަ ނަގާފައިވާ ބަދަލުގެ ދަރަޖަ ބައްލަވާ ބަލަހައްޓަވާ ފަރާތަށް، އެ އޮޕަރޭޓަރ ކަނޑައަޅުއްވާނެއެވެ. އަދި، އުޅަނދު ހިފެހެއްޓި ފުރުމުގެ ބެލުމުގެ ދަރަޖަ ނަގާފައިވާ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުޅަނދު އެ ދަރަޖަގެ ބެލުމުގެ ދަރަޖަ ނަގާފައިވާ ބަދަލުގެ ދަރަޖަ ބަލަހައްޓަވާ ފަރާތުން ކަނޑައަޅައި އެ އޮޕަރޭޓަރ ފުރުމުގެ ބަދަލުވާނަމަ، އެވަގުތުން ހިނދުގާ ދިޔަވެގެން 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ މުއްދަތުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، އެ އުޅަނދެއް އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތާ އަންގަން ޖަވާބުދާރީވާނެއެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ އެއްވެސް މާއްދާއެއްގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓި އުޅަނދެއް، ވަކި މުއްދަތަކަށް ހިފެހެއްޓުމަށް އެ މާއްދާއަކުން ލާޒިމުކޮށްފައިވާނަމަ، އެވަގުތު އުޅަނދެއް ދޫކޮށްލައްވާނީ، އެ އުޅަނދާ ޖަވާބުދާރީވާނަމަކާއި މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ފުރިހަމަކޮށް ނިމުމުންނެވެ، އުޅަނދު ހިފެހެއްޓި ބޭއްވުން ޤާނޫނުން ލާޒިމުކުރާ މުއްދަތު ހަމަވުމުންނެވެ.

(ޅ) މި ޤާނޫނުގެ ހިފެހެއްޓި އުޅަނދެއް އަނބުރާ ޖަވާބުދާރީކަމާއި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތާއެވެ. އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް ޒިންމާއި އަދަދު

ފަރާތަކާ އުޅަނދު ހަވާލުކުރެވޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުތުތަކުގައި، އަދި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އިޖްރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސީ ދުއްވުމުގެ ބޭނުމުގެ ދަށުން ގެންދަވާ އުޅަނދަކީ، ވަކިން ނަގާފައިވާ އުޅަނދެއްނަމަ، އެ އުޅަނދެއް ޓެކްސީ ދުއްވުމުގެ ބޭނުމުގެ ދަށުން ގެނައުމުގެ ކުރިންބަލާ އެ އުޅަނދެއް އަސްބާރު ހެދުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި އެފަދަ ބަދަލެއްކުރުމުގައި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން އަދި ޓެކްސީ ފުރުޞަތު އަމުދުކުރެވޭނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖްރާއަތުތަކާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދެއް ޓެކްސީ ދުއްވުމުގެ ބޭނުމުގެ ދަށަށް ގެނައުމުގެކުރީގައި، ބޭނުމުގެ ދަށުގައި ބޭއްޖެހިކުލަގައި، އުޅަނދަށް ގެއްލުމެއް ނުލިބޭނެހެން ޑޮކިއުމަންޓް ސަލާމަތްކޮށް ރައްކާތެރިކަމާއެކު ފިހެވިފައި އަޅަންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް، މިފަދައިން އުޅަނދު ގެންދިޔުމުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ ބޭރުގެ ދަނޑުގައި ބަހައްޓާފައި ހުންނަ މުއްދަތުގައި، ޓެކްސީ ދުއްވުމުގެ ފުރުޞަތު ނުލިބި ނުވަތަ އިހުމާލުވެގެން އުޅަނދަށް ލިބޭ ގެއްލުމަކަށް އެ ފަރާތެއް ޒިންމާވާނެއެވެ.

88. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސީ ދުއްވުން ހިފެހެއްޓި އުޅަނދުތަކުން، އެ އުޅަނދުތަކުގެ ވެރިފަރާތުން ހަވާލުވުމަށް 1 (އެކެއް) މަސްދުވަސް ވުމުން، އެ އުޅަނދުތަކާބެހޭ މައުލޫމާތު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި އާންމުކުރުމުގެ އިތުރުން، ދިވެހި ނޫސްތަކުގެ ޒަރިއާއިން އެ މައުލޫމާތު އާންމުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި، އެފަދައިން މައުލޫމާތު އާންމުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް، އެ އުޅަނދާ ހަވާލުވުމަށް، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް ދޫކުރާނެއެވެ.

އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން އުޅަނދާ ހަވާލުވުން

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގައިވެސް އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން އެ އުޅަނދެއް ގެންގޮސްފައިނުވާނަމަ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތްތަކުންކުރެ ގޮތަކަށް އެ އުޅަނދަކާމެދު އަމަލުކުރުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އާންމުކޮށް ހުޅުވާލާ ނީލަމެއްގައި އެ އުޅަނދެއް ވިއްކާލުން؛

ނުވަތަ

(2) އެ އުޅަނދެއް ނައްތާލުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގައި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން އެ އުޅަނދެއް ގެންގޮސްފައިނުވާނަމަ، އެ މުއުލަތު ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ އުޅަނދަކާމެދު އަމަލުކުރާނެ ގޮތެއް މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީއަށް އުޅަނދެއް އާންމުކޮށް ހުޅުވާލާ ނީލަމެއްގައި ވިއްކާލުމަށް ނުވަތަ ނައްތާލުމަށް ލިބޭ ބާރު ތަންފީޛުކުރަން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ބޭނުމަކަށް ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއް ފިޔަވާ އެހެން ފަރާތަކާ ތަންފީޛު މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރާނަމަ، ހަވާލުކުރަންވާނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި، އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާފައިވާ ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އާންމުކޮށް ހުޅުވާލައި، ބީލަމުގެ އުސޫލުންނެވެ.

އާންމުކޮށް ހުޅުވާލައިގެން ނީލަންކިޔުން

89. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އުޅަނދެއް އާންމުކޮށް ހުޅުވާލައިގެން ނީލަންކިޔައި ވިއްކާލުމަށް މިނިސްޓްރީން ނިންމައިފިނަމަ، ނީލަންކުރުމުގެ އިޢުލާނުކުރުމާއި ކުރިއަށް ގެންދަންވާނީ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނީލަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ މަދުވެގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ކުރިން، އަންނަނިވި މައުލޫމާތު ހިމެނޭ ގޮތަށް އާންމުކޮށް ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމުގެ އިތުރުން މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓްގައި އަދި އާންމުވެސް ބޭނުންކުރާ މީޑިއާގައި އިޢުލާނުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ނީލަން ބޭއްވުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ތަނާއި، ގަޑިއާއި ތާރީޚު؛

(2) ނީލަންކުރާ އުޅަނދުފަހަރުގެ މައުލޫމާތު؛

(3) ނީލަން ފުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަގު؛

(4) ނީލަމުގައި ބައިވެރިވުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލު.

(ރ) ނީލަން ކުރިމަތިލުމުގެ ފުރުޞަތު ބޭނީ އުޅަނދެއް ވަކިން ނީލަންކިޔުމުގެ ބަދަލުގައި އުޅަނދުފަހަރުތައް އެއް ޖުމްލަގެ ގޮތުގައި ހަމަޖެހުއްސުމަށް ފަހުގައި ނީލަންކިޔުމުން ކަމަށްވާނަމަ، އެގޮތުގެމަތިން އުޅަނދުފަހަރު ޖުމްލަކޮށްގެން ނީލަންކިޔައި، ވިއްކާލެވިދާނެއެވެ.

(ބ) ނީލަންކިޔުމުގެ ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއްގައިވެސް ނީލަންކިޔާ އުޅަނދުފަހަރުގެ ހިސާބު ލިޔުމުން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން، ނީލަންކިޔާ އުޅަނދުފަހަރުގެ ބާވަތާއި، އަދަދާއި، ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ނަންބަރު އިންގޭގޮތަށް ލިޔުމަކަށްވުރެ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެމަތިން، އެ ތަކެތި ރެކޯޑުކޮށް މަސައްކަތްކުރި މުވައްޒަފުން ރެކޯޑުކުރި ފަރާތުން ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އުޅަނދު ނީލަންކިޔުމުގެ ކުރިން އެ އުޅަނދެއްގެ ތަފްސީލުބަޔާން މިނިސްޓްރީން ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ކ) ނީލަމުގައި ހުށަހަޅާ އަގުތައް، ނީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުން ހިނދުހިނދަށް އެނގޭނެގޮތަށެވެ. ނީލަމުގެ ބައިވެރިއަކު އަގެއް ހުށަހަޅައި، އެ އަގަށްވުރެ މަތި އަގެއް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ދިނުމުންވެސް، އިތުރު އަގެއް ނީލަމުގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ފަރާތަކުން ހުށަހަޅާފައިނުވާނަމަ، އެ އަގު ހުށަހެޅި ފަރާތް ނީލަން ކާމިޔާބުކުރި

ކުރުމުގައި ނިންމަންވާނެއެވެ.

(ށ) ނީލަން ކުރިއާބުކުރި ފަރާތުން، ނީލަން ކުރިއާބުކުރި އަގު، ނީލަން ނިމޭ ދުވަހުން ފެށިގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް ދައްކައި ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ނީލަން ކުރިއާބުކުރި ފަރާތުން މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގައި ފައިސާ ދައްކައި ހަވާލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، ނީލަމުގައި 2 (ދެވަނަ) ވަނައަށް އެންމެ މަތިން އަގު ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެ ފަރާތުން ނީލަމުގައި ހުށަހެޅި އަގު ދައްކައި، އެގަނޑު ގަތުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.

(ރ) ނީލަމުގައި 2 (ދެވަނަ) ވަނައަށް އެންމެ މަތިން އަގު ހުށަހެޅި ފަރާތުންވެސް މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނީލަމުގެ އަގު ދައްކާފައިނުވާނަމަ، އެ އެގަނޑެއް ނުވަތަ އެގަނޑުތައް އަލުން ނީލަންކުރާނީއެވެ.

(ބ) އެގަނޑު ގަތް ފަރާތުން ފައިސާ ދައްކައި ހަވާލުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މިނިސްޓްރީން އެގަނޑު ނުވަތަ އެގަނޑުތައް އެ ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ނީލަންކިޔައިގެން ފުރަތަމަ ފަހަރު އެގަނޑު ވިއްކައިނުލެވުނަސް، ދެވަނަ ފަހަރަށް އެގަނޑު ނީލަންކިޔަންވާނެއެވެ.

(ކ) އެގަނޑު ނީލަންކިޔުމާ ގުޅޭގޮތުން މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުގެ އިތުރުން، އެގަނޑު ނީލަންކިޔުމުގައި ޢަމަލުކުރަންވާނެ ގޮތާއި އަދި ނީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އެގަނޑު ނައްތާލުން

90. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެގަނޑެއް

ނައްތާލުމަށް މިނިސްޓްރީން ނިންމާފައިވާނަމަ ނުވަތަ އެ އަމުރުގެ ދަށުން އުޅަނދު ނީލަންކިޔުމަށް ނިންމައި، މި ޤާނޫނުގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނީލަންކިޔުމުގެ އިޖުރާއަތު ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި އުޅަނދު ނީލަންކިޔައިގެންވެސް ވިކިފައިނުވާނަމަ، އުޅަނދު ނައްތާލުމުގެ އިޖުރާއަތު މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުރިއަށް ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނައްތާލުމަށް ކަނޑައަޅާ އުޅަނދުތައް ނައްތާލަންވާނީ، އޭގެ ސަބަބުން ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު އެންމެ ކުޑަވާނެ ގޮތަކަށް އަދި ކަމާގުޅޭ ގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތް ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުޅަނދެއް ނުވަތަ އުޅަނދުތަކެއް ނައްތާލުމަށް ނިންމައިފިނަމަ، އެ އުޅަނދުތަކުގެ މައުލޫމާތު، އުޅަނދު ނައްތާލުމުގެ މުއްދަތުގެ ސަރުކާރު ބަންދުދުވަސް 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ކުރިން އާންމުކޮށް ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމުގެ އިތުރުން މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި އަދި އާންމުކޮށް ޗާޕުމީޑިއާތަކުގައި މިނިސްޓްރީން އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

ފައިސާ ޖަމާކުރުމާއި، ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ ހޯދުން

91. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނެގޭ ފީތަކާއި، ކުއްޔާއި ޖޫރިމަނާތަކާއި، ބޮޑިކް ފުރުސަތުގެ ބަދަލުގެ ދަރަނި ނެގޭ އުޅަނދު ނީލަންކިޔައިގެން ލިބޭ ފައިސާއާއި، އެހެންވެސް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ހުރިހާ ފައިސާއެއް ޖަމާކުރާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ފަންޑަށް ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރާ ޖޫރިމަނާތަކާއި ފީގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ، ނުދައްކާ ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅުއަޅައި، ދައްކަވައިގެން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ހޯދުމުގެ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރާނީ ޤާނޫނު

ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) ގައި ކަމާގުޅޭގޮތުން ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީންނެވެ.

ޖޫރިމަނާއާ ގުޅިގެން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން

92. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރެވޭ ޖޫރިމަނާއާ ގުޅިގެން މިނިސްޓްރީއަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅޭނެ ނިޒާމެއް، މިނިސްޓްރީން ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޤާއިމުކުރާ ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ނިޒާމުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ޝަކުވާތައް ބަލައި، ޖޫރިމަނާކުޑަކުރުން މުރާޖަޢާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުޑަކުރުން މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު، އެ ޖޫރިމަނާ ބާޠިލުކުރަންޖެހޭނަމަ، އެ ޖޫރިމަނާއެއް މިނިސްޓްރީން ބާޠިލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޝަކުވާ ހުށަހެޅޭނެ ނިޒާމުގައި، އެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ހުށަހަޅާ ޝަކުވާތައް ބަލައި، ޖޫރިމަނާކުޑަކުރުން މުރާޖަޢާކުރެވޭނެ ބާވަތްތަކާއި، ހަމަހަމަކަމާއެކު އެކަން ކުރެވޭނެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޖޫރިމަނާކުޑަކުރުން ބާޠިލުކުރާއިރު، ޖޫރިމަނާ ކުރެވުނު ފަރާތުން ޖޫރިމަނާ ފައިސާ ދައްކާފައިވާނަމަ، ޖޫރިމަނާ ފައިސާ ބާޠިލުކުރުމަށް ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ފައިސާ އެ ފަރާތަށް އަނބުރާ ރައްދުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

ޑިޖިޓަލް ފެސިލިޓީއެއް ބޭނުންކޮށްގެން ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުން

93. (ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވާ ކަންކަން ތަޙުޤީޤުކުރުމާއި، ކޯޓަށް ދައުވާކުރުމާއި، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޑިޖިޓަލް ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް ފެސިލިޓީތަކާއި ނިޒާމުތައް

މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ޤަވާޢިދުތައް ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބޭނުންވާ ޤަވާޢިދު ތަރުތީބުކުރުމުގައި ހާއްސަ މިނިސްޓްރީން ނިޒާމު ވަސީލަތްތައް ބޭނުންވާ ފުރުޞަތު ބޭނުންކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، އެކަމުގެ މަޢުލޫމާތު އާންމުކޮށް އަންގައި އިޢުލާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބޭނުންކުރާ މިނިސްޓްރީ ނިޒާމުގައި ގުޅިގެންވާ ރިޕޯޓުކުރާ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތު ބޮޑުއެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ޤަވާޢިދުގައި ބާރުއަޅާ ގޮތުގެމަތިން ރައްކާތެރިކަމާއި ބެލެހެއްޓުންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ބޮޑުއެއްގެ މައްސަލަ ބަލާ މި ޤާނޫނު ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ޤަވާޢިދުގެ ދަށުން ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފިނަމަ، އެ ފިޔަވަޅަކާ ގުޅޭ އެންމެހައި ރިޕޯޓުކުރާ ބޮޑު، މަދުވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ޤަވާޢިދުގައި ބާރުއަޅާ ގޮތުގެމަތިން ސަލާމަތްކޮށް ރައްކާތެރިކަމާއި ބެލެހެއްޓުން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.

އަށްވަނަ ބާބު

މާލީ ސަރަޙައްދަށް ހިނގާ ހާއްސަ އުސޫލުތައް

ބާބުގެ މަޤްޞަދު

94\. (ހ) މި ބާބުގެ ބޭނުމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ އެހެނިހެން ރަށްރަށާއި ސަރަޙައްދުތަކާ ހިލާފަށް މާލީ ސަރަޙައްދުގެ އާބާދީ ބޮޑުވެ، އެ ސަރަޙައްދުގައި ބޭނުންކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދު އިތުރުވުމުގެ ސަބަބުން ބޮޑުވެދާ ގޮސްޓަމަށްބަރު ދަތިތަކާއި ވާދީ، އެކަށަކަށް ހައްލުކުރުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ހިންގުމާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ޝަރުޠުތައް، މާލީ ސަރަޙައްދުގައި

ހިންގުމުގައި ތަފާތުކުރުމަށްޓަކައި އެ ސަރަޙައްދުގައި ހިނގާނެ ޚާއްޞަ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމެވެ.

(ނ) މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކަށް އަމަލުކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚުގެ ނިޔަލަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މި ބާބުގެ ދަށުން މާލެ ސަރަޙައްދުގައި ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރެވޭން ނެތް ކަމަށް މިނިސްޓަރަށް ފާހަގަކުރެވޭނަމަ، އެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގެ ބާރު، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ 30 (ތިރީސް) ދުވަސް ކުރިން ނެޝަނަލް ޕްލޭނިންގ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅައި، އެ ކައުންސިލުން އެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ރުހުން ދީފިނަމަ، 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށްވުރެ އިތުރުނުވާނޭ ގޮތުގެ މަތިން، އެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ބ) މި ބާބަށް އަމަލުކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ރުހުން ދީފިނަމަ، އެކަން އެވަގުތުން ކަނޑައަޅައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން މިނިސްޓްރީން ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި ބާބުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި މާލެ ސަރަޙައްދު ކަމަށް ބެލެވޭނީ ތިލަފުށި، މާލެއާއި، ހުޅުމާލެއާއި ވިލިމާލެ ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(ކ) މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތައް ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި މާލެ ސަރަޙައްދަށް ރަޖިސްޓްރޭޝަން އެންޑް ބިލްޑިންގ މެނޭޖްމަންޓް ކޮންޓްރޯލް ޕްލޭން ކަމުގައި ބަލަހައްޓާނެއެވެ.

(ގ) މި ބާބުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ބިންބޭނުންކުރުމުގެ މާލެ ސަރަޙައްދުގައި މި ގާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމުންތައް ނިންމާނީ، ނެޝަނަލް ޕްލޭނިންގ ކައުންސިލްގެ ލަފާގެ މަތިން މިނިސްޓްރީން ބޯޑެއް ޕްލޭނިންގ

އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީއަށް.

95. ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީ

(ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، "ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީ" ގެ ނަމުގައި ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއް އުފެދުނީއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފެދޭ އޮތޯރިޓީ ހިންގާނީ މިނިސްޓްރީގެ ދަށުންނެވެ. އަދި، އެ އޮތޯރިޓީގެ ހިންގުމާ ގުޅޭގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީވާނީ މިނިސްޓަރެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީ އުފެދުމާއެކު، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން ހިނގަމުން އައި ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީގެ ޤާނޫނީ ޒިންމާތަކާއި، މުވައްޒަފުންނާއި، އިލްތިޒާމުތަކާއި، މުދަލާއި ވަސީލަތްތަކާއި، އިމްތިޔާޒުތައް މި ޤާނޫނުގައިވާ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އޮތޯރިޓީއަށް ބަދަލުވާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، ނުވަތަ އެ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މުއްދަތު އިތުރުކުރާ ހާލަތުގައި އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީ އުވުނީއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީ އުވުމާއެކު، އެ އޮތޯރިޓީގެ ޤާނޫނީ ޒިންމާތަކާއި އިލްތިޒާމުތަކާއި، މުވައްޒަފުންނާއި، އެއްބަސްވުމެއް ނުވަތަ އެއްވެސް މުއާމަލާތެއްގެ ދަށުން އެ އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިފައިވާ ހައްގުތަކާއި އެ އޮތޯރިޓީން އަދާކުރަންޖެހޭ އިލްތިޒާމުތަކާއި، އެ އޮތޯރިޓީގެ މިލްކުވެރިކަމުގެ ދަށުގައި ނުވަތަ ބެލެހެއްޓުމުގެ ދަށުގައި ހުރި މުދަލާއި ވަސީލަތްތައް، އެ ހިނދުން ފެށިގެން މިނިސްޓްރީއަށް ބަދަލުވާނެއެވެ.

އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް

96. (ހ) މާލެ ސަރަހައްދުގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ އެންމެހައި ކަންކަން ރަގަޅު ހިންގުމުގެ ގޮތުން، ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީއަށް އަންނަނިވި މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) މާލެ ސަރަހައްދުގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމަށް ދިމާވެފައިވާ މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމާއި މަގުތައް ތޮއްޖެހުމުގެ މައްސަލަ ހައްލުކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ސިޔާސަތުތަކާއި ފްރޭމްވޯކުތައް ކަނޑައަޅުން؛

(2) މާލެ ސަރަހައްދުގައި ހަރުދަނާ ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި، އަރބަން ޕްލޭނިންގ މިންގަނޑުތަކަށް ހާއްސަ އިސްކަމެއް ދީގެން އެ ސަރަހައްދުގެ މަގުތައް ރާވުމާއި، ތަރައްޤީކުރުން؛

(3) މާލެ ސަރަހައްދުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ކޯޓާ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުމާއި، ކޮންމެ އަހަރަކު އެ ސަރަހައްދުން ނައްޓާލެވޭ ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ބާތިލުކުރެވޭ އުޅަނދުގެ ޖުމްލަ ޢަދަދުގެ 30% (ތިރީސް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ ގޮތެއްގެމަތިން އަލަށް އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކޮށްދިނުން؛

(4) މާލެ ސަރަހައްދަށް ހާއްސަ ޕާކިންގްގެ ތަފާތު ނިޒާމުތައް ތަރައްޤީކުރުމާއި، ޕާކުކުރުމުގެ ހާއްސަ މިންގަނޑުތަކާއި އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅުން؛

(5) އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭހެން، ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި އާންމުންނަށް ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ފަދަ އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކޮށް ހިންގުން؛

i. ސްކޫލް ކުދިންގެ ހާއްސަ ބަސުގެ ހިދުމަތް؛

ii. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ބަސުގެ ހިދުމަތް.

(6) މާލެ ސަރަހައްދުގެ މަގުމަތީގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން

އިތުރުކުރުމަށާއި، އެއްގަމުގައި ދުއްވާ އުޅަނދުތަކުގެ ފެންވަރު ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި އާ އުޅަނދުތަކަށް ބޭނުންކުރާ މުއްދަތުގައި ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި، ޒަމާނީ ޓެކްނޮލޮޖީގެ އެހީގައި އުޅަނދުތަކުގެ ރޯޑްވަރދިނަސް އިންސްޕެކްޝަން ހެދުމުގެ ނިޒާމު ހަރުދަނާކުރުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން އޮޓޮމޯޓިވް ވެހިކަލް އިންސްޕެކްޝަން ނިޒާމް ޤާއިމުކުރުން؛

(7) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީން ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އެނޫންވެސް އެންމެހައި މަސައްކަތްތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޚިދުމަތްތައް ޤާއިމުކޮށް ފޯރުކޮށްދޭންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގައި ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

މޮބިލިޓީ ރިފޯމް ޕްރޮގްރާމް

97. (ހ) މާލެ ސަރަހައްދުގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ހަރުދަނާކޮށް މި ޤާނޫނުގެ 96 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި، އެ ސަރަހައްދަށް ޚާއްޞަ މޮބިލިޓީ ރިފޯމް ޕްރޮގްރާމެއް ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީގައި ޙަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޕްރޮގްރާމް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ދިގުވެގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވާލައި، ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީން ޢާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޕްރޮގްރާމް އެކުލަވާލަންވާނީ އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމާ އެކުގައެވެ.

(1) މާލެ ސަރަހައްދުގެ އެއަރޕޯޓުގެ އާބާދީއާއި، ކުރިއަށްއޮތް ތަނުގައި އާބާދީ އިތުރުވާނެކަމަށް ލަފާކުރާ މިންވަރާއި، މަގުތަކާއި އުމްރާނީ ވަސީލަތްތަކުގެ ޖާގައާއި، އިޤްތިޞާދީ އަދި އިޖްތިމާޢީ ގޮތުން ކުރާނެ އަސަރުތަކާއި ތިމާވެއްޓަށް، ކުރާއަސަރުތަކަށް ބަލައިގެން އުޅަނދުފަހަރު ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ ހައްދު ކަނޑައެޅުން؛

(2) މާލެ ސަރަހައްދުގައި އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ އުޅަނދުފަހަރާއި އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވައި ބޭނުންކުރުމަށް މަގުފަހިވާން ގޮތަށް މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށައިގެން އެ ސަރަހައްދުގެ މަގުތަކާއި ގެރިޖަށް އެކުލަވާލާފައިވާ ގޮތް ރީސްޓްރަކްޗަރކުރާނެ ގޮތް ކަނޑައެޅުން؛ އަދި

(3) މަގުމަތީގެ ބޮޑުޖެހުން ކުޑަކުރުމަށާއި، ޕާކިންގ މައްސަލަތަކަށް ދާއިމީ ހައްލެއް ހޯދުމަށާއި، މަގުމަތީގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި ޤާނޫނީ އަދި އިދާރީ އުސޫލުތަކެއް ގެނެސްގެން އިންފޯސްމަންޓް ފުރިހަމަ، އެ ބަދަލުތައް ތަންފީޛުކުރުމުގެ ރޭވުން ކަނޑައެޅުން.

މާލެ ސަރަހައްދުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނެ އުޅަނދު އުޅަނދުގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުން

98. (ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މާލެ ސަރަހައްދުގައި އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނެ އެންމެ މަތީ އަދަދު ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މާލެ ސަރަހައްދުގައި އުޅަނދުފަހަރު ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނެ އެންމެ މަތީ އަދަދު ކަނޑައެޅުމަށްފަހު ކަމާގުޅޭ ދިރާސާކޮށް ހަދައި ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީން ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅައި

ފާސްކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން މާލޭ ސަރަހައްދުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްދެވޭނެ އެންމެ މަތީ އަދަދު ކަނޑައަޅުމުން، މިނިސްޓަރު އެކަން އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓަރީކޮށްދެވޭނެ އުޅަނދުގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުމުގައި، އެފަދައިން ކަނޑައަޅާ އަދަދު އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ މަދުވެގެން 6 (ހައެއް) މަސްދުވަސް ކުރިން އެކަން އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކުރަންވާނެއެވެ.

މަތްޖެހިގެން އޮކްޝަން ފީ

99. (ހ) މާލޭ ސަރަހައްދުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދުތަކުން، އެންނަނި ޕާރކިންގކަމުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މަތްޖެހިގެން އޮކްޝަން ފީއެއް، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން ދައްކަންވާނެއެވެ.

(1) އަލުއެތި ވެރިފަރާތުގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރާ އުޅަނދުގެ ޖުމްލަ އަދަދު 2 (ދޭއް) އަށްވުރެ އިތުރުވާނަމަ، އެފަދައިން އިތުރުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކަށް ރަޖިސްޓަރީ ދޫކުރުމުގައި؛ ނުވަތަ

(2) އަލުއެތި ވެރިފަރާތުގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ 1 (އެކެއް) ބާވަތެއްގެ އުޅަނދު އަދަދު 1 (އެކެއް) އަށްވުރެ އިތުރުވާނަމަ، އެފަދައިން އިތުރުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކަށް ރަޖިސްޓަރީ ދޫކުރުމުގައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މަތްޖެހިގެން އޮކްޝަން ފީ ދައްކަންޖެހޭ އުޅަނދުތައް ރަޖިސްޓަރީކުރުމާގުޅޭ ހުއްދަ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތަކާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަލްޓިޕަލް އޯނަރޝިޕް ފީއަކީ، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން އުޅަނދަށް ދައްކަންޖެހޭ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ފީއާއި، އަހަރީ ފީގެ އިތުރުން ދައްކަންޖެހޭ ފީއެކެވެ.

(ރ) މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، އަމިއްލަ ފަރުދުންގެ ނުވަތަ ގާނޫނީ ޝަޚްޞުންގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މިންވަރަށްވުރެ އިތުރުވާނަމަ، މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ އުޅަނދުތަކުގެ ރަޖިސްޓްރީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މިންގަނޑާ ފެތޭގޮތަށް ހަދަންވާނެއެވެ. އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މިންގަނޑާ ފެތޭގޮތަށް ހަދާފައިނުވާނަމަ، އެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، އިތުރުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކަށް މި ގާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މަލްޓިޕަލް އޯނަރޝިޕް ފީ ދައްކަން ޖެހޭނެއެވެ.

ޕަބްލިކް ޑޮކިއުމަންޓް ސެންޓަރ

100. (ހ) މާލީ ސަރަޙައްދުގެ ޕަބްލިކް ޑޮކިއުމަންޓާއި ދަފުތަރުތަކުގެ ޚިދުމަތްތައް ހަރުދަނާކުރުމަށްޓަކައި، ގެޒެޓަރ މާލީ ޕަބްލިކޭޝަންސް އެންގޭ މޮބައިލް އެޕްލިކޭޝަން ކަނޑައަޅާ ސިވިލްސަރވިސްކަމާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ހިނގާ ޕަބްލިކް ޑޮކިއުމަންޓް ސެންޓަރެއް މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭ ތާރީޚުން 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މާލީ ސަރަޙައްދުގައި ގާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ގާއިމުކުރާ ޕަބްލިކް ޑޮކިއުމަންޓް ސެންޓަރުގެ އޮޕަރޭޝަންތައް ހިންގައި ބަލަހައްޓާނީ ޕަބްލިކް ފުލުހުންނެވެ.

(ނ) މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި، މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭ ތާރީޚުން 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މާލީ ސަރަޙައްދަށް މަދުވެގެން ބޭނުންވާނެ ޕަބްލިކް ފުލުހުންގެ އަދަދު ދެނެގަތުމަށް ބޭނުންވާ ދިރާސާތައް ހަދައި، އެ ދިރާސާގެ އަލީގައި

ތައްޔާރުކުރެވޭ ރިޕޯޓެއް ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީން ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅައި ފާސްކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ކައުންސިލުން އެ ރިޕޯޓު ފާސްކުރުމުން، އެކަން ފާސްކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 2 (ދޭއް) ހަފްތާދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ރިޕޯޓު ޕަބްލިކް ކުރުމުން މީޑިއާއަށް ހާމަކުރަންވާނެއެވެ.

ލޭންޑް ޓްރާންސްޕޯޓް މޮބިލިޓީ ފަންޑު

101. (ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މާލޭ ސަރަޙައްދުގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ކަންކަން ރާވައި ހިންގުމަށްޓަކައި "ލޭންޑް ޓްރާންސްޕޯޓް މޮބިލިޓީ ފަންޑު" ގެ ނަމުގައި ފަންޑެއް އުފައްދަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފެދޭ ފަންޑުގައިވާ ފައިސާއަކީ ޚާއްޞަ ބަލައި ފަންޑު ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމާއި، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ އިދާރާއަކުންނެވެ. އަދި އެ ފަންޑުގެ ރައުސްމާލު އެކުލެވިގެންވާނީ އަންނަނިވި މާލީ މަސްދަރުތަކުގެ މައްޗަށެވެ.

(1) މާލޭ ސަރަޙައްދުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދުފަހަރު ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ ފީ އަދި ލައިސަންސް ފީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ އާމްދަނީގެ ބައެއް؛

(2) މާލޭ ސަރަޙައްދުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދުގެ އަހަރީ ފީ އަދި ވެހިކަލް ރޯޑްޓެކްސް ފީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ އާމްދަނީގެ ބައެއް؛

(3) މާލޭ ސަރަޙައްދުގެ ތެރޭގައި މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފުވުމުން ކުރާ ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ލިބޭ އާމްދަނީގެ ބައެއް؛

(4) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ފަންޑަށް ފައިސާ ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، އެ ފައިސާ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެހައި އާމްދަނީއެއް ޖަމާކުރަންވާނީ ސިޓީ އެ ފަންޑަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އުފެދޭ ފަންޑުގައި ހުންނަ ފައިސާ ބޭނުންކުރަންވާނީ ހަމައެކަނި އަންނަނިވި ކަންކަމަށެވެ.

(1) މާލޭ ސަރަޙައްދުގައި ޤާއިމުކުރުމަށް ނުވަތަ ތަންފީޛުކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި؛

(2) މާލޭ ސަރަޙައްދުގެ މަގުތަކުގައި ޓްރެފިކް ނިޝާންތައް ހަރުކުރުމާއި، ރޯޑު މާކިންގް ހެދުމާއި، ޕާކިންގް އަދި ޓްރެފިކް ސިގްނަލްތަކާ ގުޅޭ އަލިކަމާއި ވަސީލަތްތައް ތަރައްޤީކުރުމަށް؛

(3) މާލޭ ސަރަޙައްދުގައި މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭކަމަށް މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އެހެނިހެން ކަންކަމަށް.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އުފެދޭ ފަންޑަށް ފައިސާ ލިބުނު ގޮތާއި ފައިސާ ޚަރަދުކުރެވުނު ގޮތުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓެއް، ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް ނިމުމާ ދިމާވެގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީން އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، ނުވަތަ އެ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މުއްދަތު އިތުރުކުރާ ޙާލަތުގައި އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ ފަންޑު އުވިނީއެވެ. އަދި، އެ ފަންޑު އުވުމާ ހަމައަށް އެ ފަންޑުގައި ހުރި ފައިސާ ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށް ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން ފަންޑު އުވިގެންދާ ޙާލަތެއްގައި، ފަންޑުގެ އެކައުންޓްތަކުގެ ފައިނަލް ސްޓޭޓްމަންޓް ހެދުން ރިޕޯޓެއް، މިނިސްޓްރީން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޖިލީހަށް މިނިސްޓަރު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ނުވަވަނަ ބާބު

ކުށާއި އަދަބު

ފަރުވާކުޑަކޮށް ނުވަތަ
ނުރައްކާތެރިކޮށް ދުއްވުން

102. (ހ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި، ފަރުވާކުޑަކޮށް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރިކޮށް އުޅަނދެއް ދުއްވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަދަބަކީ، އެ ކުށުގެ އަމަލުގެ ކުށްބޮޑުމިނަށް ބަލައި، ކުށްކުރި ފަރާތަށް 25,000/- (ފަންސަވީސްހާސް) ރުފިޔާއާއި 100,000/- (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަމަލުގެ ސަބަބުން މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ކުށުގެ އަދަބަކީ، އެ އަމަލުގެ ކުށްބޮޑުމިނަށް ބަލައި، ކުށްކުރި ފަރާތަށް 100,000/- (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި 500,000/- (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަމަލުގެ ސަބަބުން މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ލިބިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ މީހަކު މަރުވެއްޖެނަމަ، އެ ކުށްކުރި މީހެއްގެ މައްޗަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ޖިނާއީ ދަޢުވާ އުފުލުމަކަށް މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަށް ދެވޭ އަދަބުން، މި މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާގެ އިތުރުން، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތަކަށް ކުށްކުރި މީހާގެ ދަށުގައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހާއި 10 (ދިހައެއް) އަހަރުދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ބާޠިލުކޮށް، އެ ފަރާތަށް އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސެއް އެ މުއްދަތަށް ޢާއްމުގެ ބައްޔެއް ގެއްލިގެން ދޫކޮށްފައިވާ ކަމަށް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. ނުވަތަ އުޅަނދު ދުއްވި ފަރާތަކީ، ލައިސަންސް ލިބިފައިނުވާ ފަރާތެއްނަމަ،

އެ މުއްދަތަކީ ލައިސަންސެއް ހުއްޓިފައިވާ ކުރިން ހަފްތާއަކަށް ނުވާ ކަމަށް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން، ކުރުކުރި މީހާގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ބާޠިލުކޮށްފައިވާނަމަ، ލައިސަންސް އޮތުމުގެ ހަމަ އުފެއްދުމަށްފަހު، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ފަރާތަކަށް ލައިސަންސް ދޫކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބާރުލައިދޭ ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅުތަކުގެ އިމްތިޙާން މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޕްރެކްޓިކަލް ފިޔަވަޅުތައް ފާސްވެއްޖެނަމައެވެ.

އެހެން ފަރާތަކާ އުޅަނދުގެ ކޮންޓްރޯލް ހަވާލުކުރުން

103. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަމުންދާ ފަރާތަކުން، އުޅަނދު ދުއްވަމުންދާއިރު، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) އުޅަނދުގެ ކޮންޓްރޯލް، ކުޑަކުއްޖަކާ ނުވަތަ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ލިބިފައިނުވާ ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރުން؛

(2) އުޅަނދުގެ ކޮންޓްރޯލް، ޕެސެންޖަރުންގެ ސީޓުއެއްގައިވާ ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަދަބަކީ، އެ ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ބަލައި، އުޅަނދުގެ ކޮންޓްރޯލް އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރި މީހާ -/25,000 (ފަންސަވީސްހާސް) ރުފިޔާއާއި، -/50,000 (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާގެ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ކުށުގެ އަދަބަކީ، އެ ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ބަލައި، -/50,000 (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާއި، -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާގެ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން

ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތްތަކުގައި، އުޅަނދުގެ ހުންގާނުގެ ކޮންޓްރޯލް ބަދަލުކުރި ކުޑަކުއްޖާ ކުރުގައިވާނަމަ މި މާއްދާގެ (ސ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްކުރި ފަރާތަކަށް ކަނޑައަޅަންވާނީ، އެ އަދަބުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ އެންމެ ބޮޑު އަދަބެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ސ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖަރީމާއެއްގެ ސަބަބުން މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ލިބިއްޖެނަމަ ނުވަތަ މީހާ މަރުވެއްޖެނަމަ، އެ ކުށްކުރި މީހެއްގެ މައްޗަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޖިނާއީ) ގެ ދަށުން ޖިނާއީ ދައުވާ އުފުލުމަކަށް މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ސ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކާ ގުޅޭގޮތުން، މި މާއްދާގެ (ނ)، (ށ) އަދި (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގެ އިތުރުން، ކުށްކުރި މީހާއަށް ދޫކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހާއި 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ބާޠިލްކޮށް، އެ ފަރާތަކަށް އެއްގަމު އުޅަނދު ލައިސަންސެއް އެ މުއްދަތަކަށް ހޯދުމުގެ ހައްޤު ގެއްލުވުން ކޯޓުން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް އުޅަނދު ދުއްވި ފަރާތަކީ، ލައިސަންސް ލިބިފައިނުވާ ފަރާތެއްނަމަ، އެ މުއްދަތަކަށް ލައިސަންސެއް ހޯދުން އެދި ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު ނުލިބޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން، ކުށްކުރި މީހާގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ބާޠިލްކުރެވިފައިވާނަމަ، ލައިސަންސް އޮތުމުގެ ހައްޤު އަލުން ލިބޭނީ، އެ ފަރާތަކުން ލައިސަންސް ދޫކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވުމުގެ އިތުރުން މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޓެސްޓްތައް ފުރިހަމަކޮށް ފާސްވެއްޖެނަމައެވެ.

އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް ބަދަލުނުކޮށް ދުއްވުން

104. (ނ) އެއްގަމު އުޅަނދެއް ވިއްކުމަށްފަހު ނުވަތަ މީހަކަށް ދިނުމަށްފަހު، މި ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް ބަދަލުނުކޮށް އުޅަނދު ދުއްވުމަކީ ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވި ނުވަތަ ބޭނުންކުރި ފަރާތެއް -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

ރަޖިސްޓްރީ ބާޠިލުކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް ބޭނުންކުރުން

105. (ނ) މި ޤާނޫނުގެ 39 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ގެންދިޔުން ފިޔަވައި އެއްގަމު އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓްރީނުކޮށް އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ދުއްވުމަކީ ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަކީ ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރީ ބާޠިލުކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް، ރަޖިސްޓްރީކުރުމަކާނުލައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެތެރޭގައި ދުއްވުމަކީ ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވި ނުވަތަ ބޭނުންކުރި ފަރާތެއް -/10,000 (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމުގެ އިތުރުން، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އުޅަނދުގެ އަހަރީ ފީ ނުދައްކާ އުޅަނދު ބޭނުންކުރުން

106. (ނ) އަހަރީ ފީ ދައްކަންޖެހޭ އުޅަނދެއް، ފީ ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހު، ފީ ނުދައްކާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ދުއްވުމަކީ ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވި ނުވަތަ ބޭނުންކުރި ފަރާތަށް -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރެކޯޑުކުރުމުގެ އިތުރުން، އުޅަނދުގެ އަހަރީ ފީ ނުދައްކާތާ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަސް ފާއިތުވެއްޖެނަމަ، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ރޯޑްވަރދިނަސްގެ ސަރޓިފިކެޓް ފުރިހަމަނުކުރުން

107. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ފުރިހަމަނުކޮށް ނުވަތަ ރޯޑްވަރދިނަސްގެ މުއްދަތު ހަމަވެފައިވާ އާނުކޮށް އުޅަނދު ދުއްވުމާއި ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވި ނުވަތަ ބޭނުންކުރި ފަރާތަށް -/1000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރެކޯޑުކުރުމުގެ އިތުރުން، އުޅަނދުގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ހަދަންޖެހޭތާ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަސް ފާއިތުވެއްޖެނަމަ، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ރޯޑްވަރދިނަސް ސަރޓިފިކެޓްދޫކުރުން

108. (ހ) ރޯޑްވަރދިނަސް ހެދުމަށް ހުއްދަ ދެވިފައިވާ ފަރާތަކުން މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފަށް އެ ހެދުމަށް ފާސްކޮށްދިނުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތަކުގެ އަދަބަކީ، -/20,000 (ވިހިހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ. އަދި، އެ ތަނެއްގެ ވިޔަފާރީގެ ހުއްދަ 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ހިފެހެއްޓުމަށް ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއަށް ހުއްދަކުރުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ބައްތިއާ ޚިލާފަށް އަމަލުކުރުން

109. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ އެއްވެސް ފަރާތަކުން މަގުމަތީގެ ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ބައްތިއާ ޚިލާފަށް އަމަލުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) ވަކި ބާވަތެއްގެ އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ވަކި ލައިސަންސް ކަނޑައެޅިފައިވާ މަގުތަކުގައި، އެ އުޅަނދަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ލައިސަން ފިޔަވައި އެހެން ލައިސަންސެއްގައި ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) އާ ޚިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވި ފަރާތެއް -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

ކަނޑައެޅިފައިވާ ދުވެލިއަށްވުރެ ބާރަށް ދުއްވުން

110. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ދުވެލީގެ މިންގަނޑަށްވުރެ ބާރަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެއްގަމު އުޅަނދެއް ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވި ފަރާތާމެދު އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރުވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެ އުޅަނދު ދުއްވި މީހާއާމެދު މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިތުރުން، އެ ފަރާތުން ދުއްވި އުޅަނދު ގިނަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ހިފަހައްޓަންވާނެއެވެ.

ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ހައިވޭގައި އުޅަނދު ދުއްވުމާއި މަޑުކުރުން

111. (ހ) ހައިވޭއެއްގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ދުވެލީގެ މިންވަރަށްވުރެ ބޮޑަށް ނުވަތަ އެންމެ މަދުވެގެން ދުއްވާން ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ދުވެލީގެ މިންވަރަށްވުރެ މަދުން ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) އަމިއްލަ ބާރު ނުފޯރާ ފަދަ ސަބަބެއް ނުވަތަ ޓްރެފިކް ސަބަބެއް ގުޅިގެން ފިޔަވައި، ހައިވޭއެއްގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ހުއްޓާލުން ނުވަތަ މަޑުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަމިއްލަ ބާރު ނުފޯރާ ފަދަ

ސަބަބެއް ނުވަތަ ޤުދުރަތީ ސަބަބެއް މެދުވެރިވެގެން ހައިވޭއެއްގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރަން ނުވަތަ މަޖުބޫރުވަންޖެހުނު ހާލަތުގައި އަމަލުކުރަންވާނެގޮތް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވި ފަރާތާމެދު އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، އެ ފަރާތެއް ދުއްވި އުޅަނދު، 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޓޯކޮށް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދިއުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) އާ ޚިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވި ފަރާތާމެދު އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/4,000 (ހަތަރުހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކޮށްފި މީހަކާމެދު މި މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިތުރުން، އެ ފަރާތެއްގެ ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ހިފެހެއްޓޭނެއެވެ.

112. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދުގައި ހަރުކުރުމަށް ދޫކުރާ ނަންބަރު ހަރުނުކޮށް، ނުވަތަ ނަންބަރު ބޯޑު އެނގޭނެހެންފެންނާގޮތަށް ހަރުނުކޮށް، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފު ގޮތަކަށް ނަންބަރު ހަރުކޮށްގެން އެއްގަމު ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދުގައި ނަންބަރުބޯޑު ނުހަރުކޮށް ނުވަތަ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ނަންބަރު ހަރުކޮށްގެން ދުއްވުން

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އެއްގަމު ދުއްވާ މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއި މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު އެއްގަމު ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ނ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދުފަހަރުގައި ނުވަތަ ޚިދުމަތްދޭ ތަނެއްގައި ހަރުކުރުމަށް ދޫކުރާ ނިޝާން ނެތި ޚިދުމަތް ދިނުމަކީ އަދި އުޅަނދު ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ޚިލާފަށް ޚިދުމަތްދިން ފަރާތުގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ށ) މިނިސްޓްރީން އުޅަނދުފަހަރަށް ދީފައިވާ ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު ފިޔަވައި އެހެން ނަންބަރެއް އުޅަނދުގައި ހަރުކުރުމާއި، ރަޖިސްޓްރީނުކުރާ އެއްވެސް އުޅަނދެއްގައި މި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރެއް ހަރުކުރުމާއި، މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ނެތި އެއްވެސް އުޅަނދެއްގެ އިންޖީނު ނަންބަރަށް ނުވަތަ ޗެސިސް ނަންބަރަށް ބަދަލު ގެނައުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ބަދަލެއް ގެންނަފައިވާ އުޅަނދެއް ދުއްވި ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ -/2,500 (ދެހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑިމެރިޓް ޕޮއިންޓު 4 އެ ފަރާތުގެ އެއްވެސް އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތުގެ ބަދަލެއް އުޅަނދަށް ގެނައި ފަރާތް އަދި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުގެ އަދަބަކީ -/10,000 (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ. އަދި އެކަން ކޮށްފައިވަނީ ވިޔަފާރިކުރާ ތަނަކުންކަމުގައިވާނަމަ، އެ ތަނެއް -/10,000 (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިތުރުން، އެ ތަނެއްގެ ވިޔަފާރީގެ ހުއްދަ 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ހިފެހެއްޓުމަށް ސަރުކާރުގެ ކޯޓަށް އިލްތިމާސް ހުށަހެޅުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ލައިސަންސް ނެތި ދުއްވުން

113. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލައިސަންސް ހޯދައިގެން ދުއްވަންޖެހޭ ނުވަތަ އޮޕަރޭޓުކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް އުޅަނދެއް، ލައިސަންސް ނުހޯދައި ދުއްވުމަކީ ނުވަތަ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު ހަމަވެފައި ވަނިކޮށް ދުއްވުމަކީ ނުވަތަ ލައިސަންސް ހިފަހައްޓާފައި ވަނިކޮށް ނުވަތަ ވަގުތީ ލައިސަންސެއް ނެތި ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވި މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑިމެރިޓް ޕޮއިންޓު 4 އެ ފަރާތުގެ އެއްވެސް އުޅަނދުގެ

ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކަށް އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ލައިސަންސް އޮވެގެން ދުއްވަންޖެހޭ ނުވަތަ އެޕްރޫވްކުރަންޖެހޭ އެއްގަމު އުޅަނދެއް، ލައިސަންސް ނުހޯދައި އުޅަނދު ދުއްވި މީހާއަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ޖިނާޔަތް އެކުރުމުގެ އިތުރުން އެ ފަރާތުން ދުއްވި އުޅަނދު ގިނަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ހިފަހައްޓަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ލައިސަންސް އޮވެގެން ދުއްވަންޖެހޭ ނުވަތަ އެޕްރޫވްކުރަންޖެހޭ އެއްގަމު އުޅަނދެއް، ލައިސަންސް ނުހޯދައި އުޅަނދު ދުއްވި މީހާއަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ޖިނާޔަތް އެކުރުމުގެ އިތުރުން، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރަންވާނެއެވެ.

ހިނގާ މީހުންނަށް ދަތިވާގޮތަށް ނުވަތަ ނުރައްކާވާގޮތަށް އަމަލުކުރުން ބެހެއްޓުން

114. (ހ) ދުވާރުމަތީގައި ނުވަތަ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި މީހުން ހިނގުމަށް ހަދާފައިވާ ތަނެއްގައި ނުވަތަ ސަރަހައްދެއްގައި، އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދެއް ދުއްވުމަކީ އަދި ޕާކުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މަގު ހުރަސްކުރުމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކްރޮސިންގއަކުން މީހަކު ނުވަތަ ބަޔަކު މަގު ހުރަސްކުރާނަމަ ނުވަތަ މަގު ހުރަސްކުރަން އުޅޭނަމަ،

މަގު ހުރަސްކުރާ މީހުންނަށް ތަންދިނުމުގެ ގޮތުން އެއްގަމު އުޅަނދު ނުހުއްޓާ، ކަފިހިހުރަހުން މަގު ހުރަސްކުރާ ފަރާތްތަކަށް މަގު ހުރަސްކުރުމަށް ޖާގަނުދިނުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވި ނުވަތަ ޕާކުކުރި މީހާގެ އަދި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގާ ޚިލާފުވާ ފަރާތުގެ އަދަބަކީ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

އިމަރޖެންސީ އުޅަނދަށް ހުރަސްއެޅުން

115. (ހ) އިމަރޖެންސީ ސަރވިސް އަދާކުރާ ތާ، އެކަމަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ އުޅަނދަށް ހުރަސްއެޅުމަކީ މަނާކަމެކެވެ. އަދި އިމަރޖެންސީ ސަރވިސް އަދާކުރާ ދިޔުމަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ އުޅަނދުތަކުގައި ބޭނުންކުރާ އިމަރޖެންސީ އަލިތަކާއި އަޑުތައް، އެހެން އުޅަނދުތަކުގައި ބޭނުންކުރުމަކީވެސް މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގާ ޚިލާފުވާ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

އުޅަނދު ދުއްވާއިރު މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކުރުން

116. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 53 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދެއް ދުއްވަމުން، މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ހިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވި މީހާގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

އުޅަނދު ދުއްވާއިރު އަޑުގަދަކުރުން 117. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާއާ ހިލާފަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ޑެސިބެލްމިން ހުއްދަ ނުހޯދައި ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ދުއްވާ އެހެން އުޅަނދުތަކާއި ހިނގާބިނގާވާ އެ ފަރާތްތަކަށާއި، ކައިރީ ގޭގެއަށް އަޑުއިވޭ ވަރަށް އުޅަނދުގައި އަޑުގަދަކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ހިލާފަށް އުޅަނދު ބޭނުންކުރި މީހެއްގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

އުޅަނދު ދުއްވާއިރު ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލުކުރުން 118. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާއިރު، އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާއި އުޅަނދުގައި ދަތުރުކުރާ އެއްވެސް މީހަކު ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތެއްގައި ދަތުރުކުރާ އެއްވެސް މީހަކު ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ހިލާފުވާ މީހާގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ހިލާފުވާ މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

ކުޑަކުދިން އަތުވެއްޖެން ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ބައިސްކަލު ނުވަތަ އުޅަނދު ދުއްވުން

119. (ހ) އުމުރުން 6 (ހައެއް) އަހަރު ނުފުރޭ ކުޑަކުދިން ބައިސްކަލުގައި އުފުލުމާއި އެކަކަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އަރައިގެން ދުއްވުމަށް އުފެއްދާފައިވާ ބައިސްކަލު ފިޔަވައި އެހެން ބައިސްކަލުގައި އެކަކަށްވުރެ ގިނަ ކުދިން އަރުވައިގެން ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މީހެއްގެ އެހީއަކާ ނުލައި ހިނގަން ނޭނގޭ ފަދަ ކުޑަކުދިން، ދެ މީހުންނަށް އެރޭގޮތަށް ހަދާފައި ހުންނަ ދެ ފުރޮޅީ އުޅަނދެއްގައި ސީޓު ކަމަކު ބަހައްޓައިގެން، ދުއްވާ މީހާގެ ދެ އަތާއި ދެ ފައި މިނިވަންކަމާއެކު ގެންގުޅެވޭ ގޮތަށް ފިޔަވައި، އެހެން އުޅަނދުތަކުގައި ކުޑަކުދިން ގޮވައިގެން ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އާ ހިލާފަށް ބައިސްކަލު ނުވަތަ ދެ ފުރޮޅީ އުޅަނދު ދުއްވި މީހާގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ކަނޑައެޅިފައިވާ އުމުރަށްވުރެ ކުޑަ މީހުން އަތުވެއްޖެން ބައިސްކަލެއް ނުވަތަ އުޅަނދެއް ދުއްވުން

120. (ހ) ދެ މީހުންނަށް އެރޭގޮތަށް އުފައްދާފައި ހުންނަ އުޅަނދުގައި އެއަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އުފުލުމާއި، އެހެން އުޅަނދުތަކުގައި މީހުން އުފުލުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޢަދަދަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އުފުލުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ހ) އެކަކަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އަރައިގެން ދުއްވުމަށް އުފެއްދާފައިވާ ބައިސްކަލު ފިޔަވައި އެނޫން ބައިސްކަލްގައި އެކަކަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އަރުވައިގެން ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓަރީ ބަދަލުކުރުން އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ތެރެއިން ފަސިންޖަރުން އުފުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް މުދާ އުފުލުމަށް ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ މުދާ އުފުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް ފަސިންޖަރުން އުފުލުމަށް ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާ ގޮތަށް އުޅަނދެއްގައި މީހުން އުފުލުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަދަށްވުރެ އިތުރަށް މީހުން އުފުލައިފިނަމަ، އުޅަނދު ދުއްވި މީހާ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ ޑުރައިވިންގ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) އާ ޚިލާފުވާ ގޮތަށް އުޅަނދު ދުއްވި މީހާގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ ޑުރައިވިންގ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

ބަރުދަން އުފުލުން

121. (ހ) އާންމު ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ހާނިކަ ކުރުވާފައިވާ އުޅަނދުފަހަރުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ހުއްދަކޮށްފައި ހުރި ބަރުދަނުގެ އަދި ނަކަލުކާރު ބަރުދަން އެހެނިހެން އުޅަނދުފަހަރުގައި ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާ ގޮތަށް އުޅަނދު ދުއްވި މީހާގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ ޑުރައިވިންގ

އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރެވޭ.

ބައްތި ނިވިއްލާ އުޅަނދު ދުއްވުން

122. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދު އުޅަނދު ހަވީރު 6:00 އިން ފެށިގެން ހެނދުނު 6:00 އާ ދެމެދު ބައްތި ނިވިއްލާ ނުވަތަ ރިފްލެކްޓަރ ހަރުނުކޮށް ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) އުޅަނދު އުޅަނދުގައި ހަރުކޮށްފައިވާ ބައްތިތަކުގެ އަލިކަން ބަދަލު ގެނައުމާއި، އިތުރު ބައްތިތަކާއި އަލިތައް ހަރުކޮށްގެން ނުވަތަ އާގެ ކުލައަށް ބަދަލު ގެނެސްގެން ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވި މީހާގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރެވޭ.

ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުން

123. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް މިނިސްޓްރީގައި ރަޖިސްޓްރީނުކޮށް ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން ދޫކުރާ ލައިސަންސް ހޯދުމެއްނެތި އެ ޚިދުމަތް ދިނުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފަށް އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރެވިފައިވާ އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ހިފަހައްޓާ ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުމުގައި، ނުވަތަ ލައިސަންސުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، އެ ލައިސަންސުން ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ޚިދުމަތް ދިނުން ވަގުތުން ހުއްޓާނުލުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގާ ހިލާފަށް ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިން އުޅަނދެއް ދުއްވި މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއި، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/500 (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގާ ހިލާފަށް ހިދުމަތްދިން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތްދޭ ފަރާތުގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/15,000 (ފަނަރަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/20,000 (ވިހިހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/30,000 (ތިރީސްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގާ ހިލާފަށް ހިދުމަތްދިން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތްދޭ އަދި ހިދުމަތްދިން އުޅަނދެއް ދުއްވި މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/10,000 (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/12,000 (ބާރަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/15,000 (ފަނަރަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ޚިދުމަތްދިނުން އުވަނދު ދެއްވި ފަރާތެއްގެ އަދި ޚިދުމަތްދިނުން ތަނެއްގެ އަދަބަކީ، ކުށުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަކާއި އެ އަމަލު ތަކުރާރުކޮށްފައިވާ މިންވަރަށް ބަލައި، -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕަރމިޓް ބާޠިލުކޮށް، ޚިދުމަތްދިނުން އުވަނދު ދެއްވި ފަރާތެއްގެ އުވަނދުގެ ލައިސަންސްވެސް ބާޠިލުކުރުމެވެ.

124. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 61 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ށ) އާ ޚިލާފަށް ކުރި އުކުޅުމަށް ބަދަހިކުރާ އުވަނދުތަކުން ދެއްކުމާއި ބަދަހިކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

ފާސްވާ ޚިލާފަށް ކުރި އުކުޅުމަށް ބަދަހިކުރާ އުވަނދު ދެއްކުމާއި ބަދަހިކުރުން

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 61 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންގަނޑުތަކަށް ނުފެތޭ އުވަނދެއް ކުރި އުކުޅުމަށް ދެއްކުމާއި ބަދަހިކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އުވަނދު ދެއްކި ނުވަތަ ބަދަހިކުރި މީހާގެ އަދަބަކީ -/1000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕާރމިޓް ބާޠިލުކޮށް އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު އުވަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ޤަވާޢިދުކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ހިމެނޭ އުޅަނދު ދުއްވި ނުވަތަ ބޭނުންކުރި މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,500 (ދެހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރުވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ހިމެނޭ އުޅަނދު ދުއްވި މީހާއާމެދު މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިތުރުން، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/4,000 (ހަތަރުހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރުވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

އިންޑަސްޓްރިއަލް އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވުމުގެ ހަމަތަކާ ޚިލާފުވުން

125. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް އިންޑަސްޓްރިއަލް ބޭނުންކުރަން ހުއްދަ ލިބިފައިވާ އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވުމަކީ ނުވަތަ އޮޕަރޭޓްކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވި ނުވަތަ ބޭނުންކުރި މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ވަރަކަށް ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ 2,000/- (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ 2,500/- (ދެހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ 3,000/- (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އެއަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވި މީހާއާމެދު މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިތުރުން، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ 3,000/- (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ 3,500/- (ތިންހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ 4,000/- (ހަތަރުހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ޕާކުކުރުން

126. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ހިންގުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަނޑައަޅާފައި ހުންނަ ޓްރެފިކް ނިޝާންތަކާ ހިލާފަށް އުޅަނދު ޕާކުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ހިލާފަށް ޕާކުކުރާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އުޅަނދުގެ ޑްރައިވަރަށް -/500 (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވީ ނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ހިލާފަށް ޕާކުކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ސަރަހައްދުތަކުން ސަރަހައްދެއްގައިނަމަ، އެފަދަ ސަރަހައްދެއްގައި ޕާކުކުރާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އުޅަނދުގެ ޑްރައިވަރަށް -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ގޯޅި ނުވަތަ މަގެއްގެ ނިކުންނަ ކަންމަތި؛

(2) ސްކޫލްތައް ކައިރީގައި ޕާކުކުރުން މަނާކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޒޯންތައް ފިހާރައި އެހެނިހެން ސަރަހައްދުތައް؛

(3) ބަސް ހުއްޓުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޒޯންތައް؛

(4) ކަފިހިރުރަސް.

ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ ޕާކިންގ ސްލޮޓްގައި ޕާކުކުރުން

127. (ހ) ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކުގެ އުޅަނދު ޕާކުކުރުމަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ ޕާކިންގ ސްލޮޓްތަކުގައި، އެނޫން ފަރާތްތަކުން ޕާކުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ހިލާފަށް އުޅަނދު ޕާކުކުރާ މީހާގެ އަދަބަކީ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދު އިންޝުއަރަންސްކޮށް ދުއްވުން

128. (ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، އެއްގަމު އުޅަނދު އިންޝުއަރަންސްކޮށް ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވި މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއި، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/2،000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ޚިލާފަށް އިންޝުއަރަންސްގެން ދުއްވަންޖެހޭ އެއްގަމު އުޅަނދެއް، އިންޝުއަރަންސްކޮށް އުޅަނދު ދުއްވި މީހާއާމެދު މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިތުރުން، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/4,000 (ހަތަރުހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރަށް ކުށްވާ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރުވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

ހިނގާ މީހުންނާއި ދުއްވާ އުޅަނދުފަހަރަށް ހުރަސްއެޅޭގޮތަށް ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް މަސައްކަތް ކުރުން

129. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދައެއް ހޯދުމެއްނެތި ނުވަތަ ބަޔާންކޮށްދޭ ނިޝާންތައް ބެހެއްޓުމެއްނެތި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް ތަނެއްގައި ހިނގާ މީހުންނާއި، ދުއްވާ އުޅަނދުފަހަރަށް ހުރަސްއެޅޭގޮތަށް އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދައެއް ހޯދުމާއެކު ބަޔާންކޮށްދޭ ނިޝާންތައް ބެހެއްޓުމާއެކު މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ސަރަޙައްދުތަކުގައި އެ ނިޝާންތަކާ ޚިލާފަށް އެއްގަމު ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށް -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށް -/2,500 (ދެހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށް -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރަށް ކުށްވާ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރުވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާ ފަރާތަކީ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,500 (ތިންހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/4,000 (ހަތަރުހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފުވާ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް މުދަލާއި ތަކެތި އުފުލުން

130. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް، އެއްގަމު އުޅަނދުގައި މުދަލާއި ތަކެތި އުފުލުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް، ތަކެތި އުފުލި އުޅަނދު ދުއްވި މީހާގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއި، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕޮއިންޓް

ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

ޤާނޫނާ ހިލާފަށް މަގު ހުރަސްކުރުން

131. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މަގު ހުރަސްކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ހަމަތަކާ ހިލާފަށް މަގު ހުރަސްކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ހިލާފަށް މަގު ހުރަސްކުރި މީހާގެ އަދަބަކީ 100/- (ސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިނުވާ ކުށްކުށް

132. މި ޤާނޫނުގައި ވަކި ކުށަކަށް ވަކި އަދަބެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ މާއްދާގެ ކުށްކުށް ފިޔަވައި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ބެލެހެއްޓުމުގައި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތްތަކުން ނުވަތަ އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުން ނުވަތަ ހިނގާބިނގާވާ އެހެން ފަރާތްތަކުން އަމަލުކުރުމަށް މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކާ ހިލާފަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން އަމަލުކޮށްފިނަމަ، އެފަދަ ކަމެއް ކުރި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، އެ ހިލާފަކީ އެއްގަމު އުޅަނދެއް ދުއްވުމާއި ބޭނުންކުރުމާ ގުޅިފައިވާ ހިލާފެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ހިލާފާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ 500/- (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(ށ) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ 750/- (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(ނ) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ 1,000/- (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(ރ) އަދި އެއަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން ޖޫރިމަނާއަށް ޒިންމާދާރުވުން

133. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި މަނާކަމެއް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެއް އުޅަނދު ދުއްވުމާއި ބޭނުންކުރުމާގުޅޭ ކަމަކަށްވެފައި، އެކަމަކާ ގުޅިގެން ޖޫރިމަނާކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވަނީ އުޅަނދު ދުއްވި ނުވަތަ ބޭނުންކުރި ފަރާތް ކަމުގައިވި ނަމަވެސް، އެ ފަރާތަކީ ކޮން ފަރާތެއްކަން ދެނެގަނެވޭނެ ގޮތެއް ނެތްކަމުގައިވާނަމަ، އެކަމާ ގުޅިގެން ޖޫރިމަނާކުރާނީ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވި ނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގައި މަނާކަމެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމެއް ހިނގާފައިވަނީ އުޅަނދު ވަގަށް ނެގުމުގެ ފަހުގައި ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ހާދިސާގައި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން ޒިންމާ އުފުލާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

ދިހަވަނަ ބާބު

އިންތިޤާލީ ކަންކަން

ރަޖިސްޓްރޭޝަންތަކާއި، ހުއްދަތަކާއި ލައިސަންސްތަކުގެ ޞައްޙަކަން ދެމިއޮތުން

134. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2009 (އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ދޫކުރެވިފައިވާ ރަޖިސްޓްރޭޝަންތަކާއި، ހުއްދަތަކާއި، ލައިސަންސްތަކުގެ މުއްދަތު ހަމަނުވާހާ ހިނދަކު، އެ ތަކެތީގެ ޞައްޙަކަން ދެމިއޮންނާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2009 (އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އެކުލަވާލާފައިވާ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުނުވާހާ ހިނދަކު، މި ޤާނޫނުގެ 139 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަލުން އެކުލަވާލަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް އެކުލަވާލައި، އެ ގަވާއިދުތަކަށް އަމަލުކުރަން ފަށަންދެން ދެމިއޮންނާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2009 (އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާއި ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން ކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާއި އަޅާފައިވާ އެހެނިހެން ތަންފީޛީ ފިޔަވަޅުތަކާއި، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހުވެސް ދެމިއޮންނާނެއެވެ.

ރަޖިސްޓަރީ ބާޠިލުކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ އުޅަނދު ގަތުން

135. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީ ބާޠިލުކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ އުޅަނދު، އެ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުގެ ކިބައިން ގަތުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، މިނިސްޓްރީއަށް ފުރުޞަތު ހުށަހެޅޭނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އުޅަނދު ގަތުމުގެ ފުރުޞަތު ހުށަހަޅާނީ، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ ފުރުޞަތު ހުށަހެޅުމުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ކަންކަމާގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި، މިންގަނޑުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ރަޖިސްޓަރީގެ ދަށުން އުޅަނދު އަގުކުރާނެ މިންގަނޑުތަކާއި، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް ބަދަލު ދެއްކޭ ފައިސާ ދޫކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި، އަދިއެހެން ފަރާތްތަކުން އެ ރަޖިސްޓަރީގައި ބައިވެރިވާނެ ގޮތް؛

(2) އެ ރަޖިސްޓަރީގެ ދަށުން ގަންނަ އުޅަނދު ނުވަތަ އެ އުޅަނދުގެ ވަކިވަކި ބައިތަކާމެދު އަމަލުކުރާނެ ގޮތް.

އެގާރަވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން

އިލެކްޓްރޯނިކް ވިޔަފާރިން ޤާނޫނާއި ބަލައިގަތުން

136. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރަންޖެހޭ ރަޖިސްޓްރޭޝަންތަކާއި، ލައިސަންސްތަކާއި ހުއްދަތަކާއި އަދި މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ ފަރާތްތަކުން ދޫކުރަންޖެހޭ އެނޫންވެސް ލިޔުންތައް ޑިޖިޓަލް ފޯމެޓްގައި ދޫކުރުން މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅާނެއެވެ. އަދި، އުގަނޑުގައި ހަރުކުރުމަށް ނުވަތަ ބޭއްވުމަށް ނުވަތަ އުގަނޑު ދުއްވާ ފަރާތުގެ ނުވަތަ އުގަނޑުގެ ވެރިފަރާތުގެ އަތުގައި ބޭއްވުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ލާޒިމުކުރާ ފަދައިން އެފަދަ އެއްވެސް ލިޔުމެއް ޑިޖިޓަލް ފޯމެޓްގައި ބޭއްވުން ނުވަތަ ގެންގުޅުން މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅާނެއެވެ.

ޚިދުމަތުގެ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ހާލަތްތަކުގައި

137. ޚިދުމަތުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ހާލަތްތަކަށް އިތުބާރުކުރުމަށްޓަކައި، މަދަރުސާ ކޮމްޕިއުޓަރގެ ނިޒާމުގެ ތަކެތީގައި ރިކޯޑުކުރެވިފައިވާ ހާއި ސަރަޙައްދު ... މިނިސްޓްރީން ކުރިއަށް ގެންދަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން، ބައިނަލްއަގްވާމީ ސިޔާސަތުތައް ބަޔާންކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތު އެއިރެއްގައި ހަވާލާކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާއިން އެކުލަވާލާ ޚާއްޞަ މަޝްރޫޢުގައި، ޚިދުމަތުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމާގުޅޭ ބައިނަލްއަގްވާމީ މިންގަނޑާއި ފުރިހަމަ މަޝްވަރާއާއެކު، ހިމަނަންވާނެއެވެ.

ޚިދުމަތުގެ ފީ

138. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން މިނިސްޓްރީން ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތަކަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިދާރީ ފީއެއް ނެގިދާނެއެވެ.

ގަވާއިދު ހެދުން

139. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގާނީ، މިނިސްޓްރީންނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭތާ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

އުވާލެވޭ ޤާނޫނު

140. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، އަންނަނިވި ޤާނޫނުތައް އުވުނީއެވެ.

(ހ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2009 (އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު)؛

(ށ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 70/78 (މުދުމަތީގައި ހިނގާއުޅުމާބެހޭ ޤާނޫނު).

އަމަލުކުރަން ފެށުން

141. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްކޮށް، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

ޖަދުވަލު

142. މި ޤާނޫނުގައި ހިމެނޭ ޖަދުވަލުތަކަކީ، މި ޤާނޫނުގެ ބައެކެވެ. އެ ޖަދުވަލުތަކަށް ކިޔަންވާނީ، މި ޤާނޫނާ އެކުގައެވެ.

މާނަކުރުން

143. މި ޤާނޫނުގައި އިބާރާތެއް ނުވަތަ ލަފުޒެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭހަނުވާހާ ހިނދަކު، އަންނަނިވި އިބާރާތްތަކާއި ލަފުޒުތަކަށް ދީފައިވަނީ، އެ އިބާރާތްތަކާއި ލަފުޒުތަކާ ގުޅިގެން، ތިރީގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ހ) "މިނިސްޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރާގުޅޭ ކަންކަން ހިންގުން އެއިރެއްގައި ބަލަހައްޓާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާގެ ވަޒީރަށެވެ.

(ށ) "މިނިސްޓްރީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރާގުޅޭ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އެއިރެއްގައި

ހަވާލުކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާއަކެވެ.

(ނ) "އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހުން އުޅޭ ރަށްރަށާއި، އަދި އާންމު ޚިދުމަތްތަކާ ތަންތަނުގައި އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މަގުތަކާއި، ފާލަންތަކާއި، އަދިއެހެން ބިންބިމާއި ބަނޑާރަ ބިމުން ހިނގާބިސްކަލު އުޅަނދާއި ދުއްވުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މަގުތަކާއި ގުދަންތަކާއި އަދިއެހެން ބޭރުމަގު ނުވަތަ ސިނާއީ ބޭނުންތަކަށް ދުއްވުމަށްޓަކައި ބިންބިމާއި ފެހިކަދަކަށް ދުއްވުމަށްވާ ރަށްރަށުގައި އާންމުކޮށް ދުއްވާ ހިނގާބިސްކަލު އުޅަނދު ހަމައެކަނި ކަނޑައެޅުމަށާއި ގޯތިތަކާއި ސަރަޙައްދުތަކާއި، މިފަދަ ތަންތަނުގައި ދުއްވާ ހުރި ބަސްޓޭޝަންތަކާއި، ދުއްވާ މީހުންނަށެވެ.

(ރ) "އާންމު ދަތުރުފަތުރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަގުދީގެން އާންމުންނާއި ތަކެތި އުފުލުން ކަނޑައަޅާ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމުގެ ފަހަރުތަކުން ކުރާ ދަތުރުފަތުރެވެ.

(ބ) "ޓެކްސީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައިވާ ފަސިންޖަރުންނާއި ތިރި ތަކެތި އުފުލުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އަގަށް ދިނުމާއި، އެއްޗެއްސަށް އަނެއްޗެއްސަށް ފަސިންޖަރުންނާއި ތިރި ތަކެތި އުފުލުމަށް ދައްކާ އެއްގަމު ފަހަރުކަމަށެވެ.

(ޅ) "ޓްރޭލަރ ވެހިކަލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރު ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ދަތުރުފަތުރުގެ ފަރުމާސަތަކާއި ދުއްވާ ބާރުން މުދަލާއި ކަނޑައެޅޭ ގުދަންތަކާއި ސަރުކާރުގެ ފެންވަރު ހިފާ އެއްގަމުން އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ބޭނުންކުރާ ކަނޑައެޅޭ ސަރަހައްދު މިންގަނޑުތަކަށް ފެތޭ ބުރުގަނޑު އުޅަނދު އެސްޓާބްލިޝްކުރެވޭނެއެވެ.

(ކ) "ބަސްޓޭން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަޅުގަނޑުމެން އެއްގަމުގައި ހުރުމަށް ހުއްދަ ކޮށްފައި ވަސީލަތްތަކެވެ.

(ހ) "ޓާރުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތަނެއްގައި ނުވަތަ ސަރަޙައްދެއްގައި އިންޖީނު ނިއްވާފައި ޕްރައިވަރެއް ނޯޅި އުޅަނދު ބާއްވާފައި އޮންނަ އޮތުމަކަށެވެ.

(ށ) "ލައިސަންސް ހޯދާ އަސްލު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މިނިސްޓްރީން ދޫކުރެވިފާ ވިޔަކަށް ލައިސަންސް ހޯދާ ނުވަތަ ޖެޖިބާރު ލައިސަންސް ހޯދަނީއެވެ.

(ނ) "އިންސްޓޯލޭޝަން" ނުވަތަ "އިންސްޓޯލްކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވިޔާގެ އުޅަނދުވުން އަށްޓާގެ ނުވަތަ އަށްޓާގެ އުޅަނދުވުން ނުވަތަ ތަންތަންގައި މުދަލަށް ލިބޭ ގެއްލުމަށް ބަދަލު ދޫވާގެތަން އިންސްޓޯލްކުރުމާ ނުވަތަ ކޮށްފައި ހުރިހާ އިންސްޓޯލޭޝަންސަށެވެ.

(ޅ) "އެއްގަމު އުޅަނދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުޅަނދުތަކަށެވެ.

(ކ) "އިންޖީނުލީ އުޅަނދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތެލުގެ ބާރުން ދުއްވާ ބޭރުގެ ތަކެތި، ކަރަންޓު ބާރުން ހިނގާ ތަކެތި، އިތުރުގެ ހަކަތަ ނުވަތަ ބިޔަލު ހަކަތަ ގެން ހިނގާ ތަކެތި، ނުވަތަ އެފަދަ އެހެން ހަކަތައެއް ބޭނުންކޮށްގެން ހިނގާ ތަކެތި، ނުވަތަ އެފަދަ އެހެން ހަކަތައިގެ ބޭނުމުގައި ބާރުން ދުއްވޭ ތަކެތި، ނުވަތަ ދުއްވާލެން ކެތްލެވޭ އެއްގަމު އުޅަނދުތަކެވެ.

(އ) "އިލެކްޓްރިކް ވެހިކަލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތެލުގެ ބާރުގެ އިންޖީނެއް ނުވަތަ އިންޖަރނަލް ކޮމްބަސްޝަން އިންޖީނެއް ނުހިމެނޭ ގޮތަށް، ސިޓީ ކަރަންޓުގެ ބޮޑެތި ބެޓެރީގައި ރައްކާކުރެވޭ ހަކަތައިން އެކަނި އިލެކްޓްރިކް މޮޓަރުގެ އެހީގައި ދުއްވުމަށް ފަރުމާކުރެވިފައިވާ ކޮންމެ އެއްގަމު އުޅަނދަކަށެވެ.

(ވ) "ޗާޖިންގ ސްޓޭޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަން ބޭނުންވާ ކަރަންޓު ދިނުމަށް ހުރި ތަނަށެވެ.

(މ) "އާންމު ދުއްވުމުގައި ހުރުމަށް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މިނިސްޓްރީން ދޫކުރާ ލައިސަންސާ އެއްގޮތަށް

ގްރޭޑުތަކެއް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާފައިވާ އަގަކަށް ފަސިންޖަރުން އުފުން ޕީ ނަގައިގެން ދަތުރުކުރުމަށް މިނިސްޓްރީން ލައިސަންސް ދޫކޮށްފައިވާ އުޅަނދުފަހަރަށެވެ.

(ޏ) "ބަސްސްޓޮޕް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބަސް ދުއްވުމަށް ލައިސަންސް ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުން ބަސް ދުއްވާ މަގުތަކުގައި ނުވަތަ ތަންތަނުގައި ހުއްދަ ދެވިފައިވާ އުޅަނދުފަހަރަށް ފަސިންޖަރުން އަރައި ފޭބުމަށް ހާއްސަކުރެވިފައިވާ ތަންތަނެވެ.

(ސ) "ޕްރައިވެޓް ބުރުދުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޕްރައިވެޓް ބަޔަރަށްބަސް ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓް އެކަނަދަޔަށް ފަރާތްތަކަށެވެ.

(ޑ) "ދުވާރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަގުގެ އަރިމަތީގައި ހިނގުމަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ ތަނަށެވެ.

(ޒ) "ބަނގުރާ މަގު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަލިއްލަ ބިންބިމާއި ބަނގުރާ ބިމުން އަލިއްލަ ބާރުމަތީ ކަނޑައަޅައި ހުރިކަމާއި ބަނގުރާ ނުވަތަ ޕާރކުރެވޭ ބައިތަކާއި ބާއްޖަވެރި ކާކުކަމާއި ފަހަރު ކަނޑައަޅާ އެއްގޮތްވާ ބަނގުރާ ބަލަހައްޓާ ތަންތަނެވެ. އަލިއްލަ ބިންބިމާއި ވަކިކަމަކަށް ބަނގުރާ ދަތުރުކުރުމަށް ހުއްދަދޭ ސަރަޙައްދުތަކާއި ބެހޭގޮތުން މަޤާމުގެ ކުރިން ދަތުރުވިޔަޅުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އާންމު ކަނޑުތަކާއި ބަނގުރާ ކަނޑައެޅިފައިވާ މަގުތަކާއި ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތްތަކެއް މި ގާނޫނުގެ ބަނޑުދަށުން ބަނގުރާ މަގު ބަލަހައްޓާ ބައިވެރިވާ ބަޔަކަށް ބެލެވޭނެއެވެ.

(ޓ) "ދުންފަތުގެ އިސްތިއުމާލުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދުންފަތުގެ ބާވަތެއް، އެއިން ބާވަތަކުން އުފެދޭ ދުން ނުވަތަ އާވި އަނގައިން ނުވަތަ ނޭފަތުން އެތެރެއަށް ދެމުން ނުވަތަ އެއިން ތަނަކުން ބޭރުކުރުން ނުވަތަ ދުންފަތުގެ ބާވަތެއް އަނގައަށްލުން ނުވަތަ އަނގައިން ހަފުން ނުވަތަ ކެއުން ނުވަތަ ބުއިން ނުވަތަ ދުންފަތުގެ ބާވަތަކުން ވަސްދެމުން ނުވަތަ މިނޫންވެސް ގޮތަކަށް ހަށިގަނޑުގެ ތަނަކުގައި ތަތްރާކުގެން ނުވަތަ ޖެއްސައިގެން ނުވަތަ އުނގުޑައިގެންވެސް ހަށިގަނޑަށް ވާސިލުކުރުމެވެ.

(ޔ) "ލޯކަލް ކައުންސިލު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރަށު ކައުންސިލްތަކާއި، ސިޓީ ކައުންސިލުތަކެވެ.

(ޕ) "ރަށު ކައުންސިލު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރަށު ކައުންސިލުތަކެވެ.

(ޖ) "ސިޓީ ކައުންސިލު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސިޓީ ކައުންސިލުތަކެވެ.

(ޗ) "މަގުމަތީގެ ޓްރެފިކާބެހޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، "ކޮންވެންޝަން އޮން ރޯޑް ޓްރެފިކް 1968" އަށެވެ.

(ހހ) "ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ކޮނެކްޓިވިޓީ އޮތޯރިޓީ" ނުވަތަ "އޮތޯރިޓީ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 95 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ އިދާރާއަށެވެ.

ޖަދުވަލު 1

އެއްގަމު އުޅަނދުން ފީ ނެގުމުގެ ޗާޓު

1. އަހަރު ރަޖިސްޓްރީކުރާ ކޮންމެ އެއްގަމު އުޅަނދަކުން -/100 (ސަތޭކަ) ރުފިޔާގެ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ފީއެއް ނެގޭނެއެވެ.

2. އެއްގަމުގައި ދުއްވާ އިންޖީނުލީ އުޅަނދުން، އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން އަހަރީ ފީ ނެގޭނެއެވެ.

(ހ) މޮޓޯ ސައިކަލް، އިންޖީނުލީ ބައިސްކަލް، ސްކޫޓަރުފަދަ ތަކެތި:-

(1) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 50 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/180 (ސަތޭކަ އަށްޑިހަ) ރުފިޔާ؛

(2) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 50 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވެފައި، 100 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/360 (ތިންސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް) ރުފިޔާ؛

(3) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 100 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވެފައި، 150 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/648 (ހަސަތޭކަ ސާޅީސް އަށެއް) ރުފިޔާ؛

(4) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 150 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވެފައި، 200 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/1,152 (އެއްހާސް އެއްސަތޭކަ ފަންސާސް ދޭއް) ރުފިޔާ؛

(5) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 200 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވެފައި، 400 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/6,480 (ހަހާސް ހަތަރުސަތޭކަ އަށްޑިހަ) ރުފިޔާ؛

(6) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 400 ސީސީ ސިލިންޑަރުން ފެށިގެން މަތީގެ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/8,640 (އަށްހާސް ހަސަތޭކަ ސާޅީސް) ރުފިޔާ.

(ށ) ކާރު، ޖީޕު، ވޭން ފަދަ ތަކެތި:-

(1) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 1000 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/2،160 (ދެހާސް އެއްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް) ރުފިޔާ؛

(2) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 1000 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވެފައި، 1500 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަނުވާ ކާރުގެ އުޅަނދުފަހަރުން އަހަރަކު -/2,808 (ދެހާސް އަށްސަތޭކަ އަށެއް) ރުފިޔާ؛

(3) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 1500 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވެފައި، 2000 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަނުވާ ކާރުގެ އުޅަނދުފަހަރުން އަހަރަކު -/3,672 (ތިންހާސް ހަސަތޭކަ ހަތްދިހަ ދޭއް) ރުފިޔާ؛

(4) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 2000 ސީސީ ސިލިންޑަރުން ފެށިގެން މަތީގެ ކާރުގެ އުޅަނދުފަހަރުން އަހަރަކު -/11,340 (އެގާރަހާސް ތިންސަތޭކަ ސާޅީސް) ރުފިޔާ.

(ށ) ޓްރަކް ބޮޑުކާބަސް، ޕިކަޕް، ޕޭނަލްވޭން، ސަޓާ ފަދަ ތަކެތި:-

(1) އުފުލޭ ބަރުދަން 2000 ކިލޯ ހަމަނުވާ ކާރުގެ އުޅަނދުފަހަރުން އަހަރަކު -/1,800 (އެއްހާސް އައްސަތޭކަ) ރުފިޔާ؛

(2) އުފުލޭ ބަރުދަން 2000 ކިލޯ ހަމަވެފައި، 5000 ކިލޯ ހަމަނުވާ ކާރުގެ އުޅަނދުފަހަރުން އަހަރަކު -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާ؛

(3) އުފުލޭ ބަރުދަން 5000 ކިލޯއިން ފެށިގެން މަތީގެ ކާރުގެ އުޅަނދުފަހަރުން އަހަރަކު -/7,500 (ހަތްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާ.

(ނ) މި ޤަވާޢިދުގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުޅަނދުގެ ތެރެއިން، ވީހާ އަންދައިގެން ދޫނުކުރެވޭނެ ދުއްވާ އުޅަނދުގެ ޕީ ކެޓަގަރީގެ، އެފަދަ އުޅަނދުކާން ކުރާ ބޭނުމަކާ އެއް ބޭނުމެއްގެ، އަދި އެފަދަ އުޅަނދަކާ ޖާގައިގެ ގޮތުން އެއްވަރު، ވީހާ އަންދައިގެން ދުއްވާ އުޅަނދަށް ކެޓަގަރީފައިވާ ޕީގެ ހަވާލުދެއިކެގެ ބިންބައްޔަށް ވާނެއެވެ. އިންޖީނުގެ އެއްގޮތު އުޅަނދުތަކުގެ ތެރެއިން އިންޖީން ކެޕޭސިޓީއަށް މި ޤަވާޢިދުގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ނ) އަށް ނުފެތޭ އުޅަނދުތަކުން ޕީ ނުލުމަށް ބަލާނީ ކިލޯވޯޓުންނެވެ.

3. އެއްގަމު އުޅަނދުއްގައި، މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ނަންބަރުގެ ބަދަލުގައި ވަކި ނަންބަރެއް ނުވަތަ އަކުރުތަކެއް ޖެހުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމަށް ޕީ ކަނޑައަޅާނީ އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ހ) ނަމްބަރު ފޭވަރިޓް އުޅަނދަށް -/350,000 (ތިންލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/800,000 (އައްޑަލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދެއް؛ އަދި

(ނ) އެނޫން ބާވަތްތަކުގެ އުޅަނދަށް 200,000/- (ދެލައްކަ) ރުފިޔާއާއި 500,000/- (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދެއް.

ޖަދުވަލު 2

މަލްޓިޕަލް ވެހިކަލް އޯނަރޝިޕް ފީ

އަމިއްލަ ފަރުދުންގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރާ އެއްގަމުގައި ދުއްވާ އިންޖީނުލީ އުޅަނދުގެ ޖުމްލަ އަދަދު 2 (ދޭއް) އަށްވުރެ އިތުރުވާނަމަ، ނުވަތަ އަމިއްލަ ފަރުދުންގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރާ އެއް ބާވަތެއްގެ އުޅަނދުގެ އަދަދު 1 (އެކެއް) އަށްވުރެ އިތުރުވާނަމަ، އެފަދައިން އިތުރުވާ ކޮންމެ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓަރީ ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި މަލްޓިޕަލް އޯނަރޝިޕް ފީގެ ގޮތުގައި އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން އިތުރުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން ފީ ނަގާނެއެވެ.

(ހ) މޯޓާ ސައިކަލް، އިންޖީނުލީ ބައިސްކަލް، ސްކޫޓަރުފަދަ ތަކެތި:-

(1) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 50 ކިޔު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/360 (ތިންސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް) ރުފިޔާ؛

(2) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 50 ކިޔު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަވެފައި، 100 ކިޔު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/720 (ހަތްސަތޭކަ ވިހި) ރުފިޔާ؛

(3) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 100 ކިޔު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަވެފައި، 150 ކިޔު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/1,296 (އެއްހާސް ދުއިސައްތަ ނުވަދިހަ ހައެއް) ރުފިޔާ؛

(4) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 150 ކިޔު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަވެފައި، 200 ކިޔު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/2,304 (ދެހާސް ތިންސަތޭކަ ހަތަރެއް) ރުފިޔާ؛

(5) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 200 ކިޔު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަވެފައި، 400 ކިޔު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/12,960 (ބާރަހާސް ނުވަސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް) ރުފިޔާ؛

(6) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 400 ކިޔު ސެންޓިމީޓަރުން ފެށިގެން މަތީގެ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/17,280 (ސަތާރަހާސް ދުއިސައްތަ އަށިޔާ) ރުފިޔާ.

(ށ) ކާރު، ޖީޕު، ވޭން، ފަދަ ތަކެތި:-

(1) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 1000 ސީސީ ސްޕީޑްބޯޓު ހަމަވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/4,320 (ހަތަރުހާސް ތިންސަތޭކަ ވިހި) ރުފިޔާ؛

(2) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 1000 ސީސީ ސްޕީޑްބޯޓު ހަމަވެފައި، 1500 ސީސީ ސްޕީޑްބޯޓު ހަމަވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/2,808 (ދެހާސް އަށްސަތޭކަ އަށެއް) ރުފިޔާ؛

(3) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 1500 ސީސީ ސްޕީޑްބޯޓު ހަމަވެފައި، 2000 ސީސީ ސްޕީޑްބޯޓު ހަމަވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/7,344 (ހަތްހާސް ތިންސަތޭކަ ސާޅީސް ހަތަރެއް) ރުފިޔާ؛

(4) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 2000 ސީސީ ސްޕީޑްބޯޓުން ފެށިގެން މަތީގެ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/22,680 (ބާވީސްހާސް ހަސަތޭކަ އަށްޑިހަ) ރުފިޔާ.

(ސ) ޑޯނީ ބޮކުރާބަރު، ޖިހާޒު، ޔޮޓް ސޮޅާ ފަދަ ތަކެތި:-

(1) އުޅަނދު ބަރުދަން 2000 ކިލޯ ހަމަވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/3,600 (ތިންހާސް ހަސަތޭކަ) ރުފިޔާ؛

(2) އުޅަނދު ބަރުދަން 2000 ކިލޯ ހަމަވެފައި، 5000 ކިލޯ ހަމަވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/10,000 (ދިހަހާސް) ރުފިޔާ؛

(3) އުޅަނދު ބަރުދަން 5000 ކިލޯއިން ފެށިގެން މަތީގެ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/15,000 (ފަނަރަހާސް) ރުފިޔާ.